

RAPORT ANUAL ANNUAL REPORT

2
0
0
9

CUPRINS

1. Introducere	
2. Dezvoltarea instituțională	
3. Activitatea pe domenii statistice	
3.1. Statistica populației și socială	
3.2. Statistica macroeconomică	
3.3. Statistica economică	
3.4. Statistica agriculturii și mediului	
3.5. Statistica teritorială	
4. Serviciile informaționale și relațiile cu utilizatorii	
4.1. Diseminarea electronică	
4.2. Publicațiile statistice ale BNS în anul 2009	
4.3. Solicitările de informație statistică	
4.4. Organizarea întrunirilor cu utilizatorii	
4.5. Relațiile cu mass-media	
4.6. Biblioteca de publicații statistice a BNS	
5. Infrastructura statistică	
6. Infrastructura tehnică	
7. Cooperarea internațională	
8. Activitatea organelor teritoriale de statistică	
9. Resursele umane	
9.1. Efectivul de personal	
9.2. Indicators ai fluctuației și vechimii în muncă a personalului	
9.3. Perfecționarea profesională	
10. Finanțarea BNS	
11. Obiectivele pentru anul 2010 și problemele prioritare	
Lista de abrevieri	
Anexe	

CONTENTS

1. Introduction	
2. Institutional development	
3. Activity by statistical areas	
3.1. Population and social statistics	
3.2. Macroeconomic statistics	
3.3. Economic statistics	
3.4. Agriculture and environment statistics	
3.5. Territorial statistics	
4. Information services and relations with users	
4.1. Electronic dissemination	
4.2. Statistical publications of NBS in 2009	
4.3. Requests of statistical information	
4.4. Organization of meetings with the users	
4.5. Relations with mass-media	
4.6. NBS library of statistical publications	
5. Statistical infrastructure	
6. Technical infrastructure	
7. International cooperation	
8. Activity of territorial statistical offices	
9. Human resources	
9.1. Staff	
9.2. Indicators of staff turnover and staff seniority	
9.3. Professional training	
10. The financing of NBS	
11. Objectives for 2010 and priority issues	
List of abbreviations	
Annexes	

1. INTRODUCERE

Activitatea **Biroului Național de Statistică** (BNS) în anul 2009 a prezentat o totalitate de măsuri întreprinse în scopul producerii datelor statistice necesare implementării și evaluării politicilor naționale în domeniul social-economic, conform standardelor și metodologiilor armonizate principiului calității și eficienței, precum și pe prezentarea cât mai vastă a indicatorilor statistici întregii societăți. Luând în considerație importanța conștientizării de către toate categoriile de utilizatori a principiilor fundamentale de funcționare a sistemului statistic național, BNS a depus eforturi majore pentru a stabili relații mai bune, de parteneriat cu furnizorii, producătorii și utilizatorii datelor statistice, a face mai transparente și mai bine înțelese principiile fundamentale de funcționare a domeniului statistic, metodologiile utilizate în statistică, precum și informația statistică propriu-zisă. În acest sens, în anul 2009 au continuat activitățile ce vizează îmbunătățirea calității statisticilor existente și creșterea încrederii utilizatorilor în datele și metodele statistice utilizate de BNS.

Ca organ central de statistică, în subordinea Guvernului Republicii Moldova, care conduce și coordonează întreaga activitate în domeniul statisticii oficiale din țară, BNS se conduce în activitatea sa de următoarele **principii**:

cu referire la mediul extern:

- fiabilitate
- imparțialitate și obiectivitate
- orientare spre utilizator
- relevanță
- credibilitate
- cooperare
- transparentă
- promptitudine și punctualitate
- confidențialitate
- cost-eficiență

cu referire la mediul intern:

- deontologie statistică
- profesionalism
- angajament privind calitatea
- responsabilitate
- integritate
- cooperare
- inițiativă

Obiectivele și prioritățile în anul 2009 au fost axate pe realizarea:

- Strategiei Naționale de Dezvoltare pe anii 2008-2011 și a Planului de acțiuni privind implementarea "Strategiei Naționale de Dezvoltare pe anii 2008-2011";
- Strategiei de dezvoltare a statisticii pe anii 2008-2011;
- Programului lucrărilor statistice pentru anul 2009;
- altor strategii și programe naționale;
- producerii datelor statistice prin efectuarea a noi studii în domeniu, perfecționarea metodologiilor existente;
- perfecționării metodelor de diseminare a informației statistice, accentul fiind pus pe îmbunătățirea diseminării electronice, în special prin pagina web a BNS;
- dialogului cu utilizatorii de date statistice, inclusiv societatea civilă și comunitatea internațională;
- îmbunătățirii permanente a capacității BNS de a răspunde în timp util la creșterea nevoilor de date și informații statistice ale utilizatorilor;
- consolidării funcționalității sistemului statistic național;
- dezvoltării în continuare a colaborării internaționale, acordarea asistenței metodologice și tehnice întru reformarea în continuare a statisticii naționale, din partea organismelor internaționale și ale altor state.

1. INTRODUCTION

The activity of the **National Bureau of Statistics** (NBS) in 2009 included a set of measures taken to produce statistics required for the implementation and assessment of national policies in the social-economic field in line with the standards and methodologies aligned to the principle of quality and efficiency and the broad presentation of statistical indicators to the whole society. Considering the importance of awareness by all categories of users of the fundamental principles of operation of the national statistical system, the NBS made major efforts to establish better relations of partnership with the suppliers, producers and users of statistical data, to make the fundamental principles of operation of the statistical field, the methodologies used in statistics and the statistical information itself more transparent and clearer. Further activities were carried out in 2009 on improving the quality of existing statistics and increasing users' trust in statistical data and methods used by the NBS.

As a central statistical body subordinated to the Government of the Republic of Moldova, which conducts and coordinates the whole activity in official statistics in the country, the NBS applies the following **principles** in its activity:

concerning the external environment:

- reliability
- impartiality and objectiveness
- user-targeted
- relevance
- credibility
- cooperation
- transparency
- promptness and punctuality
- confidentiality
- cost-efficiency

concerning the internal environment:

- statistical deontology
- professionalism
- commitment concerning the quality
- responsibility
- integrity
- cooperation
- initiative

The objectives and priorities in 2009 focused on the implementation of:

- the National Development Strategy for 2008-2011 and the Action Plan for implementation of the "National Development Strategy for 2008-2011";
- the Statistics Development Strategy for 2008-2011;
- the Statistical Works Program for 2009;
- other strategies and national programs;
- production of statistical data through new studies in the field, improvement of existing methodologies;
- improvement of statistical information dissemination methods with focus on improvement of electronic dissemination, especially, through the NBS website;
- the dialogue with statistics users, including civil society and the international community;
- permanent improvement of NBS capacity to respond in useful time to the increase in users' needs for statistical data and information;
- the consolidation of the national statistical system;
- further development of international cooperation, provision of methodological and technical assistance for the reform of national statistics from international organisms and other states.

În anul de raport s-a acordat prioritate cooperării statistice internaționale care a devenit un pilon hotărâtor al armonizării statisticii moldovenești la standardele internaționale, fapt absolut necesar în condițiile respectării politicii statului de încadrare în organismele internaționale și aderare la Uniunea Europeană. Elaborarea informației statistice conform metodologiilor adaptate la normele internaționale, în primul rând ale ONU și Uniunii Europene, influențează pozitiv asupra imaginii Republicii Moldova peste hotarele ei, favorizând fluxul investițional în stat, exportul produselor autohtone etc., precum și creșterea economică a țării și a bunăstării populației. În acest scop, pe parcursul întregului an s-a lucrat intens asupra perfecționării sistemului de indicatori statistici, metodologiilor de calcul a acestora și a metodelor de colectare a datelor în conformitate cu standardele internaționale. În cadrul asistenței tehnice a organismelor internaționale, specialiștii BNS au elaborat, cu sprijinul experților în domeniu, proiecte tematice pentru direcțiile mai actuale de adaptare a sistemului statistic național la noile condiții economice.

Având în considerație faptul că anul 2009 s-a marcat ca un an dificil, în special din punct de vedere financiar, cu o multitudine de sarcini complexe, ce au necesitat eforturi susținute din partea tuturor statisticienilor țării, rezultatele au fost bune și au răspuns așteptărilor. Programul Lucrărilor Statistice pentru anul 2009 a fost îndeplinit în întregime, fiind abordate cu succes și alte lucrări majore care nu au fost incluse în acest Program la început de an.

In the reporting year, priority was given to the international statistical cooperation, which became a decisive pillar of harmonizing Moldovan statistics with international standards, which is absolutely necessary in order to observe the state policies of integration in the international organisms and in the European Union. The development of statistical information in compliance with methodologies adapted to international standards, primarily the UN and the European Union, influences positively the image of the Republic of Moldova abroad and favors the investment flow in the country, the export of domestic products, etc., as well as the economic growth of the country and of people's well-being. Intensive work was done on improving the system of statistical indicators, calculation methodologies and data collection methods in line with the international standards for this purpose throughout the year. Within the technical assistance of international organisms and with support of experts in the field, the NBS specialists developed thematic projects for more topical directions of adapting the national statistical system to the new economic conditions.

Given in fact that 2009 was a difficult year, especially from the financial point of view, with multiple complex tasks that required a lot of efforts from all statisticians of the country, the results were good and met the expectations. The Statistical Works Program for 2009 was fulfilled integrally and other major works that were not included in this Program at the beginning of the year were also completed successfully.

2. DEZVOLTAREA INSTITUȚIONALĂ

Biroul Național de Statistică reprezintă organul central de statistică, în subordinea Guvernului Republicii Moldova, care conduce și coordonează întreaga activitate în domeniul statisticii oficiale din țară. În activitatea sa BNS se bazează pe prevederile Constituției Republicii Moldova, Legii cu privire la statistica oficială, hotărârile Parlamentului, decretelor Președintelui țării, ordonanțele, hotărârile și dispozițiile Guvernului, tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, Regulamentul BNS aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1049 din 06.10.2005, precum și alte acte legislative și normative în vigoare.

În anul 2009 Biroul Național de Statistică a avut următoarea structură (Anexa 1):

➤ **Aparatul central (AC) și subdiviziunile pe lângă BNS**, care includ:

- a) 13 subdiviziuni ale AC;
- b) *Direcția recensăminte* (fără statut de persoană juridică);
- c) *Direcția Generală Tehnologii Informaționale* (fără statut de persoană juridică).

➤ **Organele teritoriale pentru statistică**, care includ Direcția generală pentru statistică a mun. Chișinău, direcțiile pentru statistică a mun. Bălți și a unității teritoriale autonome Găgăuzia și 32 de direcții (secții) raionale pentru statistică. Direcțiile raionale de statistică sînt organizate și funcționează ca unități teritoriale ale BNS în baza Hotărârii de Guvern nr. 1049 din 06.10.2005. Direcțiile raionale pentru statistică organizează sistemul informațional statistic la nivel local, colaborează cu organele administrației publice locale, cu serviciile și organizațiile locale.

➤ **Întreprinderea de Stat „Editura de Imprimerie „Statistica”** – întreprindere subordonată BNS, finanțată integral din venituri proprii.

În cadrul Biroului funcționează **Colegiul BNS**, instituit în baza Hotărârii de Guvern nr. 1049 din 06.10.2005. Colegiul întrunește 9 persoane, din componența căruia fac parte directorul general (președintele Colegiului), vicedirectorul general și alți angajați ai BNS, precum și reprezentanți ai altor autorități ale administrației publice, instituții științifice, de învățămînt din țară etc. Activitatea Colegiului se bazează pe examinarea problemelor prioritare ce țin de realizarea sarcinilor organelor de stat pentru statistică, de funcționarea sistemului statistic al țării, activitatea organelor teritoriale de statistică, a ministerelor, altor subdiviziuni de stat, privind sistemul rapoartelor statistice și financiare, asigurarea autenticității datelor etc. În funcție de complexitatea și specificul lucrărilor prezentate spre dezbatere și avizare, la ședințele Colegiului pot participa, ca invitați, angajați ai BNS, personalități, specialiști din alte instituții, cadre didactice, care prin competența lor profesională pot contribui la soluționarea problemelor puse în discuție.

În Republica Moldova este instituit prin Hotărârea de Guvern nr. 905 din 09.08.2005 și funcționează **Consiliul național pentru statistică** care reprezintă organul consultativ în domeniul statisticii, creat pe lângă Guvern, pentru dezvoltarea și promovarea statisticii oficiale, pentru asigurarea caracterului obiectiv, transparent și științific al metodelor, indicatorilor, clasificărilor utilizate în activitatea statistică. Totodată, Consiliul asigură legătura

2. INSTITUTIONAL DEVELOPMENT

The National Bureau of Statistics is the central statistical body subordinated to the Government of the Republic of Moldova, which conducts and coordinates the entire activity in the field of official statistics in the country. The NBS follows the provisions of the Constitution, the Law on Official Statistics, Parliament Decisions, Decrees of the President, ordinances, decisions and directives of the Government, international treaties to which the Republic of Moldova is the part of, the Regulations of the NBS approved through Government Decision no. 1049 of 06.10.2005 and other legislative and normative documents in force.

In 2009, the National Bureau of Statistics had the following structure (Annex 1):

➤ **Central administration (CA) and the subdivisions of NBS** that include:

- a) 13 subdivisions of the CA;
- b) *Census Division* (without the status of legal entity);
- c) *General Division for Information Technologies* (without the status of legal entity).

➤ **Territorial statistical offices**, which include the General Statistical Division of Chisinau municipality, the statistical division of Balti municipality and of the autonomous territorial unit Gagauzia, and 32 district statistical divisions/sections. The district statistical divisions are organized and operate as territorial units of the NBS under the Government Decision no. 1049 of 06.10.2005. District statistical directorates organize the statistical information system at local level, cooperate with the bodies of local public administration, with local services and organizations.

➤ **The State Enterprise „Printing House „Statistica”** – subordinated to the NBS, funded integrally from its own revenues.

The **NBS Collegium** established through Government Decision no.1049 of 06.10.2005 operates in the Bureau. The Collegium consists of 9 members: general director (chair of the Collegium), general deputy director and other staff of the NBS, as well as representatives of other public authorities, scientific institutions, education institutions, etc. The Collegium examines priority issues related to the fulfillment of tasks of state statistical bodies, the operation of the statistical system of the country, the activity of territorial statistical offices, ministries, other state subdivisions, on the system of statistical and financial reports, ensuring data authenticity, etc. Subject to the complexity and specificity of works presented for consideration and endorsement, the Collegium meetings can be attended by staff of the NBS, personalities, specialists from other institutions, teachers who, through their professional skills, can contribute to the settlement of issues under consideration.

The **National Council for Statistics** was established through Government Decision no.905 of 09.08.2005 and is the consultative body in the field of statistics, created within the Government for the development and promotion of official statistics, for ensuring the objectiveness, transparency and scientific approach to methodologies, indicators, classifications used in the statistical activity. At the same time, the Board provides a link with produc-

cu producătorii de statistici oficiale și este o verigă de legătură cu beneficiarii informației statistice. Consiliul este constituit din 15 membri – reprezentanți ai organelor centrale de specialitate ale administrației publice, precum și reprezentanți ai Academiei de Științe a Moldovei, Băncii Naționale a Moldovei, învățământului superior de specialitate, sindicatelor, patronatelor, businessului și mass-media.

Consolidarea capacităților instituționale și perfecționarea managementului resurselor financiare și umane se realizează prin:

- perfecționarea structurii organizatorice a sistemului statistic în vederea eficientizării activității sale, în special, prin integrarea orizontală a Direcției Generale Tehnologii Informaționale (DGTI) cu subdiviziunile respective ale aparatului central al BNS;
- consolidarea capacităților instituționale privind efectuarea cercetărilor prin intermediul sondajului;
- dezvoltarea capacităților de cercetare în domeniul statisticii;
- îmbunătățirea procesului de planificare statistică;
- perfecționarea metodelor de motivație a personalului întru eficientizarea activității acestuia;
- crearea condițiilor de muncă optime pentru sporirea atractivității muncii în statistică și dezvoltarea profesională a colaboratorilor.

În contextul implementării Reformei Administrației Publice Centrale din Republica Moldova și dezvoltării instituționale mai viguroase, în anul 2009 BNS a elaborat **Planul de dezvoltare instituțională pe anii 2009-2011** (PDI). Planul definește misiunea și viziunea BNS, analiza mediului intern și extern, include principalele direcții de activitate ale acestuia, indică asupra structurilor din cadrul sistemului BNS responsabile de realizarea activităților și atingerea obiectivelor stabilite. PDI identifică, armonizează și structurează îndeplinirea spectrului larg de sarcini și obiective ale Biroului, inclusiv a instituțiilor subordonate, identifică obiectivele strategice, prioritățile de dezvoltare sectoriale și instituționale ale BNS în corespundere cu Strategia Națională de Dezvoltare pentru anii 2008-2011, Legea cu privire la statistica oficială, Programul Guvernului, Cadrul de Cheltuieli pe Termen Mediu, Strategia de dezvoltare a statisticii naționale.

PDI prezintă analiza generală a capacităților Biroului (resurselor umane, financiare etc.), funcțiilor ce-i revin și propune măsuri pentru consolidarea activității BNS.

În procesul de elaborare a PDI au fost luate în considerație concluziile și recomandările relevante ale experților naționali și internaționali, în special expuse în: Cadrul analizei funcționale, inclusiv în Raportul final de proiect elaborat de DAI Europe LTD și Raportul de evaluare a capacităților instituționale ale BNS, elaborat de expertul internațional cu suportul PNUD, precum și alte materiale privind normele și practicile europene de organizare a activității statistice.

Implementarea priorităților și acțiunilor stabilite în acest plan se efectuează în baza planurilor anuale și trimestriale de activitate ale Biroului, care reflectă acțiunile concrete întru realizarea acestora, constituind, totodată, și instrumentul de monitorizare a implementării PDI.

ers of official statistics and is a contact point with beneficiaries of statistical information. The Board consists of 15 members – representatives of central specialized bodies of public administration, as well as representatives of the Science Academy of Moldova, National Bank of Moldova, specialized higher education, trade unions, employers' associations, business and media.

Building institutional capacities and improving the management of financial and human resources is carried out by:

- improving the organizational structure of the statistical system to optimize its activity, especially, through horizontal integration of the General Division for Information Technologies (GDIT) with the corresponding subdivisions of the NBS central administration;
- consolidating institutional capacities of conducting research through surveys;
- developing skills of research in the field of statistics;
- improving the statistical planning process;
- improving the methods of staff motivation with a view to improve their activity;
- creating optimal work conditions to increase the attractiveness of statistical work and develop the employees' professional skills.

In the context of implementation of Central Public Administration Reform in the Republic of Moldova and for a more solid institutional development, the NBS developed the **Institutional Development Plan for 2009-2011** (IDP) in 2009. The Plan defines the mission and vision of the NBS, the analysis of the internal and external environment, includes the main directions of activity, indicates the NBS structures responsible for carrying out activities and reaching the set goals. The IDP identifies, harmonizes and structures the fulfillment of the broad range of tasks and objectives of the Bureau, including of subordinates institutions, identifies the strategic objectives, sector and institutional development priorities of the NBS in line with the National Development Strategy for 2008-2011, the Law on Official Statistics, the Government Program, the Medium Term Expenditure Framework, the Strategy for National Statistics Development.

The IDP presents the general analysis of NBS capacities (human, financial resources, etc.), its functions and proposes measures on consolidating the NBS activity.

The IDP development took account of the relevant conclusions and recommendations of national and international experts, especially, made in: the Frame of Functional Analysis, including in the final Project Report developed by DAI Europe LTD and the Report on Assessment of NBS Institutional Capacities developed by the international expert with support of UNDP, as well as other materials on European norms and practices of organizing the statistical activity.

The priorities and actions established in this plan are implemented on the basis of annual and quarterly activity plans of the Bureau, which reflect the specific actions and serve as a tool for monitoring the IDP implementation.

3. ACTIVITATEA PE DOMENII STATISTICE

Activitatea Biroului Național de Statistică s-a axat în anul de raport pe realizarea în termen, de o calitate adecvată, a activităților statistice cuprinse în *Programul lucrărilor statistice în anul 2009*. Programul respectiv generalizează obligațiile pe care BNS le are în planul producerii datelor statistice necesare pentru asigurarea utilizatorilor interni și externi cu informații calitative, cât mai complexe.

În conformitate cu acțiunile stipulate în programul dat, activitatea BNS a fost reflectată în realizarea a: 163 cercetări statistice, 39 publicații elaborate (cu periodicitate anuală și trimestrială, precum și de o singură dată), 157 note informative și informații operative despre situația social-economică a țării și 412 informații operative despre situația social-economică a raioanelor (municipiilor). De asemenea, în cursul anului au fost gestionate 3 registre statistice și 7 clasificatoare, iar la solicitarea organizațiilor internaționale BNS a remis cca 70 chestionare cu date statistice cu o periodicitate diferită.

3.1. STATISTICA POPULAȚIEI ȘI SOCIALĂ

Statistica demografică

Activitatea în domeniul statisticii demografice a fost considerabil îmbunătățită datorită asistenței tehnice acordate în cadrul colaborării internaționale a BNS cu parteneri străini. Astfel, în anul de raport fondul de date al statisticii populației a fost bogat în indicatori privind aspectele demografice ale țării, ca: mișcarea naturală a populației, numărul și structura pe vârste și migrația populației, natalitatea după statutul juridic și vârsta mamei, mediul de reședință și rangul născutului viu, structura mortalității pe cauze de deces, aspectele gender. Acești indicatori au fost detaliat reflectați în cele 6 note analitice elaborate de **Direcția statistică pieței muncii și demografiei** a BNS în statistica demografică, precum și în publicațiile: „*Populația Republicii Moldova pe vârste și sexe, în profil teritorial la 1 ianuarie 2009*”, „*Populația și procesele demografice în Republica Moldova*”.

Pentru prima dată în activitatea BNS a fost elaborat setul de hărți „*Republica Moldova. Situația demografică, 2008*”, care reprezintă un poster ce include 9 hărți (la 4 scări) și 5 grafice cu principalii indicatori statistici din domeniul demografiei pentru anul 2008.

În anul 2009 a fost creată Baza de date „*Populația și procesele demografice*”, care urmează a fi plasată pe pagina PX-Web a BNS și elaborate o serie de metadate noi pentru statistica populației și gender.

Au fost elaborate informații pentru Raportul Național vizînd rezultatele obținute în implementarea prevederilor recomandărilor Comitetului ONU privind eliminarea discriminării față de femei și Raportul Național privind implementarea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului.

3. ACTIVITY BY STATISTICAL AREAS

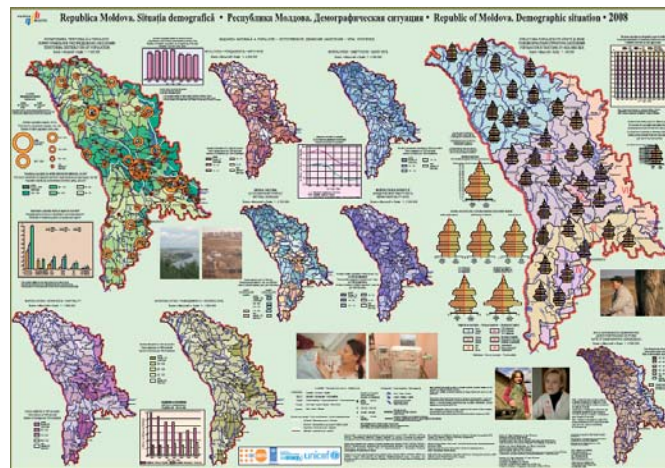
The activity of the National Bureau of Statistics in the reporting year was focused on carrying out statistical activities included in the *Statistical Works Program in 2009* in time and at the adequate quality. This program summarizes the obligations of the NBS in the production of statistics required for providing internal and external users with qualitative and complex information.

According to the actions stipulated in this program, the activity of NBS was reflected in: 163 statistical researches, 39 publications developed (annual, quarterly and one-off), 157 informative notes and operative informations on the social-economic situation of the country and 412 operative informations on the social-economic situation of districts (municipalities). In addition, 3 statistical registers and 7 classifiers were managed during the year, and the NBS issued about 70 questionnaires with statistical data at different frequency at the request of international organizations.

3.1. POPULATION AND SOCIAL STATISTICS

Demographic statistics

The activity in the field of demographic statistics was improved significantly due to the technical assistance provided within the international cooperation of NBS with foreign partners. The population statistics fund in the reporting year was rich in indicators on demographic issues of the country, such as: natural movement of the population, number and structure by age and migration

of the population, birth rate by the legal status and age of the mother, place of residence and status of the newborn, structure of mortality by reasons of death, gender issues. These indicators were reflected in details in the 6 analytic notes developed by the **Division for Statistics of the Labour Market and Demography** of the NBS in the demographic statistics and in the publications: „*Population of the Republic of Moldova by age and gender, under territorial profile by January 1st, 2009*”, „*Population and demographic processes in the Republic of Moldova*”.

For the first time in the activity of NBS, the set of maps „*The Republic of Moldova. Demographic situation, 2008*”, was developed. It represents a poster that includes 9 maps (using 4 scales) and 5 graphs with the major statistical indicators in the field of demography for 2008.

The database „*Population and demographic processes*” was created in 2009 and is to be posted on the NBS website and a series of new metadata for population and gender statistics was developed.

Information was developed for the National Report on the results achieved in the implementation of recommendations of the UN Committee on Elimination of Discrimination against Women and the National Report on implementation of Millennium Development Goals.

În anul de raport s-a colaborat intens cu autoritățile publice centrale de resort și cu cele locale în scopul elaborării indicatorilor privind mișcarea naturală a populației. Ca parteneri internaționali în activitatea statistică demografică au fost: Proiectul comun PNUD, UNIFEM, UNIFPA, UNICEF „Consolidarea sistemului statistic național”, experții de la Oficiul Central de Statistică al Norvegiei. În cadrul vizitei colegilor din Norvegia, a fost organizată masa rotundă „Experiența Norvegiei în evidența statisticii migrației externe și interne în baza Registrului Populației”.

Este de menționat participarea activă cu prezentarea comunicărilor ample ale colaboratorilor BNS la conferințele științifice internaționale desfășurate pe teritoriul țării: „Procesele sociodemografice în societatea contemporană: de la meditații la acțiuni”, organizată de Institutul de Economie, Finanțe și Statistică și „Creșterea economică și condițiile internaționalizării”, organizată de Academia de Științe a Moldovei.

Statistica pieței muncii

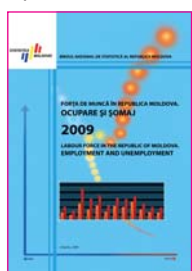
Indicatorii pieței muncii sînt unii dintre cei mai solicitați de către utilizatorii de date statistice, de aceea, în anul 2009 au fost întreprinse o multitudine de acțiuni de către colaboratorii BNS în vederea elaborării și prezentării cît mai complete și diverse a informației statistice, precum și racordării la standardele internaționale și normele europene.

În anul 2009 a fost elaborată și realizată pentru prima dată cercetarea „Intrarea tinerilor pe piața muncii”, ca modul complementar la Ancheta Forței de Muncă (AFM) efectuată de BNS începînd cu anul 1998. Scopul cercetării a fost de a prezenta utilizatorilor, factorilor de decizie pentru monitorizarea proceselor pe piața forței de muncă și fundamentarea programelor de acțiuni în domeniul activității tinerilor, informațiile necesare privind fenomenul de căutare și integrare a tinerilor pe piața forței de muncă din momentul părăsirii sistemului educațional.

Tot în premieră a fost elaborată metodologia și realizată cercetarea statistică asupra gospodăriilor populației „Activitățile copiilor”, ca modul complementar la AFM în conformitate cu recomandările respective ale Organizației Internaționale a Muncii (OIM) și Rezoluția Conferinței a 18-a Internaționale a Statisticienilor Muncii privind statistica muncii copiilor (2008). Cercetarea are ca scop colectarea datelor referitoare la specificul activităților pe care le desfășoară copiii (7-17 ani): școlare, economice, gospodărești.

Au fost elaborate conceptele și definițiile privind *Costul forței de muncă* în conformitate cu normele respective europene (Regulamentul Comisiei Europene nr. 1737/2005 de modificare a Regulamentului (CE) nr.1726/1999 privind definirea și transmiterea informațiilor privind costul forței de muncă.

Au fost elaborate metadatele „Ancheta forței de muncă: principalii indicatori” și „Numărul și remunerarea salariaților”.

Principalii indicatori statistici ai pieței muncii au oglindit complexitatea acestui domeniu și anume: forța de muncă, ocuparea, șomajul, remunerarea muncii, migrația forței de muncă etc., fiind expuși în informațiile operative și notele informative emise cu regularitate de Direcția statistică pieței muncii și demografiei. Evoluția în timp a principalilor indicatori privind forța de

Close cooperation took place in the reporting year with central and local line authorities in order to develop indicators on the natural movement of population. The international partners in the activity of demographic statistics were: the joint Project UNDP, UNIFEM, UNIFPA, UNICEF „Consolidating the National Statistical System”, experts from the Central Statistical Office of Norway. A round table called “The experience of Norway in keeping the record

of external and internal migration statistics using the Population Register” was held during the visit of Norwegian colleagues.

It is worth mentioning the active participation with presentation of broad communiqués of NBS employees at the international scientific conferences held in the country: „Social-demographic processes in modern society: from meditations to actions”, organized by the Economy, Finance and Statistics Institute and „Economic growth and conditions of internationalization”, held by the Academy of Science of Moldova.

Statistics of labour market

Labour market indicators are some of the most solicited indicators by statistics users, therefore, a number of actions were taken in 2009 by the NBS to develop and present statistical information as complete and diverse as possible and to align it to international standards and European norms.

The research “Youth participation on the labour market” was developed and implemented in 2009 for the first time, as an additional module to the Labour Force Questionnaire (LFQ) conducted by the NBS since 1998. The goal of the research was to provide necessary information on youth integration on the labour market after graduation to users and decision makers with a view to monitor processes on the labour market and justify the action plan in the field of youth activities.

Another premiere was the development of the methodology and statistical research of households „Children’s activities”, as an additional module to the LFS in line with the recommendations of the International Labour Organization (ILO) and the Resolution of the 18th Conference of Labour Statisticians on child labour statistics (2008). The goal of the research is to collect data on the specificity of activities conducted by children (aged 7 - 17): school, economic, house-keeping.

The concepts and definitions of the *Cost of labour force* were developed in line with the European standards (Regulations of the European Commission no. 1737/2005 on amending the Regulations (EC) no.1726/1999 on the definition and transmission of information on labour force cost.

Metadata on “Labour force survey: major indicators” and “Number and remuneration of staff” was developed.

The main statistical indicators of labour market reflected the complexity of this area, namely: labour force, occupation, unemployment, labour remuneration, labour force migration, etc., being presented in the operative information and in informative notes issued regularly by the Division for Labour Force Statistics and Demography. The evolution in time of the main indicators on labour

muncă în Republica Moldova au fost reflectați în edițiile statistice elaborate:

- „Piața forței de muncă în Republica Moldova”,
- „Forța de muncă în Republica Moldova. Ocuparea și șomajul”,
- „Migrația forței de muncă”.

În anul 2009 au fost organizate un șir de seminare instructive pentru personalul din organele teritoriale de statistică, responsabil de efectuarea cercetării statistice selective în domeniul pieței muncii. Tematica seminarelor a vizat: organizarea și lansarea în trimestrul II 2009 a modulului complementar la AFM „Intrarea tinerilor pe piața muncii”; procesarea datelor cercetării „Plasarea în câmpul muncii a tinerilor specialiști”; testarea instrumentarului cercetării „Activitățile copiilor”; organizarea și lansarea în trimestrul IV a modulului complementar la AFM „Activitățile copiilor”; metodologia și organizarea AFM (pentru personalul nou angajat în organele teritoriale de statistică); procesarea datelor cercetării „Activitățile copiilor”; sistemul de rapoarte statistice în întreprinderi privind statistica muncii în anul 2010 (pentru specialiștii Direcției pentru statistică a mun. Chișinău); rezultatele activității în anul 2009, calitatea muncii anchetatorilor, sarcini pentru anul 2010.

În contextul colaborării fructuoase cu furnizorii, producătorii și utilizatorii de informație statistică, Direcția statistică pieței muncii și demografiei a participat activ la desfășurarea cu succes a evenimentelor publice (seminare, mese rotunde) ale BNS, la care au luat parte atât experți naționali, cât și experți internaționali și ai organismelor internaționale.

În afară de aceasta, colaboratorii direcției au luat parte cu comunicări și prezentări la evenimente organizate în cadrul proiectelor de asistență tehnică în derulare în țară, printre care: masa rotundă privind rezultatele cercetării „Dimensiunile și caracteristicile migrației de muncă, a muncii forțate și a traficului din Republica Moldova”, seminarul de evaluare a proiectului tehnic de cooperare „Eliminarea traficului de ființe umane din Republica Moldova și Ucraina prin măsuri ale pieței muncii”, conferința organizată de către Proiectul în domeniul politicilor ocupaționale al Organizației Internaționale a Muncii (OIM) „Elaborarea politicilor în baza faptelor”.

De asemenea au fost emise 2 comunicări: „Experiența Republicii Moldova în măsurarea ocupării în sectorul informal și a ocupării informale: conceptele și definițiile utilizate” pentru conferința internațională „Măsurarea economiei informale în țările în curs de dezvoltare” (Katmandu, Nepal) și „Calitatea ocupării în Republica Moldova” pentru seminarul comun UNECE/ILO/EUROSTAT “Măsurarea calității ocupării” (Geneva, Elveția).

În anul de raport s-a remarcat o colaborare productivă cu instituțiile guvernamentale de resort: Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă, partenerii internaționali: Proiectul comun PNUD, UNIFEM, UNIFPA, UNICEF „Consolidarea sistemului statistic național”, Departamentul de Statistică al BIM, Programul Internațional de Combatere a Muncii Copilului (IPEC), Proiectul IPEC/MOLDOVA, UNICEF.

force in the Republic of Moldova was shown in the developed statistical editions:

- „Labour force market in the Republic of Moldova”,
- „Labour force in the Republic of Moldova. Occupation and unemployment”,
- „Labour force migration”.

A series of instructive seminars were held in 2009 for staff of territorial statistical offices, who are in charge of selective statistical research on labour market. The seminars focused on: organization and launch of the additional module to the LFS “Youth participation on labour market” in the second quarter of 2009; processing of data produced by the study “Placement of young specialists in the labour market”; testing of the tools of research “Children’s activities”; organization and launch of the additional module to the LFS “Children’s activities” in the fourth quarter; methodology and organization of LFS (for newly recruited staff in territorial statistics bodies); processing of data produced by the study “Children’s activities”; statistical reporting system in companies on labour statistics in 2010 (for staff of the Statistics Division of Chisinau municipality); results of activity in 2009, quality of investigators’ work, tasks for 2010.

In the context of productive cooperation with suppliers, producers and users of statistical information, the Division for Labour Force Statistics and Demography participated actively in the successful fulfillment of public events (seminars, round tables) of the NBS, where both national and international experts and international organisms participated.

In addition, the personnel of the division took part with releases and presentations in events organized within technical assistance projects that are being implemented in the country, such as: round table on results of the research „Dimensions and characteristics of labour migration, forced labour and trafficking in the Republic of Moldova”, seminar for assessing the technical cooperation project „Elimination of human trafficking in the Republic of Moldova and Ukraine by creating measures of labour market”, conference organized by the Project in the field of occupational policies of the International Labour Organization (ILO) „Policy development on the basis of facts”.

Two releases were also produced: „The experience of the Republic of Moldova in measuring the occupation in informal sector and informal occupation: concepts and definitions used” for the international conference “Measuring informal economy in developing countries” (Katmandu, Nepal) and „Employment quality in the Republic of Moldova” for the joint seminar UNECE/ILO/EUROSTAT “Measuring employment quality” (Geneva, Switzerland).

Productive cooperation with line governmental institutions took place in the reporting year: Ministry of Labour, Social Protection and Family and the National Employment Agency, international partners: Joint Project UNDP, UNIFEM, UNIFPA, UNICEF „Consolidating the National Statistical System”, Statistics Department of the International Labour Office, International Programme on the Elimination of Child Labour (IPEC), IPEC/MOLDOVA, UNICEF project.

Statistica gender

Este de remarcat diversitatea acțiunilor întreprinse și a informației statistice emise de BNS în aspect gender. Printre principalele acțiuni în anul 2009 au fost:

- elaborarea publicațiilor:
 - a) breviarul „Femei și bărbați în Republica Moldova”;
 - b) versiunile completă și scurtă a publicației „Set armonizat de indicatori de dezvoltare sensibili la dimensiunea de gen”;
 - c) îndrumarul „Ghid al utilizatorului statisticilor de gen”;
 - d) culegerea „Condițiile de creare și dezvoltare a întreprinderilor, analiză prin prisma de gen”.

– desfășurarea mesei rotunde cu participarea experților naționali și internaționali „Condițiile de dezvoltare a întreprinderii, analiza în aspect gender”. În trimestrul II 2009 a fost realizată în premieră cercetarea „Condițiile de dezvoltare a întreprinderilor: analiză prin prisma de gen” ca modul complementar la Ancheta structurală anuală. Scopul cercetării a vizat identificarea particularităților întreprinzătorilor- femei/bărbați și analiza problemelor de creare și dezvoltare a businessului prin prisma deosebirilor de gen.

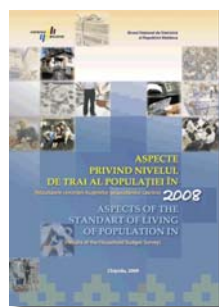
Statistica socială

Activitatea în domeniul statisticii sociale a fost axată în perioada de referință pe îmbunătățirea metodologiei de colectare a datelor privind veniturile populației în cadrul Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice (CBGC). Au fost revizuiți indicatorii privind personalul în domeniul statisticii de cercetare-dezvoltare, conform recomandărilor OECD (Manualul Frascati). În anul 2009 a fost modificat instrumentarul de colectare a datelor pentru învățământul superior întru reflectarea contingentului de elevi pe cicluri conform procesului de la Bologna.

Pentru prima dată în trimestrul I 2009 a fost realizat studiul în gospodării „Excluderea socială a populației”, ca modul complementar la CBGC. Obiectivul studiului a vizat măsurarea aspectelor de excludere socială a populației. Informația colectată în cadrul acestui studiu a stat la baza calculării indicatorilor de măsurare a excluderii sociale a populației. Colaboratorii **Directiei statistice sociale și nivelul de trai** s-au familiarizat cu metodologia de calcul a indicatorilor Laeken privind excluderea socială a populației și efectuarea calculelor experimentale a principalilor indicatori.

A fost editată o nouă ediție a publicației anuale „Aspecte privind nivelul de trai al populației”, ce conține informație privind nivelul de bunăstare al populației și, în special, a veniturilor, cheltuielilor, condițiilor de trai, posesiunea mărfurilor de folosință îndelungată, consumului în gospodărie etc. Informația prezentată în publicația dată este o generalizare a rezultatelor CBGC pentru anul 2008. Publicația a fost îmbunătățită față de ediția anului precedent cu includerea unui sumar cu principalele rezultate ale cercetării și a indicatorilor de calitate, eroarea de sondaj pentru principalii indicatori.

A mai fost elaborată și plasată pe pagina web publicația „Educația în Republica Moldova”, cu informație privind accesul și participarea la sistemul educațional, rezultatele, condițiile și organizarea învățământului în Republica Moldova.

Gender statistics

It is worth mentioning the diversity of actions taken and of statistical information issued by the NBS on gender issues. The main actions in 2009 included:

- developing publications:
 - a) breviary „Women and men in the Republic of Moldova”;
 - b) full and short version of the publication „Harmonized set of gender-sensitive development indicators”;
 - c) guide „Guide of the user of gender statistics”;
 - d) compilation „Conditions of creation and development of companies, gender-based analysis”.

– round table with the participation of national and international experts „Conditions of development of enterprises, gender-based analysis”. The study “Conditions of development of enterprises, gender-based analysis” was carried out in the second quarter of 2009 for the first time as an additional module to the Annual Structural Questionnaire. The goal of the study was to identify particularities of the entrepreneurs – women/men and to analyze the issues related to the creation and development of business from gender perspective.

Social statistics

The activity in the area of social statistics was focused on the improvement of the methodology of collecting data about the population’s income within the Household Budget Survey (HBS). The indicators related to the personnel in the field of research and development statistics has been revised according to the OECD recommendations (Frascati Manual). In 2009 the instrumentarium for collecting data for the higher education system was modified with a view to providing a picture of the students broken down by cycles, according to the Bologna process.

For the first time during the 1st quarter of 2009 a study was carried out in households (“Social exclusion of the population”) as complementary module to the HBS. The survey aimed at assessing the aspects of social exclusion of the population. The information gathered within this research underlay the calculation of indicators measuring the social exclusion of population. The staff of the **Social and Living Standard Statistics Division** got acknowledged with the methods of calculating the Laeken indicators in terms of social exclusion and experimental computation of the key indicators.

A new issue of the annual publication “Aspects of the Standard of Living of Population” was published. The book contains information on the level of population welfare, particularly on the income, expenditure, living conditions, availability of durable goods, household food consumption, etc. The publication presents a generalization of the Household Budget Survey (HBS) findings in 2008. It was improved as compared to the previous year issue by inclusion of a summary with the key findings of the survey, the quality indicators, and the sampling error of the main estimates.

The publication “Education in the Republic of Moldova” was also developed and posted on the website. The book contains information about the access and participation in the educational system, organization of the educational process in Moldova, and results.

În premieră în anul 2009 au fost elaborate notele informative „Tinerii în Republica Moldova” și „Veniturile și cheltuielile populației”; raportul analitic „Accesul populației la serviciile de sănătate” (cu principalele rezultate ale modului ad-hoc privind „Accesul populației la serviciile de sănătate”).

Cu organele teritoriale de statistică au fost desfășurate seminare privind organizarea și lansarea în trimestrul I 2009 a modului complementar la CBGC „Excluderea socială a populației” și rezultatele activității în anul 2009, sarcini pentru anul 2010. Colaboratorii Direcției au participat activ la seminarele organizate cu furnizorii, producătorii și utilizatorii de date statistice: „Utilizarea indicatorilor sensibili la dimensiunea de gen din domeniul pieții muncii și nivelului de trai”, organizată în cadrul BNS, și „Metodologia de completare a raportului statistic privind Activitatea de cercetare-dezvoltare”, organizată în cadrul Academiei de Științe a Moldovei.

În anul 2009 au fost înregistrate progrese importante în colaborarea cu partenerii naționali și internaționali. Cu autoritățile publice de resort s-a conlucrat în vederea elaborării analizei privind sărăcia în Republica Moldova; sistemului de indicatori în domeniul educației; îmbunătățirii metodologiei de colectare a datelor privind evidența și forma de protecție aplicată copiilor rămași fără ocrotire părintească; analiza cheltuielilor pentru serviciile de sănătate și a gradului de acoperire a populației cu asigurări medicale: elaborarea metadatelor pentru indicatorii sănătății publice; oferirii informației statistice în baza CBGC pentru elaborarea analizei: a) nivelul de trai al gospodăriilor cu copii și b) estimarea influenței prețurilor asupra nivelului de bunăstare al populației.

În colaborare și cu susținerea partenerilor internaționali a fost realizat studiul în gospodării „Dezvoltarea timpurie a copilului”, care a avut drept scop studierea condițiilor de dezvoltare și pregătire către școală a copiilor în vârstă de 3-7 ani. Au fost elaborate analize privind situația copiilor și a tinerilor; gradul de acoperire a populației cu asigurări medicale și cheltuielile populației pentru sănătate; și nivelul de trai al populației prin prisma de gen.

3.2. STATISTICA MACROECONOMICĂ

Activitatea în cadrul statisticii macroeconomice a fost axată pe recordarea la standardele internaționale și cele europene a metodologiei Sistemului Conturilor Naționale (SCN). O importanță deosebită o constituie revizuirea Metodologiei Sistemului Conturilor Naționale, versiunea 1993 (SCN-1993) în SCN-2008. În anul 2009, cu suportul Comitetului Interstatal de Statistică (CIS), a fost inițiat studiul asupra principiilor metodologice de bază privind conturile naționale – revizia 2008 și etapele de implementare a acestora. În proces de studiere este metodologia privind estimarea economiei ilegale, metodologia elaborării conturilor satelit pentru sănătate și resursele naturale.

În domeniul statisticii macroeconomice în anul 2009 a fost perfecționat instrumentarul statistic privind existența și mișcarea mijloacelor fixe în instituțiile publice și financiare; activitatea societății de asigurare.

Indicatorii obținuți în rezultatul colectării acestor rapoarte vor contribui la îmbunătățirea calculului conturilor naționale (contului de producție pentru activitățile economice finanțate din Bugetul Public Național și celui pentru activitățile financiare). Analiza indicatorilor obținuți va duce la o mai bună apreciere și înțelegere din partea beneficiarilor a evenimentelor produse în situația social-economică.

For the first time in 2009 the newsletters “Youth in the Republic of Moldova” and “Population income and expenditure”, and the analytical report “Population Access to Healthcare Services” (comprising the main findings of the ad-hoc module on “Population Access to Healthcare Services”) were developed.

Seminars were held for the territorial statistics offices on the organization and launch of the HBS complementary module “Social exclusion of the population” in the first quarter of 2009, the activity results in 2009, and the tasks to be achieved in 2010. The staff of the Division took active part in the seminars organized by the statistical data producers, providers and users: “Use of Gender-Sensitive Indicators in the Area of Labour Market and Living Standard”, organized at NBS, and “Methods of Filling In the Statistical Form on the Research and Development Activity” organized at the Academy of Science of Moldova.

In 2009, important progress was made in the cooperation with the national and international partners. Cooperation with the line public authorities included the development of an assessment of poverty in the Republic of Moldova and a system of indicators in the education field; the improvement of data collection methodology in terms of the record and protection of children without parent protection; the assessment of expenditures for healthcare services and of the level of coverage of the population with healthcare insurances: development of metadata for the public health indicators; provision of statistical information based on HBS with a view to a) developing the analysis of the living standard of households with children and b) assessing the impact of prices on the population welfare.

With the cooperation and support of international partners the household survey “Early Child Development” was carried out, which aimed at analyzing the conditions for development and preparation for school of children aged 3-7. Analyses were developed of the situation of children and youth; the level of coverage of the population with healthcare insurances and population expenditure on healthcare; and the population living standard by gender.

3.2. MACROECONOMIC STATISTICS

The activity in macroeconomic statistics was focused on bringing the System of National Accounts (SNA) in line with the European and international standards. Particularly important is the upgrade of the SNA Methodology, version 1993 (SNA-1993) into NAS-2008. In 2009, a study of the basic methodological principles regarding national accounts – the 2008 revision – and the stages of their implementation was initiated with the support of the Interstate Statistical Committee (ISC). The methodology of assessing illegal economy, and the methodology of developing the satellite accounts in the areas of health care and natural resources are under review.

In 2009 the statistical instrumentarium to deal with the fixed assets and their flow within the public and financial institutions and with the activity of the insurance companies was improved.

The indicators obtained following the collection of such reports shall contribute to the improvement of computations for national accounts (the production account for economic activities funded by the National Public Budget and the one for financial activities). The analysis of the obtained indicators shall determine a better understanding and appreciation by the beneficiaries of the events occurring in a certain social and economic situation.

Calculule trimestriale privind produsul intern brut expediate beneficiarilor au fost însoțite cu informații operative și note analitice.

În cursul anului de raport colaboratorii **Direcției statistica macroeconomică** au efectuat o activitate diversă privind:

- Elaborarea produsului intern brut (trimestrial) pe categorii de resurse și utilizări, pentru anul 2009 în prețuri curente și comparabile cu revizuirea calculului pentru anul 2008;
- Reconcilierea calculului trimestrial cu cele anuale; recalcularea calculului trimestrial în prețuri constante (prețurile anului 2000); aplicarea ajustărilor sezoniere;

- Elaborarea conturilor naționale pentru anul 2008 reprezentate prin conturile de bunuri și servicii, producție, exploatare, distribuție primară, secundară și utilizare a veniturilor, redistribuire a veniturilor în natură, utilizare a venitului disponibil brut și disponibil ajustat brut, de capital și cel al restului lumii. Acestea sînt elaborate total pe economie, activități economice și sectoare instituționale;

- Elaborarea Tabelului Resurse-Utilizări în prețuri curente și comparabile pentru 54 activități economice pe verticală și orizontală (54x54);

- Elaborarea Tabelului Conturilor Economice Integrate prin integrarea secvențelor de conturi a celor cinci sectoare instituționale interne (societăți nefinanciare, societăți financiare, administrația publică, instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației, gospodăriile) și cel al restului lumii;

- Elaborarea produsului intern brut pentru întreprinderile mici și mijlocii (grupate pe activități economice);

- Elaborarea bilanțului mijloacelor fixe (total pe economie, activități economice, forme de proprietate, după valoarea inițială și de bilanț) și avuției naționale în conformitate cu metodologia sistemului conturilor naționale;

- Estimarea elementelor economiei neobservate pe activități economice și sectoare (sectoarele formal, informal și producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu), în bază anuală și trimestrială;

- Calcularea produsului intern brut la paritatea puterii de cumpărare.

În anul de raport a fost remarcată o colaborare fructuoasă cu instituțiile guvernamentale de resort, organizațiile nonguvernamentale, precum și cu partenerii internaționali în vederea suportului metodologic și a schimbului de informații. Reprezentanții Direcției statistica macroeconomică au participat la diverse evenimente publice, printre care: seminarul „Elaborarea conturilor satelit în sănătate”, Slovenia; cursul „Bazele programării în SAS”; seminarul „Experiența INS, România privind producerea statisticilor pe termen scurt”, cursurile de perfecționare a calificăției „Prevederi legale și practici de lucru în administrația publică centrală”, cursurile de instruire în domeniul tehnologiilor informaționale și limbii engleze.

STATISTICA PREȚURILOR

Obiectul de bază al statisticii prețurilor în anul 2009 a fost elaborarea și prezentarea în termene oportune a unuia dintre cei mai solicitați indicatori statistici: indicele prețurilor de consum. Acțiunile în acest sens au marcat o muncă asiduă, ce a constat în primirea, verificarea și analiza lunară a datelor a peste 30 mii de prețuri-ta-

The quarterly calculations of the GDP sent to the beneficiaries were accompanied by prompt pieces of information and analytical notes.

During the reporting year, the staff of the **Macroeconomic Statistics Division** carried out a various amount of work, among which:

- Developed the GDP (quarterly) for 2009 by categories of resources and uses in current prices and as compared to the calculations for 2008;

- Reconciled quarterly and annual calculations; re-computed quarterly calculations in constant prices (prices for 2000); applied the seasonal adjustments;

- Developed the national accounts for 2008, including the accounts of goods and services, production, income generation, primary and secondary income distribution, redistribution of incomes in kind, use of adjusted disposable income, capital accounts and “The rest of world account”. The accounts are developed as a total per economy, economic activities and institutional sectors;

- Developed the Table Resources and Uses in current and comparable prices for 54 economic activities on the vertical and horizontal lines (54x54);

- Developed the Table of Integrated Economic Accounts by integrating the account sequences of the five internal institutional sectors (non-financial corporations, financial corporations, public administration, non-profit institutions serving households, households) and the Rest of the world;

- Developed the GDP for small and medium enterprises (broken down by type of business);

- Developed the balance of fixed assets (total per economy, types of business, ownership forms, and initial value and book value) and national wealth in accordance with the methodology of the national accounts system;

- Assessed the elements of the non-observed economy by types of business and sectors (the formal and informal sectors and the production of household for their own use), on a yearly and quarterly basis;

- Calculated the GDP at the parity of purchasing power.

During the reporting year, there was a fruitful cooperation with the line government institutions, as well as with international partners, in terms

of methodological support and information exchange. The representatives of the Macroeconomic Statistics Division took part in various public events, among which: the seminar “Development of Satellite Accounts in Healthcare”, Slovenia; the training course “Basics of SAS Programming”; the seminar “The Experience of NIS, Romania, on Producing the Short-Term Statistics”; advance training course “Legal Provisions and Practices in Central Public Administration”; training courses in IT and English.

PRICE STATISTICS

The main purpose of price statistics in 2009 was to develop and present in a timely manner one of the most demanded statistical indicators: the consumer price index. To achieve this, the staff carried out hard work consisting in receiving, checking and analyzing monthly the data of over 30 thousand tariff-prices for

rife la 300 de grupe de mărfuri-servicii reprezentative (culese din eşantionul reprezentativ de 850 unități de toate tipurile de comerț și prestări servicii din 8 orașe – centre reprezentative).

Au fost elaborate informații operative lunare și rapoarte trimestriale privind evoluția indicilor prețurilor de consum (IPC) și nivelul inflației.

Colaboratorii **Secției statistica prețurilor** au efectuat permanent dirijarea metodologică și au acordat ajutorul practic în domeniul statisticii prețurilor de consum organelor teritoriale de statistică.

În anul de raport, cu asistența tehnică a Oficiului de Statistică al Norvegiei au fost implementate soluțiile tehnice care au permis perfecționarea fluxului calității și reducerea termenelor de elaborare a IPC. O asemenea soluție a fost posibil de realizat grație procurării pentru înregistratorii de prețuri la produse și servicii reprezentative cuprinse în cercetarea IPC a 30 minicomputere tip „Palmare” și puse în practică, începând cu luna martie 2009, precum și creării aplicațiilor de introducere, transmitere, validare și prelucrare a datelor. Acest fapt a facilitat radical modalitatea de înregistrare a prețurilor în teritoriu și transmiterea datelor în mod centralizat. Datele primare înregistrate pentru fiecare punct de cercetare, produs-serviciu sînt prezentate din teritoriu la BNS prin poșta electronică pentru procesare.

În premieră, în anul 2009, la solicitarea și în comun cu Banca Națională a Moldovei, a fost elaborată metodologia privind calculul indicelui inflației de bază. Calculul inflației de bază permite o cunoaștere mai bună a proceselor inflaționiste din economia națională, asigurînd astfel o informare complexă a factorilor de decizie din țară și a societății civile privind tendințele în acest domeniu, contribuind la perceperea și urmărirea acțiunilor de politică monetară ale Băncii Naționale a Moldovei (BNM) de către publicul larg în contextul tranziției băncii centrale către un nou regim de politică monetară. Scopul de bază al elaborării acestei metodologii este de a facilita, prin prezentarea de către BNS a informației detaliate cu privire la inflație, realizarea obiectivului principal al BNM de asigurare și menținere a stabilității prețurilor. Ca și în cazul altor indici parțiali ai IPC, indicele inflației de bază nu are drept scop înlocuirea IPC sau a altor indici ai inflației, ci va servi drept instrument analitic pentru o înțelegere mai completă a fenomenului inflației.

3.3. STATISTICA ECONOMICĂ

Statistica industriei și energeticii

În domeniul statisticii industriei și energeticii în anul de raport au continuat lucrările de perfecționare metodologică privind calculul indicatorilor activității industriale în Republica Moldova, indicelui prețurilor producției industriale (IPPI) și a balanței energetice a țării.

Colaboratorii **Direcției statistica industriei, energeticii și construcțiilor** au efectuat o muncă asiduă în vederea elaborării în timp oportun și de o calitate adecvată a comunicatelor lunare privind indicatorii statistici din domeniul industriei.

Lunar au fost cercetate peste 700 întreprinderi ce realizează cca 80 la sută din volumul producției industriale, fiind colectați indicatorii: valoarea producției fabricate în prețuri curente și în prețuri comparabile, costul materiei prime a clientului, prelucrate, volumul de producție în unități fizice conform nomenclatorului PRODMOLD.

300 groups of representative goods and services (gathered from the representative sample of 850 trade and service provision entities of different types from 8 towns – representative centers).

Monthly prompt pieces of information and quarterly reports on the development of consumer price indices (CPI) and the level of inflation were developed.

The personnel of the **Price Statistics Section** offered constant methodological directions and provided practical assistance in the field of consumer price statistics to territorial statistics offices.

Technical solutions were implemented with the technical assistance of the Statistical Office of Norway, which helped improve quality and reduce the terms of CPI development. This was possible due to the purchase of 30 palmtop computers for the staff registering the prices for the representative goods and services included in the CPI research, which started to be used in March 2009, as well as due to the development of applications for introducing, sending, validating and processing data. This has significantly simplified the registration of prices in territories and the centralized transfer of data. Original data gathered for each research point are transferred through e-mail from

the territories to NBS for processing.

For the first time in 2009, upon request of and jointly with the National Bank of Moldova (NBM), the methodology for calculating the basic inflation index was developed. The calculation of the basic inflation enables a better understanding of the inflation process in the national economy, thus ensuring a complex information of the decision-makers and the civil society about the trends in this area, which contributes to the perception and observance of the NBM's monetary policy actions by the public at large in the context of transition of the central bank to a new monetary policy regime. The methodology was developed basically to facilitate the achievement of NBM's main objective of ensuring and maintaining price stability, through the provision by NBM of detailed information on inflation. As in case of others partial indices of CPI, basic inflation index doesn't substitute CPI or others indices of inflation; it will serve as analytical instrument for a more complete understanding of inflation.

3.3. ECONOMIC STATISTICS

Industry and energy statistics

In the area of industry and energy statistics work was carried on in upgrading the methodology of computing the industrial activity indicators, the industrial production price index (IPPI), and the energy balance of Moldova.

The staff of the **Industry, Energy and Constructions Statistics Division** worked hard to develop quality monthly releases on the statistical indicators in the area of industry, in a timely manner.

Over 700 enterprises supplying 80% of the total amount of industrial production were analyzed monthly to collect the following indicators: value of production in current and in comparable prices, cost of customer's raw material, processed material, volume of production in physical units, according to the PRODMOLD.

The publication *“Energy Balance of the Republic of Moldova”* in electronic form is developed annually and posted on NBS

Cu o periodicitate anuală este elaborată publicația „*Balanța energetică a Republicii Moldova*” în versiune electronică, plasată pe pagina web a BNS. Publicația conține informații privind stocurile, importul, producția, cît și distribuția și consumul final al resurselor energetice în Republica Moldova pe tipuri de produse energetice, în unități fizice și convenționale (petrol și cărbune) și terajouli.

În scopul perfecționării metodelor de diseminare a informației a fost studiat și aplicat pachetul de programe PC-Axis; au fost pregătite tabele pentru seriile de timp ale principalelor indicatori privind industria, care au fost plasate pe site.

În cursul anului o atenție deosebită a fost acordată cooperării atît cu partenerii și experții din țară, cît și de peste hotare. S-a colaborat cu ministerele de resort, Academia de Științe a Moldovei, instituțiile non-guvernamentale. În scopul îmbunătățirii metodologiei de calcul a indicelui producției industriale (IPI) s-a conlucrat intens cu Departamentul de statistică al Lituaniei, colegii lituanieni fiind experții gazdă în cadrul vizitei de lucru la Vilnius.

Pentru specialiștii de la Direcția municipală de statistică Chișinău a fost desfășurat un seminar instructiv privind aspectele organizatorice ale statisticii industriei, precum și abordate problemele cu care se confruntă la nivel de teritoriu colaboratorii BNS.

În cadrul vizitei de lucru privind statistica business pe termen scurt a experților de la INS România a fost discutată posibilitatea implementării cercetării unice în Republica Moldova. Avantajele acestei cercetări țin de: abordarea unică, sistemică a statisticii business pe termen scurt în corespundere cu cerințele UE; excluderea dublării datelor colectate; optimizarea mijloacelor financiare și de muncă; trecerea de la cercetările exhaustive la cercetările selective și, respectiv, micșorarea sarcinii informaționale asupra respondenților. Totodată, alinierea la standardele europene presupune o colaborare intensă a BNS atît cu utilizatorii, cît și cu furnizorii informației statistice în vederea optimizării sistemului de indicatori și organizării culegerii informației statistice ținînd cont de Codul European de Bune Practici, alte rigori europene.

Statistica construcțiilor și investițiilor

Necesitatea perfecționării sistemului de indicatori statistici privind construcțiile prin alinierea la standardele internaționale, în special ale UE în domeniul statisticii construcțiilor, a fost unul din obiectivele de bază ale BNS în anul 2009. Acțiunile în acest sens au vizat:

- elaborarea seriilor de timp privind activitatea de construcții realizată în antrepriză, care au fost prezentate în comunicatele trimestriale;
- perfecționarea sistemului de indicatori privind statistica fondului locativ. Pentru organizarea cercetării noi în acest domeniu a fost elaborat proiectul anchetei statistice noi „Cu privire la fondul locativ”;
- determinarea setului de indicatori și elaborarea machetelor-model ale seriilor dinamice pentru OTS privind statistica construcțiilor, investițiilor și fondului locativ.

Pentru asigurarea plenitudinii cuprinderii unităților de observare statistică și obținerii datelor calitative și veridice în domeniul statisticii construcțiilor și investițiilor, colaboratorii **Direcției statistica industriei, energicii și construcțiilor** au efectuat o activitate voluminoasă în vederea organizării cercetărilor statistice privind investițiile și construcțiile. În adresa OTS a fost expediată informa-

website. The publication contains information on the stocks, import, production, distribution and final consumption of energy resources in Moldova by types of energy products, in physical and conventional units (petrol and coal) and terajouli.

To improve the methods of disseminating information, the PC-Axis software package was studied and applied; tables of the main industry

indicators were prepared for the time series, which were also posted on the website.

Particular attention was paid to cooperation with both the national and international partners and experts. At national level, cooperation was established with the line ministries, the Academy of Science of Moldova and the non-governmental institutions. With a view to upgrading the methodology of computing the industrial production index (IPI) there was a tight cooperation with the Lithuanian Statistics Department. The Lithuanian colleagues hosted us while we had a business trip to Vilnius.

A training seminar in organizational aspects of industry statistics was held for the specialists of the Chisinau Municipal Statistics Division, and the problems faced by NBS staff at territorial level were discussed.

Within a work trip of experts from NIS Romania on the short-term business statistics, the possibility of implementing the unique research in Moldova was discussed. The advantages of such a research are: a unique and systemic approach of the short-term business statistics in accordance with the EU requirements; avoid the doubling of collected data; optimize financial and labour resources; switch from exhaustive research to selective research and, respectively, lower the informational burden for respondents. At the same time, the alignment to European standards supposes a tight cooperation of NBS with both the users and providers of statistical information with a view to optimizing the system of indicators and organizing the gathering of statistical information taking into account the European Code of Good Practices and other European norms.

Construction and investment statistics

One of the main objectives of NBS for 2009 was to upgrade the system of statistical indicators on construction by aligning it to the international, particularly EU standards in the field. For this purpose NBS:

- developed time series for the construction activity carried out in enterprise, which were presented in the quarterly releases;
- improved the system of indicators for the dwelling stock statistics. To organize a new research in this area, the draft of a new statistical survey “On Dwelling Stock” was developed;
- established the set of indicators and develop the template of dynamic series on constructions, investments and swelling stock statistics for the territorial statistics offices.

To ensure the coverage of all statistic observance units and to gather quality and truthful data in the field of construction and investment statistics, the staff of the **Industry, Energy and Construction Statistics Division** carried out extensive activity in organizing statistical researches on investments and construction. Information about the economic entities to serve as a basis for collecting statistical reports on investments and construction in 2010 was sent to RSOs. The lists of economic entities that purchased

ția despre unitățile economice care vor servi drept bază pentru colectarea rapoartelor statistice vizând investițiile și construcțiile în anul 2010. De asemenea, în baza datelor **Direcției statistica comerțului exterior și serviciilor**, au fost actualizate listele agenților economici care au procurat utilajul de import în anul 2009.

Cu specialiștii din Direcția generală pentru statistică a mun. Chișinău a fost desfășurat seminarul privind organizarea statisticii investițiilor și construcțiilor; sistemul de rapoarte statistice; sistemul de indicatori și calculele indicatorilor în condiții de comparabilitate.

În anul de raport s-a conlucrat productiv cu Inspecția de Stat în Construcții în vederea prezentării informației pe obiecte care se află în proces de construcție. În contextul colaborării internaționale s-au purtat discuții cu experții din România, privind realizarea unei anchete unice în cadrul cercetărilor statistice business pe termen scurt, și anume, elaborarea sistemului de indicatori și a metodologiei de calcul privind cercetarea statistică pe termen scurt în construcții.

Activitatea **Direcției statistica comerțului exterior și serviciilor** în anul 2009 a fost orientată spre:

- organizarea și coordonarea activității statistice în următoarele domenii: comerțul exterior de mărfuri, comerțul exterior de servicii, comerțul cu amănuntul, comerțul cu ridicata, serviciile de piață (în special transporturile, comunicațiile, turismul și tehnologiile informaționale);

- gestionarea sistemului de indicatori și rapoarte (anchete) statistice în baza unei metodologii unice, adecvate celei utilizate în practica internațională;

- colectarea, prelucrarea, verificarea, sistematizarea informației recepționate de la agenții economici;

- asigurarea publicului larg cu informații oportune și veridice.

În domeniile statistice pe care le deține Direcția și le monitorizează, acțiunile principale au vizat, după cum urmează:

Statistica comerțului exterior de bunuri

În perioada raportată s-a conlucrat sistematic cu Serviciul Vamal în direcția utilizării Normelor metodologice privind statistica comerțului exterior de mărfuri și Clasificatoarelor unice de interes general aliniate la standardele ONU și Regulamentele Uniunii Europene, îmbunătățirii calității datelor obținute din declarațiile vamale, respectării normelor de confidențialitate a datelor statistice de comerț exterior.

Cu regularitate a fost actualizată informația statistică din baza de date pe comerțul exterior de mărfuri, informația analitică fiind reflectată în notele informative difuzate și plasate pe pagina web a BNS.

Pentru *prima dată* au fost elaborate și plasate pe pagina web a BNS tabele statistice privind comerțul exterior de mărfuri (exporturi și importuri) cu fiecare țară în parte din spațiul CSI, UE și alte țări (cu excepția CSI și UE) în anii 2001-2009, structurate pe grupe de mărfuri (în limba română, engleză și rusă). Tot pe pagina web a BNS a fost plasat Anuarul statistic „Comerțul exterior al Republicii Moldova în anii 2001-2008”, elaborat în anul 2009.

În adresa Ministerului Economiei și Comerțului, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, ministerelor de resort, Ambasadelor Republicii Moldova acreditate în străinătate au fost prezentate (prin poșta electronică) 515 tabele statistice de mare amploare informațională (format EXCEL) privind exporturile, importurile, balanța comercială pe ansamblu, țări, grupe de țări, exportul, importul pe grupe de mărfuri și grupe de țări, exportul și importul de mărfuri divizat pe grupe de țări și țări, comerțul exterior cu fiecare țară în parte, atât pentru perioada de raport, cât și perioadele corespunzătoare din anii precedenți.

Trimestrial, în adresa Băncii Naționale au fost transmise fișiere cu date statistice privind exporturile și importurile Republicii Moldo-

imported equipment in 2009 were updated based on the data from the **External Trade Statistics and Services Division**.

The seminar on the organization of investment and construction statistics; the statistical reporting system; the system of indicators and comparable computation of indicators was held with the participation of specialists from the General Statistics Division for the municipality of Chisinau.

In the reporting year, NBS had a fruitful cooperation with the State Construction Inspectorate, consisting in the submission by the latter of information about buildings under construction. In terms of international cooperation, talks were held with Romanian experts on carrying out a unique survey within the short-term business statistics researches and namely the development of the system of indicators and the calculation methodology on short-term statistical research in constructions.

The activity of the **External Trade and Services Statistics Division** in 2009 was focused on:

- organizing and coordinating the statistical activity in the following fields: external trade of goods, external trade of services, retail sale, wholesale, market services (particularly transportation, communications, tourism and information technologies);

- managing the system of statistical indicators and reports (surveys) based on a unique methodology in line with the one used in the international practice;

- collecting, processing, checking, and systematizing the information received from economic entities;

- provide the public at large with timely and truthful information.

In the statistical fields which the Division monitors, the main actions were as follows:

External trade of goods statistics

During the reporting year, there was a constant cooperation with the Customs Service in terms of using the methodological norms on the external commodity trade and the unique classifiers of general interest, aligned to the UN standards, as well as the EU Regulations; improving the quality of data obtained from the customs declarations; observance of the confidentiality norms for the external trade statistical data.

The database information on the external commodity trade was regularly updated. The analytical information was included in the newsletters posted on the NBS website.

For the *first time* statistical tables on the external commodity trade in 2001-2009 (export and import) with each country of the CIS, EU and other countries (except for the CIS and EU), broken down by commodity groups were developed (in Romanian, English and Russian) and posted on the NBS website. The Statistical Yearbook “External Trade of the Republic of Moldova in 2001-2008”, developed in 2009, was also posted on the website.

515 statistical tables of a significant informational value (in Excel) on the export, import, trade balance in total, by countries, groups of countries, export and import by commodity groups and groups of countries, export and import of commodities by groups of countries and countries, external trade with each individual country both for the reporting period and the corresponding periods of previous years were submitted (by e-mail) to the Ministry of Economy and Trade, Ministry of External Affairs and European Integration, line ministries, and Moldovan embassies abroad.

Files with statistical data on the export and import of Moldova in quarters I, II, III and IV (total and by commodities) were sent

va în trimestrele I, II, III și IV (atît pe ansamblu, cît și la nivel de mărfuri), pentru întocmirea contului curent al Balanței de Plăți.

Au fost calculați trimestrial indicii valorii unitare și indicii volumului fizic la mărfurile exportate și importate atît la nivel de mărfuri - grupe de țări, grupe de mărfuri - grupe de țări, cît și pe total exporturi (importuri), fiind expediați în adresa Băncii Naționale și plasați pe pagina web a BNS.

Lunar, în adresa Comitetului de Statistică al CSI au fost transmise chestionare cu date statistice privind comerțul exterior al Republicii Moldova pe principalele grupe de mărfuri, mărfuri, grupe de țări și țări-partenere.

Pentru EUROSTAT trimestrial au fost prezentate fișiere cu date statistice privind comerțul exterior al Republicii Moldova în trimestrele I, II, III și IV (atît pe ansamblu, cît și la nivel de mărfuri), pentru a fi introduse în baza de date COMEXT, conform Memorandumului bilateral de înțelegere.

La solicitarea Oficiului de statistică al ONU a fost completat și expediat chestionarul metodologic privind elaborarea statisticii comerțului exterior de mărfuri.

Pentru ONU, FAO și EUROSTAT au fost pregătite și expediate fișiere cu date statistice pe comerțul exterior al țării în anii 2008 și 2009 (atît pe ansamblu, cît și la nivel de mărfuri).

La solicitarea ambasadelor străine acreditate în Republica Moldova au fost pregătite și prezentate 74 de tabele statistice.

La cererea Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” au fost prezentate două tabele statistice (format EXCEL) privind exporturile (89 de pagini) și importurile (180 de pagini) Republicii Moldova cu țările lumii în anii 2007-2008, structurate la nivel de grupe de mărfuri (4 semne ale Nomenclatorului Mărfurilor), grupe de țări și țări.

Pentru a asigura publicul larg cu date statistice privind comerțul exterior de mărfuri al Republicii Moldova au fost completate și plasate pe pagina web a BNS seriile de timp lunare, trimestriale și anuale pe principalii indicatori statistici.

Statistica comerțului exterior de servicii

În acest domeniu au fost revizuite instrucțiunile metodologice privind comerțul exterior de servicii, în vederea armonizării acestora cu standardele ONU și Regulamentele Uniunii Europene.

Pentru asigurarea cuprinderii adecvate a agenților economici antrenați în prezentarea rapoartelor statistice privind exportul și importul de servicii, în anul 2009 au fost actualizate listele acestora.

Au fost elaborate și expediate (prin poșta electronică) în adresa Băncii Naționale a Moldovei 25 tabele statistice privind exporturile și importurile de servicii pe ansamblu, în profil teritorial, pe activități economice, țări, grupe de țări; exportul și importul de servicii structurat pe fiecare tip de serviciu și țări; exportul și importul de servicii divizat pe fiecare țară în parte și tipuri de servicii. Valoarea acestor servicii este prezentată atît în moneda națională, cît și în dolari SUA. Informația centralizatoare privind comerțul exterior de servicii servește drept bază pentru întocmirea Balanței de Plăți și elaborarea Conturilor Naționale ale Republicii Moldova.

La solicitarea Oficiului de statistică al ONU a fost completat și prezentat chestionarul metodologic privind elaborarea statisticii comerțului exterior de servicii.

Statistica comerțului interior de bunuri și servicii

Cercetările statistice lunare și anuale în comerțul cu amănuntul și serviciile cu plată prestate populației sînt instrumentul principal pentru determinarea valorilor absolute, indicilor de volum și indicilor valorici ai vânzărilor de mărfuri cu amănuntul și serviciilor cu plată prestate populației, iar cercetările statistice trimestriale și anuale în comerțul cu ridicata servesc drept bază pentru obținerea valorilor absolute ale vânzărilor de mărfuri cu ridicata.

quarterly to the National Bank with a view to drafting the current payments balance account.

The unit value indices and volume indices of exported and imported commodities were calculated quarterly by commodities-groups of countries, groups of commodities-groups of countries and as total per export/import. These were sent to the NBM and posted on its website.

Questionnaires with statistical data on the external trade of Moldova by main commodity groups, commodities, groups of countries and partner-countries were sent monthly to the CIS Statistics Committee.

Files with statistical data on the external trade of Moldova in quarters I, II, III, IV (as a total and by commodities), were submitted quarterly to EUROSTAT, in order to be included in COMEX database, according to the bilateral Memorandum of understanding.

Upon request of the UN Statistics Office, the methodological questionnaire on the development of the statistics of external commodity trade was filled in and sent out.

Files with statistical data for the external trade in 2008 and 2009 (as a total and by commodities) were prepared and sent out to UN, FAO and EUROSTAT.

74 statistical tables were prepared and submitted to foreign embassies accredited in Moldova upon their request.

On request of the commercial bank «Moldova-Agroindbank» two statistical tables (in Excel) on Moldova's export (89 pages) and on import (180 pages) in 2007-2008, broken down by groups of commodities (4 digits of the Commodity Nomenclature), groups of countries and countries were submitted.

Monthly, quarterly and annual time series were completed and posted on NBS website in order to provide the public with statistical data on Moldova's external commodity trade.

External trade of services statistics

Methodological guidelines on the external trade of services were revised with a view to bringing them in line with the UN standards and the EU Regulations.

The lists of economic entities who submit statistical reports on the export and import of services were updated in 2009 in order to ensure their full coverage.

25 statistical tables on the export and import of services per total, by territories, types of business, countries, groups of countries; by types of services and countries; by each individual country and by types of services were developed and sent to the NBM (by e-mail). The value of services is indicated in national currency and USD. The centralized information on the external trade of services underlies the preparation of the Balance of payments and the development of the Moldovan National accounts.

The methodological questionnaire on the development of the statistics of external trade of services was completed and sent to UN upon request.

Statistics of internal trade of goods and services

Monthly and annual statistical surveys in the area of retail trade and paid services provided to population are the main tool in establishing the total values, the volume indices and value indices of retail commodity trade and trade of paid services provided to population, while quarterly and annual statistical surveys in the area of retail trade serve as a source for obtaining the total value of retail commodity trade.

Pe parcursul anului au fost colectate, prelucrate și diseminate datele statistice privind vânzările de mărfuri în comerțul cu amănuntul, comerțul cu ridicata, precum și serviciile cu plată prestate populației, atât pe ansamblu, în profil teritorial, pe forme de proprietate, cât și la nivel de bunuri și servicii. Rezultatele respective au fost reflectate în notele informative și comunicatele de presă plasate pe pagina web a BNS.

În baza datelor obținute din Cercetarea bugetelor gospodăriilor casnice, trimestrial, au fost efectuate calcule estimative pentru evaluarea volumelor de vânzări cu amănuntul și servicii cu plată prestate populației în sectorul neorganizat al țării.

Lunar, în adresa Comitetului de Statistică al CSI au fost prezentate chestionare cu date statistice privind comerțul cu amănuntul și serviciile cu plată prestate populației.

În perioada de raport au fost descrise obiectivul, sfera de cuprindere, modul de realizare, termenii și periodicitatea prezentării, nivelul de agregare și de prezentare, termenii de diseminare a datelor din cercetările statistice privind comerțul cu amănuntul, comerțul cu ridicata, serviciile cu plată prestate populației, prevăzute în Programul lucrărilor statistice pe anul 2010.

Au fost actualizate listele agenților economici antrenați în prezentarea rapoartelor statistice privind comerțul cu amănuntul, comerțul cu ridicata, pentru a extinde aria de cuprindere a acestora.

Specialiștii Direcției au participat la seminarul instructiv privind experiența României în realizarea anchetei UNICA, în cadrul cercetărilor statistice pe termen scurt, organizat de BNS.

Pentru specialiștii din Direcția generală pentru statistică a municipiului Chișinău a fost organizat un seminar instructiv privind colectarea, prelucrarea și prezentarea rapoartelor statistice privind comerțul cu amănuntul și serviciile cu plată prestate populației.

Întru asigurarea publicului larg cu date statistice privind comerțul cu amănuntul și serviciile cu plată prestate populației, au fost completate și plasate pe pagina web a BNS seriile de timp lunare și anuale pe principalii indicatori statistici.

Statistica transporturilor și comunicațiilor

Direcțiile principale au fost orientate spre realizarea cercetărilor statistice privind statistica transporturilor și comunicațiilor și obținerea informațiilor privind căile și mijloacele de transport, transportările de mărfuri și de pasageri pentru fiecare mod de transport (rutier, feroviar, aerian și fluvial) etc.; mijloacele de poștă, telecomunicații și radiocomunicații, activitatea de poștă și telefonie etc.; înzestrarea persoanelor juridice cu computere și tehnologii informaționale, prestări de servicii de informatică, cheltuieli pentru informatizare etc.

În perioada raportată au fost elaborate metadate în noua structură privind infrastructura și mijloacele de transport, activitatea de transport, tehnologiile informaționale și comunicațiile.

Au fost descrise obiectivul, sfera de cuprindere, modul de realizare, termenii și periodicitatea prezentării, nivelul de agregare și de prezentare, termenii de diseminare a datelor din cercetările statistice privind transporturile de mărfuri și pasageri, comunicațiile și tehnologiile informaționale, prevăzute în Programul lucrărilor statistice pe anul 2010.

Cu Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor s-a concluzat în direcția obținerii listelor agenților transportatori, cărora le-au fost atribuite rute regulate de pasageri, și a informației privind autovehiculele de marfă înmatriculate în țară, care efectuează transportări de mărfuri internaționale, și posesorii acestora.

Au fost realizate cercetări statistice specifice pentru fiecare mod de transport: rutier, feroviar, aerian și fluvial. În cercetările statistice pe transportul auto, cu periodicitate lunară și trimestrială, a fost extinsă sfera de cuprindere și asupra întreprinderilor cu alte

Statistical data on retail and wholesale trade and on paid services rendered to population, as a total and by territories, ownership forms and by types of goods and services were collected, processed and disseminated during the year. The results were presented in informative notes and press releases posted on the NBS website.

Based on the data obtained from the Household Budget Survey, on a quarterly basis, estimative calculations were made to assess the volumes of the retail trade and paid services rendered to population in the non-organized trade sector of the country.

Questionnaires with statistical data on retail trade and paid services rendered to population were submitted to the CIS Statistics Committee on a monthly basis.

The objective, scope, way of realization, terms and periodicity of presentation, level of aggregation and presentation, and the terms for dissemination of data of statistical surveys on retail trade, and paid services rendered to population, provided for in the Program of statistical works for 2010, were described in the reporting period.

The lists of economic entities who submit statistical reports on retail and wholesale trade were updated, in order to expand their coverage.

The specialists of the Division took part in the training seminar on Romania's experience in carrying out the UNICA survey, within the short-term statistical researches, organized by NBS.

A training seminar on the collection, processing and submission of statistical reports on retail trade and paid services rendered to population was organized for the specialists of the General Statistics Division of Chisinau municipality.

Monthly and annual series on the main statistical indicators were completed and posted on NBS website in order to provide the public with statistics on retail trade and paid services rendered to population.

Transport and communications statistics

The activities were mainly focused on carrying out the statistical surveys on transport and communications and getting information on the ways and means of transport, transport of goods and passengers for each mean of transport (road, railway, air and river) etc.; post, telecommunications and radiocommunications; postal and telephone activity, etc.; provision of computer and IT equipment to legal entities, provision of IT services, expenditures on informatics services, etc.

Metadata on the infrastructure and transport means, transport activity, information technologies and communications were developed in the new structure.

The objective, scope, way of realization, terms and periodicity of presentation, level of aggregation and presentation, and the terms for dissemination of data of statistical surveys on the transport of goods and passengers, communications, and information technologies provided for in the Statistical Works Program for 2010 were described.

Cooperation was carried on with the Ministry of Transport and Road Infrastructure with a view to obtaining the lists of transport entities who were provided regular passenger routes and information on cargo-carrying road vehicles registered in the country, which transport goods internationally and on their owners.

Individual statistical surveys were carried out for each mean of transport: road, railway, air and river. Monthly and quarterly statistical surveys on road transport were expanded to include enterprises with other main type of activity, which also transport

genuri principale de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri contra plată. Trimestrial s-a realizat cercetarea statistică selectivă a persoanelor fizice posesoare de autocamioane. Rezultatele cercetărilor au fost reflectate în informațiile operative și comunicatele de presă difuzate și plasate pe pagina web oficială.

Pentru obținerea informației privind numărul autocamioanelor, autoturismelor, autobuzelor și microbuzelor înmatriculate pentru prima dată în Republica Moldova și prezentarea unor indicatori ce țin de autovehiculele de marfă și posesorii acestora pentru actualizarea bazei de sondaj pentru ancheta statistică „Transportul rutier de mărfuri”, în cursul anului 2009 s-a cooperat fructuos cu Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor.

Lunar, în adresa Comitetului de Statistică al CSI au fost prezentate chestionare cu date statistice privind transporturile de mărfuri și de pasageri.

La solicitarea beneficiarilor străini de date statistice au fost completate și prezentate 3 chestionare statistice privind tendințele în transporturi pe termen scurt și 2 chestionare privind tendințele în transporturi pe termen lung, un chestionar privind tehnologiile informaționale și un chestionar privind drumurile lumii.

Cu specialiștii din Direcția generală pentru statistică a municipiului Chișinău a fost organizat un seminar instructiv privind realizarea cercetării „Prestații de transport auto”.

Întru asigurarea publicului larg cu date statistice privind transporturile de mărfuri și pasageri, comunicațiile, tehnologiile informaționale, au fost completate și plasate pe pagina web a BNS seriile de timp lunare și anuale pe principalii indicatori statistici.

Statistica turismului

În acest domeniu, în anul 2009 au fost elaborate metadate privind turismul; au fost descrise obiectivul, sfera de cuprindere, modul de realizare, termenele și periodicitatea prezentării, nivelul de agregare și de prezentare, termenele de diseminare a datelor din cercetările statistice privind turismul, prevăzute în Programul lucrărilor statistice pe anul 2010.

Cu Agenția Turismului s-a colaborat în vederea obținerii listei structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare, clasificate după numărul de stele, și a listei agențiilor de turism care au obținut licențe de turism, pentru actualizarea listelor agențiilor economice raportori pentru statistica turismului.

În domeniul turismului au fost obținuți indicatori statistici privind capacitatea și frecvențarea de către turiști a structurilor de cazare turistică colective, activitatea turistică a titularilor de licențe de turism, care și-au găsit reflectarea în informațiile operative și comunicatele de presă difuzate și plasate pe pagina web a BNS.

Pentru prima dată în anul 2009 au fost elaborate și plasate pe pagina web a BNS tabele statistice privind numărul turiștilor cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare în anii 2004-2009, cu divizare pe trimestre și toate tipurile de structuri; numărul înnoptărilor turiștilor în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare în anii 2004-2009, cu divizare pe trimestre și toate tipurile de structuri.

La solicitarea Comitetului de Statistică al CSI a fost completat și prezentat chestionarul metodologic privind elaborarea statisticii turismului în Republica Moldova. La cererea Organizației Mondiale a Turismului a fost completat și expediat un chestionar cu informații statistice privind turismul.

Întru asigurarea publicului larg cu date statistice privind turismul și structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, au fost completate și plasate pe pagina web a BNS seriile de timp trimestriale și anuale pe principalii indicatori statistici.

goods against payment. Selective statistical survey of individuals owning motor trucks was carried out on a quarterly basis. The results of the survey were presented in the prompt pieces of information and press releases posted on the official website.

In order to get information on the number of motor trucks, motor cars, buses and minibuses registered for the first time in Moldova and to present some indicators related to cargo-carrying road vehicles and their owners with a view to updating the basis for the statistical survey “Cargo-carrying road transport” NBS had a fruitful cooperation with the Ministry of Information Technologies and Communications during 2009.

Questionnaires with statistical data on the transport of goods and passengers were submitted monthly to the CIS Statistics Committee.

3 statistical questionnaires on short-term trends and 2 on long-term trends in transportation, as well as one questionnaire on information technologies and one questionnaire on world roads were presented upon request from foreign beneficiaries of statistical data.

A training seminar on the conduct of the survey “Road transport services” was organized for the specialists of the General Statistics Division of Chisinau municipality.

Monthly and annual time series for the key statistical indicators were completed and posted on NBS website in order to provide the public with statistical data on the transport of goods and passengers, communications, and information technologies.

Tourism statistics

In 2009 metadata were developed on tourism; the objective, scope, way of realization, terms and periods of presentation, level of aggregation and presentation, terms of dissemination of data from the tourism statistical surveys provided for in the Statistical Works Program for 2010 were described.

There was a tight cooperation with the Tourism Agency with a view to obtaining the list of tourist accommodation structures, classified by number of stars, and the list of touristic agencies that received tourism licenses, in order to update the lists of economic entities that report statistical data on tourism.

Statistical indicators were obtained related to the capacity and tourist attendance of the collective touristic accommodation structures, touristic activity of the tourism license holders, which were presented in the operative information and press releases posted on NBS website.

For the first time in 2009, statistical tables on the number of tourists accommodated in the collective touristic accommodation structures in 2004-2009 were developed and posted on NBS website, broken down by quarters and all types of accommodation structures; number of overnight stays of tourists in collective tourist accommodation structures in 2004-2009 broken down by quarters and by all types of structures.

The methodological questionnaire on the development of Moldovan tourism statistics were completed and submitted on request of the CIS Statistics Committee. A questionnaire with statistical tourism information was completed and sent over upon request of the World Tourism Organization.

Quarterly and annual time series for the key statistical indicators were completed and posted on NBS website in order to provide the public with statistical data on tourism and collective tourist accommodation structures.

3.4. STATISTICA AGRICULTURII ȘI MEDIULUI

În domeniul statisticii agriculturii, trimestrial au fost efectuate calculele macroeconomice privind producția agricolă globală (în prețuri curente și comparabile), contul de producție în agricultură, silvicultură, economia vînatului și piscicultură pentru calcularea PIB-lui (producția, consumul intermediar și valoarea adăugată).

Colaboratorii **Direcției statistica agriculturii și mediului** au realizat complexul cercetărilor statistice selective a producătorilor agricoli mici (gospodăriilor populației și gospodăriilor țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de pînă la 10 ha), cota-parte a cărora constituie 2/3 din volumul total al producției globale agricole. Rezultatele acestor cercetări au fost oglindite în culegerea statistică „*Activitatea agricolă a micilor producători agricoli în Republica Moldova în anul 2008*”.

Publicația reflectă rezultatele cercetării activității agricole în anul 2008 a gospodăriilor personale auxiliare ale cetățenilor și a gospodăriilor țărănești (de fermier) care dețin terenuri de pămînt cu suprafața mai mică de 10 ha. Este prezentată informația vizînd atît suprafețele însămînțate, structura lor, efectivul animalelor și păsărilor și volumul producției agricole, cît și datele privind veniturile obținute din activitatea agricolă, mărirea și structura consumurilor și cheltuielilor pentru producția vegetală și animală, utilizarea producției agricole etc. Publicația conține descrierea principiilor metodologice de bază privind efectuarea cercetării, comentariu analitic al rezultatelor obținute și materialul tabelar pentru anii 2004-2008, în total pe țară, pe categoriile de producători cercetați.

În anul de raport a fost efectuată cercetarea selectivă vizînd prețurile la mărfurile și serviciile procurate de către producătorii agricoli în anul 2008 în întreprinderile agricole și organizațiile furnizoare de mărfuri și servicii pentru agricultură.

Pentru specialiștii controlori implicați în procesul de colectare, verificare și procesare a datelor cercetării statistice selective a micilor producători agricoli a fost organizat un seminar instructiv, în cadrul căruia au fost discutate toate aspectele și problemele legate de desfășurarea cercetărilor selective.

În scopul perfecționării sistemului național de indicatori statistici privind mediul înconjurător și luînd în considerație recomandările CEE a ONU cu privire la utilizarea indicatorilor ecologici în țările Europei de Est, Caucazului și Asiei Centrale, prin ordinul comun al Ministerului Mediului și Biroului Național de Statistică, în anul 2009 a fost creat un grup interdepartamental de lucru. În activitatea sa privind perfecționarea statisticii mediului, grupul de lucru primește ajutor consultativ din partea experților Oficiului Statistic al Norvegiei, în cadrul proiectului de colaborare în domeniul statisticii mediului, și din partea experților naționali prin suportul financiar al PNUD. Printre primele rezultate ale activității grupului de lucru a fost introducerea, începînd cu anul 2009, a sistemului nou de colectare a rapoartelor privind mediul înconjurător, care satisface cerințele legislației actuale, precum și necesităților Biroului Național de Statistică și Ministerului Mediului.

În cursul anului s-a conlucrat intens cu autoritățile publice de resort, organizațiile non-guvernamentale interesate, precum și cu partenerii internaționali din domeniul agriculturii și mediului. Colaboratorii Direcției au luat parte activă la diverse evenimente din cadrul BNS, din țară și din străinătate. Este de menționat participarea la Întrunirea Comună privind indicatorii mediului înconjurător și la a 10-a Sesiune a Grupului de lucru CEE ONU privind monitorizarea și evaluarea mediului înconjurător de la Geneva, organizată

3.4. AGRICULTURE AND ENVIRONMENT STATISTICS

In the area of agricultural statistics, macroeconomic calculations were made on a quarterly basis in terms of global agricultural production (in current and comparable prices), the production account in agriculture, forestry, hunting and fishing in order to calculate the GDP (production, intermediary consumption and value added).

The staff of the **Agriculture and Environment Statistics Division** carried out a series of sample statistical surveys on small farm producers (households and farms) owning up to 10 ha of agricultural land, whose share in the total amount of global agricultural production is 2/3. The results were included in the statistical publication “*Agricultural Activity of Small Farm Producers in Moldova in 2008*”.

The publication shows the results of the survey on agricultural activity of households and farms owning land plots of less than 10 ha. The compilation includes not only information on the planted areas, their structure, number of livestock and poultry, and the volume of agricultural production, but also data regarding the revenues obtained from the agricultural activity, the size and structure of consumption and expenditure for the plant and animal production, the agricultural production usage. It contains the description of the basic methodological principles underlying the conduct of the survey and analysis of the survey results and outputs for 2004-2008 in total for the country, by categories of producers.

Selective survey on the prices for the commodities and services purchased by agricultural producers in 2008 in agricultural enterprises and companies providing commodities and services for the agricultural field was conducted in the reporting year.

A training seminar was organized for the supervising staff involved in the collection, checking and processing of sample statistical surveys of small farm producers, where all aspects and issues related to the conduct of sample surveys were discussed.

With a view to upgrading the national system of environmental statistical indicators and taking into account the UNECE recommendations on the use of environmental indicators in the countries of Central and Eastern Europe, Caucasus, and Central Asia (CEECCA), by joint order of the Ministry of Environment and the NBS an interdepartmental working group was established in 2009. In its activity of upgrading the environmental statistics, the working group was consulted by the experts of the Norway Statistical Office within a cooperation project in this area, as well as by national experts, with UNDP's financial support. One of the first achievements of the work group was to introduce in 2009 a new system for collecting environmental statistical forms, which complies with the requirements of the current legislation and satisfies the needs of the National Bureau of Statistics and the Ministry of Environment.

During the year, there was a tight cooperation with the line public authorities, stakeholder NGOs and international partners in the area of agriculture and environment. The staff of the Division took active part in various events within NBS in the country, as well as abroad. The participation in the Joint Meeting on environment indicators and in the 10th Session of the UNECE work group on environmental monitoring and assessment held at

de Comisia Economică Europeană a ONU și diviziunea Statistică a ONU. Pentru examinare la Întrunirea Comună a fost prezentat Sumarul Național de aplicare a indicatorilor ecologici în Republica Moldova, pregătit de Biroul Național de Statistică în comun acord cu Ministerul Mediului, cu participarea Ministerului Economiei, Ministerului Sănătății, Agenției Relații Funciare și Cadastru, Agenției "Moldsilva", Agenției "Apele Moldovei".

Colaboratorii Direcției au fost antrenați pe parcursul anului în lucrările ce țin de organizarea Recensământului general agricol din 2010.

Recensământul General Agricol

Pregătirea către desfășurarea în anul 2010 a primului Recensământ General Agricol (RGA) a continuat și în anul 2009. Această activitate statistică de interes național are o importanță majoră în obținerea informației complexe și detaliate privind situația în sectorul agrar.

În conformitate cu Planul calendaristic de pregătire și efectuarea a recensământului general agricol din anul 2010, aprobat prin ordinul BNS nr. 30 din 12 martie 2009, Direcția recensăminte a finalizat în anul de raport prelucrarea și analiza datelor recensământului agricol de probă, efectuat în raionul Căușeni în perioada 01-24 octombrie 2008, formulând concluziile și viziunile de perspectivă privind pregătirea către recensământul propriu-zis.

În comun cu Direcția statistică agriculturii și mediului, au fost revizuite Principiile organizatorice și metodologice de bază privind efectuarea RGA și instrumentarul statistic necesar efectuării recensământului.

În luna septembrie o misiune a experților Organizației Națiunilor Unite pentru Agricultură și Alimentație (FAO) a verificat nivelul de pregătire al BNS către efectuarea recensământului agricol preconizat pentru anul 2010. În cadrul mesei rotunde ulterior organizate, experții au remarcat faptul că BNS, ca autoritate publică centrală responsabilă de efectuarea RGA din Republica Moldova, este bine pregătită, fiind efectuate pînă la momentul actual toate acțiunile necesare pentru desfășurarea cu succes a unui asemenea eveniment de amploare națională ca recensământul general agricol. Acest fapt se datorează în cea mai mare parte profesionalismului și entuziasmului din partea specialiștilor BNS care, deși se află la o primă experiență de organizare a unui RGA, au respectat cerințele FAO, precum și cele ale Uniunii Europene, privind efectuarea recensământului agricol. În acest sens, atenția experților a fost focalizată pe asistența Republicii Moldova în vederea asigurării compatibilității datelor RGA la nivel internațional, atît cu țările membre ale FAO, cît și cu cele ale Uniunii Europene.

În colaborare cu Agenția Relații Funciare și Cadastru au fost inițiate acțiunile de elaborare a materialului cartografic necesar pentru recensământ, care ulterior va fi distribuit organelor teritoriale de statistică pentru a fi utilizate la formarea sectoarelor și întocmirea planurilor organizatorice de efectuare a recensământului în teritoriile respective.

În anul 2009 au fost întreprinse măsurile necesare privind identificarea resurselor financiare externe necesare efectuării RGA, care s-au soldat cu adoptarea de către Guvern a Hotărîrii nr. 500 din 14 august 2009 „Cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Suediei privind finanțarea efectuării recensământului general agricol în Republica Moldova în perioada 2009-2012”. În prezent au loc negocierile cu Agenția Suedeză pentru Dezvoltare Internațională (SIDA) privind acordarea de către Guvernul Regatului Suediei a suportului financiar nerambursabil pentru efectuarea RGA în Republica Moldova.

Geneva and organized by UNECE and the UN Statistics Division should be noted. A National Summary on the application of environmental indicators in Moldova, prepared by NBS and the Ministry of Environment with the participation of the Ministry of Economy, Ministry of Health and the Agency for Land Relations and Cadastre, "Moldsilva" Agency, and "Apele Moldovei" Agency was presented for review within the Joint Meeting.

During the year, the employees were involved in works related to the organization of the General Agricultural Census from 2010.

The General Agricultural Census

Preparations for the conduct of the first General Agricultural Census (GAC) in 2010 continued in 2009 as well. This statistical activity of a national concern has a major importance in obtaining complex and detailed information regarding the situation in the agricultural field.

According to the Calendar plan for the preparation and conduct of GAC in 2010, approved by NBS order no. 30 of March 12, 2009, in the reporting year, the Census Division finished the processing and analysis of data of the pilot agricultural census conducted in Causeni within 01-24 October 2008, and formulated the conclusions and ideas regarding the preparations for the GAC.

The basic organizational and methodological principles on the conduct of the GAC and the statistical instrumentarium necessary for this purpose were revised jointly with the Agriculture and Environment Division.

In September an expert mission of the UN Food and Agriculture Organization (FAO) checked the NBS's preparedness to carry out the census planned for 2010. The experts noted, within a

round table organized afterwards, that NBS as a central public authority responsible for carrying out the GAC in Moldova is well prepared and that all necessary steps had been taken for this nation-wide action to be conducted successfully. This was mainly due to the professionalism and enthusiasm of the NBS specialists who, although organizing a GAC for the first time, followed the FAO and EU requirements in terms of conducting the agricultural census. In this regard, experts focused on providing assistance to Moldova to ensure compatibility of GAC data at international level, with the FAO and EU data.

Actions were taken in cooperation with the Agency for Land Relations and Cadastre to develop the cartographic material necessary for the census, which will be distributed later to the territorial statistics offices in order to be used in establishing the sectors and drafting the organizational plans for the conduct of census in the corresponding territories.

In 2009, actions were taken to identify the external financial resources needed to carry out the GAC. This led to the Government's approval of decision no. 500 of August 14, 2009 "On starting the negotiations for the draft Agreement between the Government of Moldova and the Government of Sweden on funding the GAC within 2009-2012". Presently negotiations are held with the Swedish International Development Cooperation Agency (SIDA) on the provision by the Swedish Government of a grant for the conduct of GAC in Moldova.

Din cauza lipsei de finanțare convenite în anul 2009, nu s-a izbutit să se efectueze o acțiune voluminoasă și destul de importantă la etapa de pregătire către recensământ – elaborarea listelor exploatațiilor agricole care vor fi supuse recensământului.

Este de menționat colaborarea cu Departamentul Agriculturii al SUA, organele de statistică ale României și Federației Ruse privind pregătirea și efectuarea RGA.

În cadrul seminarului internațional „Programul recensământului general agricol – runda 2010”, organizat la Budapesta, colaboratorii BNS au prezentat 3 comunicări: „Privind pregătirea către efectuarea primului recensământ general agricol în Republica Moldova”, „Informația Cadastrului Funciar ca bază pentru pregătirea și efectuarea recensământului agricol” și „Colectarea datelor la nivel de comunitate în cadrul efectuării recensământului agricol”.

3.5. STATISTICA TERITORIALĂ

În aspect de dezvoltare teritorială, BNS a continuat și în anul 2009 să-și dezvolte strategia de diversificare a indicatorilor statistici, mai cu seamă în aspect teritorial: raional (municipal) și pe regiuni de dezvoltare economică. Scopul acestor acțiuni îl constituie obținerea unui volum mare de informație statistică, pe cât de oportună, pe atât de utilă, deoarece în ultima perioadă s-a observat creșterea cererii de date statistice în profil teritorial din partea autorităților publice de resort, a celor locale, precum și a diferitelor categorii de utilizatori. De aceea, cea mai mare parte a cercetărilor statistice sînt structurate pentru a obține reprezentativitate la nivel raional, municipal sau regional.

În prezent, BNS asigură în profil teritorial date diverse privind: demografia, forța de muncă, nivelul de trai, industria, agricultura, transportul, comerțul, serviciile etc. Indicatorii statistici privind dezvoltarea pe domenii de activitate social-economice a țării sînt prezentați în publicația „Principali indicatori social-economici pe regiuni de dezvoltare, raioane și municipii”, ce apare cu o periodicitate trimestrială. În publicație se au în vedere următorii indicatori social-economici la nivel de raion: industria, agricultura, investiții și construcții, transportul rutier, comerțul cu amănuntul, serviciile cu plată prestate populației, munca, statistica demografiei, infracțiunile înregistrate. Această publicație este plasată în mod gratuit pe pagina web a BNS.

De asemenea, odată cu lansarea versiunii modernizate a paginii web www.statistica.md a anului de raport, a fost pusă la dispoziția publicului larg posibilitatea de a consulta informația statistică în profil teritorial prin rubrica nou-creată „Statistica teritorială”.

La nivel de teritoriu, statistica demografică deține numărul cel mai mare de indicatori disponibili. În acest domeniu există serii de date începînd chiar din anul 1980 pentru indicatori privind populația și mișcarea naturală a populației. În domeniul forței de muncă și șomajului sînt disponibili indicatori referitori la populația ocupată (pe grupe de vîrstă și sectoare de activitate), populația activă, șomerii, remunerarea salarială. Lucrările statistice în domeniul social oferă informații în profil regional. Majoritatea statisticilor din domeniul economic și agricol sînt dezvoltate pentru a furniza date în profil teritorial.

În concluzie putem spune că BNS pune la dispoziția factorilor de decizie, a publicului larg în general, informații privind situația social-economică din teritoriu, permițînd astfel o fundamentare științifică a politicilor de dezvoltare regională.

Due to a lack of necessary funds, a significant and very important action in preparation for the census couldn't be achieved – the development of the lists of farm undertakings that will be subjected to census.

It is worth mentioning the cooperation with the US Department of Agriculture, as well as the Romanian and Russian statistical offices, with a view to preparing for and carrying out the GAC.

NBS representatives presented 3 reports within the international seminar “General Agricultural Census Program – 2010 round” organized at Budapest: “Overview on the preparations for the first GAC in Moldova”, “Land cadastre information as a basis for the preparation and conduct of the agricultural census” and “Collection of data at a community level within the conduct of the agricultural census”.

3.5. TERRITORIAL STATISTICS

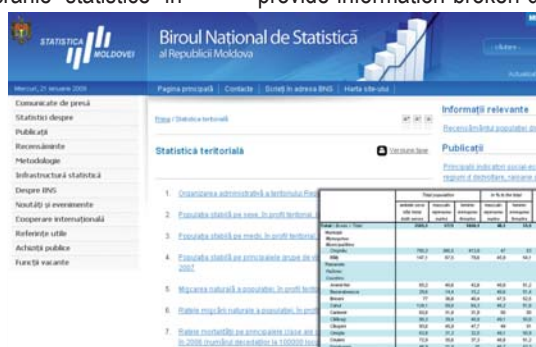
In terms of territorial development, in 2009 NBS continued to develop its strategy of diversifying statistical indicators, particularly in a territorial perspective: rayon (municipality) and economic development regions. These actions aim at getting a bigger amount of timely and useful statistical information, since the demand by the line public central and local authorities and by various users of statistical data broken down by territories has increased lately. Therefore, most part of the statistical surveys are structured in a way that ensures representativeness at rayon, municipality and territorial level.

Currently NBS provides a breakdown by territories of various statistical data on: demography, labour force, living standard, industry, agriculture, transport, trade, services, etc. The statistical indicators related to the development of the country by social and economic areas of activity are presented in the publication “*Main social and economic indicators by regions of development, districts and municipalities*” that is issued quarterly. The following social and economic indicators at rayon level are addressed in the publication: industry, agriculture, investments and constructions, road transport, retail trade, paid services rendered to population, labour, demographic statistics, and registered crimes. The publication is posted and can be freely accessed on NBS website.

Once the upgraded version of the website www.statistica.md was launched, the public has been offered the possibility to consult statistical information broken down by territories through the newly created option “*Territorial statistics*”.

At the level of territories, demographic statistics has the biggest number of available indicators. In this area there are series of data starting from 1980 for the indicators related to population and natural movement of population. In the area of labour force and unemployment, indicators on the number of employed population (by age groups and areas of activity), active population, unemployed population, and wages is available. Social statistics provide information broken down by regions. Most of economic and agricultural statistics offer data broken down by territories.

We can therefore conclude that NBS provides information on the social and economic situation in the territories to decision makers and the public at large, thus enabling the scientific grounding of the regional development policies.

4. SERVICIILE INFORMAȚIONALE ȘI RELAȚIILE CU UTILIZATORII

4.1. DISEMINAREA ELECTRONICĂ

În anul 2009 eforturile BNS au fost îndreptate spre dezvoltarea activității de diseminare electronică. Acest proces s-a desfășurat în baza respectării principiilor transparenței și confidențialității datelor statistice, în conformitate cu prevederile legale și normative în vigoare privind organizarea și funcționarea statisticii oficiale în Republica Moldova și, mai ales, cu cele ale Codului de Bune Practici al statisticilor europene.

Activitatea de *diseminare electronică* s-a reflectat în actualizarea permanentă a statisticilor publicate pe site-ul Internet al BNS: www.statistica.md (*comunicate de presă* – peste 150 în anul 2009; *publicații* – 103 ediții plasate în 2009 în format electronic, inclusiv și o serie de ediții din anii precedenți – *Anuarul Statistic al Republicii Moldova*, *Anuarul Statistic „Chișinău în cifre”*, *Situația social-economică a Republicii Moldova*, *Buletin statistic trimestrial*, *Principali indicatori social-economici pe regiuni de dezvoltare, raioane și municipii*, *metodologii statistice*; *serii de timp*, total: 638, din care, lunare – 32, trimestriale – 30, anuale – peste 576; *indicatori cheie*; *clasificatoare* – 9; *formulare statistice* – 167 și *formulare tipizate* – 14). De asemenea, au fost plasate numeroase informații de interes public privind diverse noutăți, evenimente publice organizate de BNS.

Merită a fi evidențiat faptul că, în anul 2009 toate publicațiile statistice elaborate de BNS au fost plasate pe pagina web. Pentru prima dată au fost diseminate electronic publicațiile: *Anuarul Statistic „Chișinău în cifre”*, *„Dezvoltarea social-economică a mun. Chișinău”*.

În perioada de referință au fost realizate activități importante în cadrul Standardului Special de Diseminare a Datelor (SDDS) al FMI. În cursul anului 2009, instituțiile partenere la SDDS (Biroul Național de Statistică, Banca Națională a Moldovei, Ministerul Finanțelor, Comisia Națională a Pieței Financiare) au efectuat actualizarea permanentă în modul stabilit de FMI a datelor și a metadatelor statistice pe pagina web națională sumară de diseminare a datelor (NSDP), actualizat de BNS conform graficului de emiteră a datelor (ARC). Republica Moldova a devenit stat-membru aliniat la Standardul Special de Diseminare a Datelor (SDDS) al FMI în anul 2006.

Este de remarcat îmbunătățirea esențială a design-ului site-ului și prezentarea complexă a paginilor.

Pentru o mai amplă transparență a activității sale, BNS a deschis în anul de raport o nouă subrubrică pe pagina web și anume „*Evaluări și opinii despre BNS*”, unde pot fi găsite rezultate ale evaluărilor și sondajelor de opinie făcute de experți din afara Biroului, precum și „*Interviuri în presă*” despre activitatea BNS. De asemenea, pentru sporirea gradului de transparență a activității BNS și corespunderea cu interesele societății, a fost restructurată subrubrica „*Transparență decizională*”.

Cele mai vizitate pagini ale site-ului sînt: *Comunicate de presă*, *Date statistice*, *Publicații*, *Formulare statistice*, *Meto-*

4. INFORMATION SERVICES AND RELATIONS WITH USERS

4.1. ELECTRONIC DISSEMINATION

In 2009, the efforts of NBS focused on developing the electronic dissemination. This process was carried out on the basis of observing the principles of transparency and confidentiality of statistics in line with the legal and regulatory provisions on the organization and operation of official statistics in the Republic of Moldova and, especially, with those of the European Statistics Code of Good Practices.

The *electronic dissemination* was reflected in the permanent update of statistics published on the NBS website: www.statistica.md (*press releases* – over 150 in 2009; *publications* – 103 editions posted in 2009 in electronic format, including a series of editions from the previous years – *Statistical Yearbook of the Republic of Moldova*, *Statistical Yearbook “Chisinau in figures”*, *Social-economic situation of the Republic of Moldova*, *Quarterly statistical bulletin*, *Main social-economic indicators by development regions, districts and municipalities*; *statistical methodologies*; *time series*, total: 638, of which, monthly – 32, quarterly – 30, annual – over 576; *key indicators*; *classifiers* – 9; *statistical forms* – 167 and *standard forms* – 14). In addition, a lot of information of public interest on various news and public events organized by the NBS was posted.

It should be noted that in 2009 all statistical publications developed by the NBS were posted on the website. The following publications were disseminated electronically for the first time: *Statistical Yearbook „Chisinau in figures”*, *„Social-economic development of Chisinau municipality”*.

Important activities were carried out in the reporting period within the Special Data Dissemination Standard (SDDS) of the IMF. Throughout 2009, the SDDS partner institutions (National Bureau of Statistics, National Bank of Moldova, Ministry of Finance, National Commission of Financial Market) performed permanent update, in the way established by the IMF, of statistical data and metadata on the National Summary Data Page (NSDP), updated by the NBS according to the Data Advance Release Calendar (ARC). The Republic of Moldova became a member state aligned to the IMF's Special Data Dissemination Standard (SDDS) in 2006.

It is necessary to mention the essential improvement of the website design and the complex presentation of pages.

For bigger transparency of its activity, the NBS opened a new subheading on the website in the reporting year, which is „*Assessments and opinions about the NBS*”, where results of assessments and surveys made by experts outside the Bureau can be found, as well as „*Interviews in the press*” about the activity of the NBS. In addition, the subheading „*Decision-making transparency*” was restructured with a view to increase the transparency of NBS activity and to align it to the interests of society.

The most visited pages of the site are: *Press releases*, *Statistical data*, *Publications*, *Statistical forms*,

dologie. Numărul de vizite (accesări repetate) înregistrate în anul 2009 a fost de cca 6 mil., comparativ cu 0,7 mil. vizite înregistrate în anul 2008. Numărul accesărilor unice a paginii web în medie a fost de cca 1100 pe zi sau cca 375 mii pe an. În comparație cu versiunea veche a site-ului, numărul vizitatorilor versiunii modernizate a site-ului BNS (lansată la 3 decembrie 2008) a crescut de peste 10 ori.

Cu regularitate pe pagina web s-au efectuat sondaje de opinie a utilizatorilor site-ului. Unele din cele mai importante concluzii au fost:

- 42,3% consideră că versiunea nouă a site-ului este cu mult mai reușită decât versiunea anterioară;
- majoritatea (54,8%) vizitatorilor sînt din categoria Student/masterand/doctorand;
- 55% din respondenți au răspuns ca site-ul le-a fost recomandat;
- 37,6% din respondenți la momentul cînd au răspuns la chestionar accesase site-ul pentru prima dată;
- majoritatea respondenților au accesat site-ul fiind în căutare de serii de date statistice, publicații sau formulare statistice și financiare.

Prin intermediul rubricii „*Scrieți în adresa BNS*” (Feedback) au fost adresate cca 130 întrebări la care s-a răspuns cu promptitudine. Cele mai dese întrebări au fost referitor la disponibilitatea datelor statistice (numărul populației, comerțul exterior, producția etc.), prezentarea rapoartelor statistice și financiare. În baza acestor întrebări, în anul 2010 va fi creată rubrica „*Întrebări și răspunsuri*”, care va prezenta răspunsurile la întrebările cele mai frecvente.

În 2009 a continuat lucrul asupra creării fișierelor în programul *PC-Axis* și implementării *PX-Web*. *PX-Web* a fost lansat în Intranet și se află la etapa de testare și ajustare. La etapa actuală pe *PX-Web* au fost plasate fișiere *PC-Axis* din următoarele domenii: populația, ancheta forței de muncă, statistica salariilor, agricultura, industria, construcțiile. În perioada 7-11 decembrie, la BNS, în cadrul proiectului de cooperare dintre BNS și Statistica Norvegiei, s-au aflat într-o vizită de lucru experți de la Statistica Norvegiei și Danemarcei, privind Diseminarea prin intermediul *PC-Axis*. Experții au evaluat rezultatele obținute de către specialiștii BNS în domeniul *PC-Axis* și și-au expus propunerile și recomandările privind optimizarea procesului de creare a fișierelor *PC-Axis*. Concluzia finală a experților a fost că BNS a obținut realizări importante și este pregătit să lanseze acest produs și pentru utilizatorii externi deja în anul 2010.

Perioada de referință a fost marcată și de elaborarea structurii metadatelor în conformitate cu standardele europene, fiind început lucrul asupra descrierii metadatelor pentru principalii indicatori și domenii. Anul viitor acestea vor fi plasate pe pagina web pentru publicul larg. Crearea sistemului de metadata va permite cunoașterea mai bună a informației statistice, interpretarea corectă a datelor și compararea la nivel internațional și, ca efect, creșterea încrederii față de datele statistice.

Rezultatele activității de diseminare electronică a BNS au fost prezentate în cadrul atelierului de lucru organizat de Comisia Economică Europeană a Națiunilor Unite (UNECE) vizînd Diseminarea indicatorilor MDG și informației statistice în țările Asiei Centrale, alte țări membre CSI și Mongolia, care s-a desfășurat în Astana, Kazahstan. La eveniment au participat reprezentanți ai oficiilor de statistică din Armenia, Azerbaidjan, Federația Rusă, Kazahstan, Republica Moldova, Mongolia, Tadjikistan, Ucraina,

Methodology. The number of visits (repeated visits) recorded in 2009 made up about 6 million, as compared to 0.7 million visits recorded in 2008. The number of unique visits on the website was about 1100 per day or 375 thousand per year. As compared to the old version of the site, the number of visitors on the updated version of NBS website (launched on December 3, 2008) increased by over 10 times.

Surveys of site users were carried out regularly. Some of the most important conclusions were:

- 42.3% consider that the new version of the site is much better than the previous one;
- Most visitors (54.8%) are in the category student/master's student/PhD student;
- 55% of respondents said that the site had been recommended to them;
- 37.6% of respondents had accessed the site for the first time when they answered the questionnaire;
- most respondents accessed the site searching for series of statistics, publications or statistical and financial forms.

About 130 questions were asked via the heading “*Feedback*” and prompt answers were provided to these questions. The most common questions were related to the availability of statistics (number of population, external trade, production, etc.), presentation of statistical and financial reports. The heading “*Questions and answers*” will be created in 2010 on the basis of these questions and will present answers to the most frequent questions.

In 2009, work continued on creating files in the *PC-Axis* program and on implementing *PX-Web*. *PX-Web* was launched in the Intranet and is being tested and adjusted. Currently, *PC-Axis* files on the following areas were placed on the *PX-Web*: population, Labour Force Survey, wage statistics, agriculture, industry, constructions. Within December 7-11, experts from Norway and Denmark statistics had a working visit to the NBS on Dissemination using *PC-Axis* within the project of cooperation between the NBS and Norway Statistics. The experts assessed the results obtained by NBS specialists in the field of *PC-Axis* and presented their suggestions and recommendations on optimizing the creation of *PC-Axis* files. Experts' final conclusion was that the NBS had significant achievements and was ready to launch this product for external users in 2010.

In addition, metadata structure was developed in line with European standards in the reporting period and work started on describing metadata for the main indicators and fields. They will be posted on the website for the public next year. The development of the metadata system will allow better knowledge of statistical information, the correct interpretation of data and comparison at international level and, as a result, more confidence in statistics.

The results of NBS electronic dissemination were presented at the workshop held by the UN Economic Commission for Europe (UNECE) on the dissemination of MDG indicators and of statistical information in countries of Central Asia, other CIS member states and Mongolia that was carried out in Astana, Kazakhstan. The event was attended by representatives of statistics agencies from Armenia, Azerbaijan, Russian Federation, Kazakhstan, Republic of Moldova, Mongolia, Tajikistan, Ukraine,

Uzbekistan, precum și experții UNECE – dnii Petteri Baer și Steven Vale. Scopul atelierului de lucru a fost schimbul de experiență în domeniul diseminării între oficiile naționale de statistică din Asia Centrală și alte țări membre CSI. În cadrul ședințelor de lucru a fost prezentată experiența BNS în ce privește „Modalitățile de diseminare a informației în format electronic utilizatorilor”, „Elaborarea Sistemului de metadate de către BNS” și „Structura și utilizarea bazei de date a utilizatorilor în MS Access”.

4.2. PUBLICAȚIILE STATISTICE ALE BNS ÎN ANUL 2009

În anul 2009 BNS a continuat procesul de editare a publicațiilor statistice de interes larg pentru utilizatorii de informație statistică, adaptat la cerințele acestora și avînd la bază dezvoltarea social-economică a țării. În acest sens, a fost manifestat un interes deosebit în îmbunătățirea conținutului, structurii și formei grafice de prezentare cît mai atractivă a tuturor publicațiilor statistice.

Ținînd cont de faptul că anul 2009 a fost unul dificil din punct de vedere financiar, majoritatea publicațiilor statistice au fost editate doar în versiune electronică, fiind plasate pentru uz liber pe pagina web: www.statistica.gov.md. Totuși, s-au depus eforturi considerabile, cu suportul Oficiului Central de Statistică al Norvegiei, Organizației Națiunilor Unite prin Proiectul Comun pentru Consolidarea Sistemului Statistic Național al Republicii Moldova (UNDP; UNIFEM; UNFPA; UNICEF), pentru tipărirea unor publicații statistice de referință ca: *Anuarul statistic al Republicii Moldova*, *Moldova în cifre*, *Aspecte privind nivelul de trai al populației*, *Forța de muncă în Republica Moldova*, *Ocupare și șomaj*, *Ocotirea sănătății etc.* (Anexa 3). Pentru a facilita utilizarea datelor statistice și a le prezenta într-o formă mai accesibilă, *Anuarul statistic* a fost prezentat și pe CD, tot anuarului îi aparține nivelul cel mai ridicat al tirajelor.

A fost tipărit setul de hărți privind situația demografică din Republica Moldova în anul 2008. Toate publicațiile statistice elaborate de BNS sînt publicate într-o limbă, două sau chiar trei de circulație internațională: engleză, rusă și franceză.

Pentru prima dată în anul 2009 au apărut următoarele titluri de publicații: „*Ghidul utilizatorului statisticilor de gen*”, „*Migrația forței de muncă în Republica Moldova*”, „*Set armonizat de indicatori de dezvoltare sensibili la dimensiunea de gen*”, „*Condițiile de dezvoltare a întreprinderilor prin analiza de gen*”, „*Ghid practic pentru operatorii de interviu*”.

Sistemul editorial al publicațiilor elaborate în anul 2009 a cuprins 39 publicații, din care: 18 cu periodicitate anuală, 4 – trimestrială, 5 – unică; 157 comunicate de presă cu principalii indicatori statistici pe țară (Anexa 2) și 162 comunicate de presă cu informație statistică pe raion. În anul de raport au fost elaborate și difuzate organelor administrației publice centrale 526 buletine statistice cu date generalizate, din care 219 anuale, 159 trimestriale, 148 lunare.

Este de remarcat faptul că, în afară de publicațiile statistice pe domenii de

Uzbekistan and by UNECE experts – Petteri Baer and Steven Vale. The goal of the workshop was to exchange experience in the field of dissemination between National Statistics Offices of Central Asia and CIS member states. The working meetings addressed the experience of NBS on „*Ways of disseminating information in electronic format among users*”, „*Development of the metadata system by the NBS*” and „*Structure and use of users' database in MS Access*”.

4.2. STATISTICAL PUBLICATIONS OF NBS IN 2009

In 2009, the NBS continued producing statistical publications of broad interest for statistics users, adapted to their requirements and based on the social-economic development of the country. High interest was shown in the improvement of the content, structure and graphic form of presentation as attractive as possible of all statistical publications.

Given in fact that 2009 was a financially difficult year, most statistical publications were produced only in electronic version and were posted for free use on the website: www.statistica.gov.md. However, considerable efforts were made with support of Statistical Office of Norway, United National Organization through the Joint Project on Consolidating the National Statistical System of the Republic of Moldova (UNDP; UNIFEM; UNFPA; UNICEF), to print reference statistical publications, such as: *Statistical Yearbook of the Republic of Moldova*, *Moldova in figures*, *Aspects of the standard of living of the population*, *Labour force in the Republic of Moldova*, *Employment and unemployment*, *Healthcare, etc.* (Annex 3). To facilitate the use of statistics and present them in a more accessible form, the *Statistical Yearbook* was presented on a CD. The yearbook has the highest level of circulation.

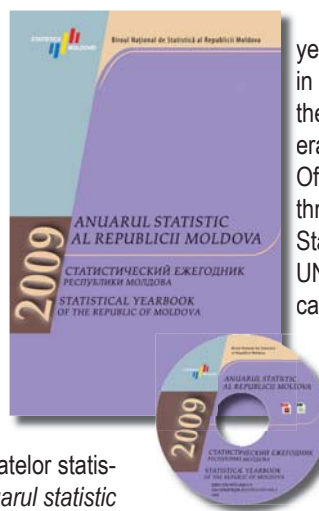
The set of maps on Moldovan demography was printed in 2008. All statistical publications developed by the NBS are published one, two or even three international languages: English, Russian and French.

The following publications were produced for the first time in 2009: „*Guide of gender statistics user*”, „*Labour force migration in the Republic of Moldova*”, „*Harmonized set of gender-sensitive development*”, „*Conditions of companies' development through gender analysis*”, „*Practical guide for interview operators*”.

The editorial system of publications developed in 2009 included 39 publications, of which: 18 – annual, 4 – quarterly, 5 – unique;

157 press releases with the main statistical indicators at national level (Annex 2) and 162 press releases with statistical information per districts. 526 statistical newsletters with generalized data were developed in the reporting year and distributed to central authorities, of which 219 – annual, 159 – quarterly and 148 – monthly.

It should be noted that, beside statistical publications by areas of activity, general statistical publications that cover all social-economic areas and

Categorii de utilizatori ai publicațiilor statistice <i>Categories of users of statistical publications</i>	%
Întreprinderi, asociații <i>Companies, associations</i>	30,3
Autorități ale administrației centrale și locale <i>Central and local authorities</i>	23,0
Organizații internaționale <i>International organizations</i>	17,3
Instituții academice (universități, centre de cercetare) <i>Academic institutions (universities, research centers)</i>	9,6
ONG-uri <i>NGOs</i>	7,4
Ambasade și consulate <i>Embassies and consulates</i>	6,3
Mass-media <i>Mass-media</i>	2,4
Persoane fizice <i>Individuals</i>	3,7

activitate, de o mare popularitate se bucură publicațiile statistice generale, ce cuprind toate domeniile de activitate socioeconomică și sînt bogate în serii de date extinse, așa ca: *Anuarul statistic al Republicii Moldova, Moldova în cifre, Situația social-economică a Republicii Moldova, Buletinul statistic trimestrial* etc.

Direcția generală pentru statistică a municipiului Chișinău a editat anuarul statistic *Chișinău în cifre – ediția anului 2009*.

4.3. SOLICITĂRILE DE INFORMAȚIE STATISTICĂ

Deși eterogenă, activitatea de diseminare a informațiilor statistice la cererile de date ale utilizatorilor s-a desfășurat în condiții de eficacitate și operativitate. Cererile de informație statistică au fost soluționate în scris, deseori recurgîndu-se la modalitatea cea mai rapidă de primire a solicitărilor și expediere a răspunsurilor – poșta electronică. Cazurile de refuz al satisfacerii solicitărilor de date statistice au ținut de confidențialitatea datelor individuale, divulgarea cărora contravine prevederilor Legii cu privire la statistica oficială în Republica Moldova și Codului de Bune Practici al statisticilor europene, sau lipsa informației.

Cu toate că accesul la informația statistică este asigurat pe deplin, numărul cererilor de date statistice este încă mare. Astfel, în anul 2009 numărul cererilor de informații statistice primite și soluționate în scris a fost de cca 2800. Din numărul total, 657 au fost expediate prin poșta electronică. În această perioadă s-au expediat răspunsuri la cca 150 solicitări parvenite din străinătate. Contra cost au fost soluționate aproape 500 cereri de informație statistică.

Este de menționat că, adițional solicitărilor în scris, pe parcursul anului la BNS a parvenit un număr considerabil de solicitări telefonice. Rezolvarea acestora a constat în acordarea consultațiilor privind întocmirea unei cereri de informație statistică, procedura de soluționare a cererilor, sursele unde pot fi găsite unele informații.

În dependență de datele statistice solicitate, cererile au fost înregistrate și soluționate în fiecare direcție/secție statistică a BNS, de domeniul căreia ține soluționarea cererii de informație statistică.

4.4. ORGANIZAREA ÎNTRUNIRILOR CU UTILIZATORII

În cursul anului 2009 a continuat activitatea în vederea dezvoltării culturii statistice la nivelul întregului spectru de utilizatori și creșterii credibilității instituției printr-o percepere corectă a activității sale la nivelul publicului larg. De aceea, BNS a realizat o cooperare eficientă cu autoritățile publice și cu societatea civilă prin acordarea atenției cuvenite relațiilor ce sînt stabilite pe de o parte între producătorii și furnizorii informațiilor statistice, iar pe de altă parte între producătorii și utilizatorii datelor statistice. Astfel, pe parcursul anului de raport au fost organizate un șir de întruniri pe diferite domenii statistice cu participarea experților străini, reprezentanților instituțiilor guvernamentale de resort, mediului academic, organizațiilor neguvernamentale, comunității internaționale, asociațiilor profesionale, sectorului privat și mass-media. Printre aceste evenimente se numără:

are rich in series of extended data are very popular: *Statistical Yearbook of the Republic of Moldova, Moldova in figures, Social-economic situation of the Republic of Moldova, Quarterly statistical bulletin*, etc.

The General Statistics Division of Chisinau municipality published the statistical annuary *Chisinau in figures – 2009*.

4.3. REQUESTS OF STATISTICAL INFORMATION

Although heterogeneous, the dissemination of statistical information upon users' data requests was carried out efficiently and operatively. The requests of statistical information were settled in written form and the e-mail was often used as the most rapid way of receiving requests and sending answers. The cases of refusal to fulfill the requests of statistics were related to the confidentiality of individual data, whose disclosure contravenes the provisions of the Law on official statistics in the Republic of Moldova and the European Statistics Code of Good Practices, or to the lack of information.

Although access to statistics is full, the number of statistics requests is still big. Thus, the number of requests of statistical information that were received and solved in written form in 2009 made up about 2800. Out of the total number, 657 were sent via e-mail. Answers to about 150 requests from abroad were sent in this period. Almost 500 requests of statistical information were fulfilled for a charge.

In addition to written requests, the NBS received a considerable amount of requests by telephone. Fulfilling them implied providing consultations on how to fill in an application for statistical information,

the procedure of fulfilling applications, sources of information.

Depending on the requested statistics, the applications were recorded and settled down in every statistical directorate/section of the NBS that is in charge for the area of requested statistics.

4.4. ORGANIZATION OF MEETINGS WITH THE USERS

The development of statistical culture at the level of the whole range of users and the increase of institution's credibility through correct perception of its activity by the public continued in 2009. That is why, the NBS had efficient cooperation with public authorities and with civil society by paying adequate attention to relations established between producers and suppliers of statistics, on the one hand, and between producers and users of statistics, on the other hand. A series of meetings were held in the reporting year on various statistical areas with participation of foreign experts, representatives of the line governmental institutions, academic media, non-governmental organizations, international community, professional associations, private sector and mass-media. These events included:

Cele mai solicitate domenii <i>The most requested areas</i>	%
Finanțe <i>Finance</i>	38,74
Munca și demografia <i>Labor and demography</i>	19,50
Statistica socială <i>Social statistics</i>	11,70
Prețurile <i>Prices</i>	11,70
Comerț exterior <i>Foreign trade</i>	8,40
Construcțiile și investițiile <i>Constructions and investments</i>	3,30
Industria și energetică <i>Industry and energy sector</i>	2,60
Agricultura <i>Agriculture</i>	2,0
Conturi naționale <i>National accounts</i>	1,0

Masa rotundă privind aspectul de gen în cadrul antreprenoriatului din Republica Moldova, în special sub aspectul creării și dezvoltării întreprinderilor.

În cadrul evenimentului au fost prezentate rezultatele studiului “Condițiile de dezvoltare a întreprinderilor: analiza prin prisma de gen”, realizat în anul 2009 de către BNS, cu suportul UNDP și UNIFEM, SIDA. De asemenea, au fost prezentate informații privind procesul de colectare a datelor în cadrul studiului respectiv, care este modul complementar al Anchetei Structurale Anuale în întreprinderi, efectuată anual de BNS, precum și premisele și obiectivele studiului. Rezultatele studiului au fost analizate și prezentate în cadrul mesei rotunde de către expertul național. Obiectivele de bază ale realizării acestui studiu au fost identificarea particularităților întreprinzătorilor – femeii/bărbați și analiza problemelor de creare și dezvoltare a businessului prin prisma deosebirilor de gen. Drept rezultat scontat a fost oferirea premisei de facto a situației în acest aspect pentru îmbunătățirea condițiilor de asigurare a șanselor egale de participare la activitatea de antreprenoriat pentru femeii și bărbați în Republica Moldova.

Masa rotundă în domeniul statisticii pe termen scurt.

La întrunire au fost expuse cerințele Uniunii Europene și împărtășită practica României în domeniul cercetărilor business pe termen scurt într-o aliniere a Republicii Moldova la rigorile UE în domeniu, ținând cont de experiența avansată a statelor europene, în special vizând implementarea cercetării unice. De asemenea, au fost discutate aspectele privind implementarea cercetării unice după exemplul României și în Republica Moldova. Implementarea cercetării nominalizate în țara noastră ar permite înlocuirea mai multor cercetări statistice pe termen scurt (lunare și trimestriale, care au cel mai mare număr de respondenți statistici) cu o cercetare statistică unică. În cadrul mesei rotunde au fost abordate și subiecte ce țin de cuprinderea unităților statistice în cercetările statisticii business pe termen scurt; utilizarea registrului statistic la determinarea unităților statistice incluse în cercetare; stabilirea genului principal de activitate în contextul respectării principiului stabilității; formarea bazei de sondaj și proiectarea eșantionului. De asemenea s-au purtat discuții și privind sistemul indicatorilor și metodologia de calculare, modul de organizare a cercetării, colectării, prelucrării și diseminării informației statistice pe termen scurt.

Masa rotundă privind prezentarea rezultatelor vizitei experților FAO (Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură).

La întrunire au participat viceministrul Agriculturii și Industriei Alimentare, dl Anatolie Spivacenco, reprezentanți ai autorităților publice centrale care sînt încadrate în efectuarea RGA, reprezentanți FAO la Chișinău, precum și specialiști BNS responsabili de organizarea RGA. În cadrul ședinței, experții FAO, care s-au aflat timp de 2 săptămîni în misiune în Republica Moldova, au prezentat primele rezultate ale vizitei lor, în special pri-

Round table on gender issues within entrepreneurial activity in the Republic of Moldova, especially, under the aspect of creation and development of companies.

The results of the study “Conditions of company development: gender-based analysis” carried out in 2009 by the NBS with support of UNDP and UNIFEM, SIDA were presented at the event. In addition, information was presented on data collection within this study, which is a complementary module to the Annual Structural Questionnaire in companies, conducted by the NBS on an annual basis, as well as the preconditions and objectives of the study. The results of the study were analyzed and presented at the round table by the national expert. The main objectives of this study were the identification of particularities of business people – women/men and the analysis of business creation and development from gender perspective. An expected outcome was the provision of the precondition under this aspect to better ensure equal opportunities of participation in entrepreneurial activity for women and men in the Republic of Moldova.

The requirements of the European Union and the practice of Romania in the field of short-term business research was shared at the meeting with a view to align the Republic of Moldova to the EU requirements in this field taking account of the advanced experience of European countries, especially, in terms of implementing the unique research. Moreover, the implementation of the unique research according to the Romanian example was considered for the Republic of Moldova. The implementation of this research in our country would allow the replacement of a number of short-term statistical researches (monthly and quarterly, which have the largest number of statistical respondents) with a unique statistical research. The round table also addressed the inclusion of statistical units in short-term business statistics studies; the use of the statistical register to determine statistical units included in the research; establishing the main type of activity in the context of observing the principle of stability; creating the survey base and designing the sample. There were also discussions on the system of indicators and the calculation methodology, the organization of research, collection, processing and dissemination of statistical information on short term.

Round table in the field of statistics on short term.

Moreover, the implementation of the unique research according to the Romanian example was considered for the Republic of Moldova. The implementation of this research in our country would allow the replacement of a number of short-term statistical researches (monthly and quarterly, which have the largest number of statistical respondents) with a unique statistical research. The round table also addressed the inclusion of statistical units in short-term business statistics studies; the use of the statistical register to determine statistical units included in the research; establishing the main type of activity in the context of observing the principle of stability; creating the survey base and designing the sample. There were also discussions on the system of indicators and the calculation methodology, the organization of research, collection, processing and dissemination of statistical information on short term.

Moreover, the implementation of the unique research according to the Romanian example was considered for the Republic of Moldova. The implementation of this research in our country would allow the replacement of a number of short-term statistical researches (monthly and quarterly, which have the largest number of statistical respondents) with a unique statistical research. The round table also addressed the inclusion of statistical units in short-term business statistics studies; the use of the statistical register to determine statistical units included in the research; establishing the main type of activity in the context of observing the principle of stability; creating the survey base and designing the sample. There were also discussions on the system of indicators and the calculation methodology, the organization of research, collection, processing and dissemination of statistical information on short term.

Round table to present the results of FAO (UN Food and Agriculture Organization) experts' visit.

The meeting was attended by the deputy minister of Agriculture and Food Industry, Mr. Anatolie Spivacenco, representatives of central authorities who are involved in conducting the RGA, representatives of FAO from Chișinău, and NBS specialists who are in charge for organizing the RGA. At the meeting, the FAO experts, who had

a 2-week mission in the Republic of Moldova, presented the first results of their visit, especially, on the preparedness and recom-

vind gradul de pregătire și recomandările privind RGA în Republica Moldova. Aceasta a fost prima misiune a experților FAO.

Seminarul "Sistemul de indicatori pentru analiza e-Dezvoltării".

La seminar au participat reprezentanți ai BNS, Ministerului Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor, Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației și ai altor instituții, producători și utilizatori de date statistice în domeniu. În cadrul seminarului au fost prezentate normele internaționale și bunele practici referitoare la indicatorii statistici de monitorizare a e-Dezvoltării, cu exemplificarea rigorilor cu care este tratată în UE problema culegerii datelor pentru calcularea indicatorilor privind evaluarea informatizării societății. De asemenea, agenda seminarului a vizat expunerea setului de indicatori de evaluare și monitorizare a e-Dezvoltării în Republica Moldova, precum și împărtășirea poziției din partea ministerelor și instituțiilor de resort vizând acești indicatori. Evenimentul s-a desfășurat grație asistenței tehnice a Proiectului Comun pentru Consolidarea Sistemului Statistic Național al Republicii Moldova (UNDP; UNIFEM; UNFPA; UNICEF).

Seminarul "Managementul calității în statistică".

Evenimentul a fost organizat de BNS cu susținerea Proiectului Comun pentru Consolidarea Sistemului Statistic Național al Republicii Moldova (UNDP; UNIFEM; UNFPA; UNICEF). Principalele teme de discuții s-au axat pe prezentarea conceptului european de calitate în producția statistică; standardele UE referitoare la managementul calității datelor: criteriile și indicatorii de calitate în statistică, cadrul procedural de evaluare a calității, instrumente recomandate. În cadrul ședințelor de lucru au fost prezentate modelele de autoevaluare a calității anchetelor statistice de către responsabilii de anchetă, precum și discutate modelele de chestionare pentru evaluarea externă a calității. Măsurarea calității sistemului statistic se referă atât la măsurarea calității datelor statistice, cât și a serviciilor statistice oferite, prin respectarea principiilor fundamentale de funcționare a statisticii oficiale, așa ca: independența profesională, relevanța datelor statistice oficiale, transparența în activitate, periodicitatea lansării datelor, punctualitatea prezentării, confidențialitatea datelor individuale, imparțialitatea difuzării informației statistice. În corespundere cu Codul European de Bune Practici, la baza cuantificării calității sistemului statistic stă operarea diferitor indicatori ce au atribuție nu numai la produs, adică la datele statistice, ci la ansamblul organizației în general, cum ar fi: proiectarea indicatorilor statistici, managementul procesului de elaborare a datelor statistice, managementul resurselor umane etc.

Conferința "Promovarea politicilor vizând egalitatea de gen și procesele demografice prin utilizarea avansată a statisticilor oficiale".

În cadrul conferinței organizate de Fondul Națiunilor Unite de Dezvoltare pentru Femei (UNIFEM) a fost lansată culegerea statistică „Femei și Bărbați

mendations on RGA in the Republic of Moldova. This was the first mission of FAO experts.

Seminar "Indicator system for the analysis of e-Development".

The seminar was attended by representatives of the NBS, the Ministry of Information Technologies and Communications, the National Regulatory Agency for Electronic Communications and Technology of Information and other institutions, producers and users of statistics in the field. The international standards and the best practices on statistical indicators for monitoring

e-Development were presented at the seminar and examples of requirements on data collection in the EU to calculate indicators used to assess the informatization of society were presented. The agenda also included the set of monitoring and evaluation indicators for e-Development in the Republic of Moldova, as well as sharing the position of the line ministries and institutions on these indicators. The event was carried out due to the technical assistance of the Joint Project for Consolidating the National Statistical System of the Republic of Moldova (UNDP; UNIFEM; UNFPA; UNICEF).

Seminar "Quality management in statistics".

The event was organized by the NBS with support of the Joint Project for Consolidating the National Statistical System of the Republic of Moldova (UNDP; UNIFEM; UNFPA; UNICEF). The main subjects focused on the presentation of the European quality concept in statistics production; the EU standards on data quality management: criteria and quality indicators in statistics,

procedural frame of quality assessment, recommended tools. The samples of self-assessment of statistical questionnaire quality by all those in charge for questionnaires were presented at the working meetings and the questionnaire samples for external quality assessment were discussed. Measuring the quality of the statistical system covers both the measurement of statistics data quality and of the quality of delivered statistical services, by observing the fundamental principles of operation of official statistics, such as: professional independence, relevance of official statistics, transparency in the activity, periodicity of data issue, punctuality of presentation, confidentiality of individual data, objectiveness of statistical information dissemination. In line with the European Statistics Code of Good Practices, the quantification of the statistical system's quality is based on the use of various indicators that are not only related to the product, i.e. the statistics, but also the organization as a whole, such as: projecting statistical indicators, managing the development of statistical data, managing the human resources, etc.

Conference "Promoting policies on gender equality and demographic processes via the advanced use of official statistics".

The statistical compilation "Women and men in the Republic of Moldova" developed with UNIFEM support within the Joint Project for Consolidating the

în Republica Moldova”, elaborată cu suportul UNIFEM în cadrul proiectului comun al ONU „Consolidarea Sistemului Statistic Național” (UNDP, UNIFEM, UNFPA, UNICEF) cu susținerea financiară a Agenției Suedeze de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare (SIDA). Datele statistice provin, în mare parte, din diversele tipuri de cercetări desfășurate de Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, dar și din alte surse administrative. În comparație cu edițiile precedente, publicația curentă a trecut printr-un proces de revizuire a conținutului și formatului de prezentare. Aceasta include un număr mai mare de indicatori și un spectru mai larg de domenii, precum și descrierea/interpretarea analitică a indicatorilor statistici respectivi care ajută utilizatorii să aibă o perspectivă de ansamblu asupra situației femeilor și bărbaților și să înțeleagă mai bine dinamica relațiilor dintre sexe, progresele în realizarea egalității și inegalitățile de gen existente la nivelul societății.

Seminarul “Utilizarea indicatorilor de dezvoltare sensibili la dimensiunea de gen din domeniul pieței muncii și nivelului de trai”, cu participarea expertului internațional de la Departamentul de Statistică al Oficiului Internațional al Muncii (Geneva), precum și a reprezentanților ministerelor și organizațiilor de resort, utilizatorilor de date și specialiștilor BNS, producătorilor de date statistice. Agenda seminarului a vizat tematica indicatorilor pieței forței de muncă sensibili la dimensiunea de gen, și diferențele în salarizare din perspectiva de gen (Gender Pay Gap). Sesiunile de lucru au fost însoțite și de exerciții practice. Setul armonizat de indicatori de dezvoltare sensibili la dimensiunea de gen în contextul ODM (lansat în iunie 2008) se referă la crearea unei platforme pentru integrarea dimensiunii de gen în politicile naționale, precum și servește drept instrument de monitorizare și raportare eficientă pe marginea promovării egalității de gen în Republica Moldova. Astfel, acest set contribuie la realizarea angajamentelor naționale și internaționale ale țării. Setul armonizat de indicatori de dezvoltare sensibili la dimensiunea de gen în contextul ODM a fost elaborat într-un mod participativ (cu participarea reprezentanților Guvernului, societății civile, mediului academic, organizațiilor donatoare, mass-media) în cadrul unor întruniri extinse și a 5 mese rotunde publice. Versiunea completă a setului armonizat de indicatori de dezvoltare include 213 indicatori. BNS a elaborat în anul de raport publicația “Set armonizat de indicatori de dezvoltare sensibili la dimensiunea de gen” disponibilă pe pagina web în versiune electronică și în biblioteca BNS.

4.5. RELAȚIILE CU MASS-MEDIA

În anul 2009 relațiile de comunicare cu presa scrisă și vorbită din Republica Moldova au fost întreținute prin sensibilizarea acestora față de informația statistică și, prin intermediul acestora, informarea publicului despre situația socioeconomică a țării. BNS este deschis spre colaborare cu toate mijloacele de informare în masă, la etapa actuală conlucrându-se intens cu o bună parte dintre acestea. În acest scop au fost adoptate toate măsurile de respectare a drepturilor tuturor reprezentanților mass-media interesate de a avea acces la datele statistice produse, conform Graficului de emiteră a comunicatelor de presă și a volu-

National Statistical System of the Republic of Moldova (UNDP, UNIFEM, UNFPA, UNICEF) with financial support of Swedish International Development Agency (SIDA) was launched at the conference held by the United Nations Development Fund for Women (UNIFEM). The statistics are largely generated from various types of studies conducted by the National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova and from other administrative sources. As compared to the previous editions, the current publication was reviewed in terms of its content and presentation format. It includes a larger number of indicators and a broader range of areas, as well as the analytic description/interpretation of the statistical indicators that help the users to have a broad perspective on women’s and men’s situation and to understand better the dynamics of relations between sexes, the progresses in achieving equality and the gender inequalities that exist in society.

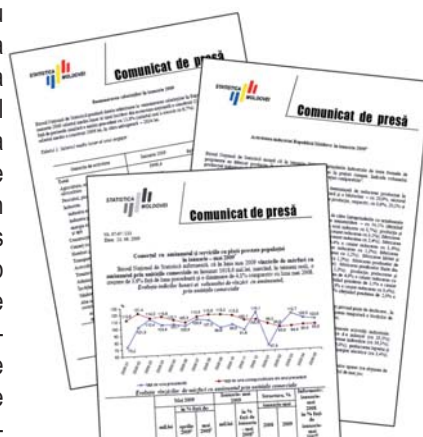

Seminar “Use of gender-sensitive development indicators from the field of labour market and living level”, with participation of an international expert from Statistics Department of the International Labour Organization (Geneva), and of representatives of the line ministries and organizations, data users and NBS specialists, producers of statistics. The agenda included gender-sensitive indicators of the labour market and differences in wages

from the gender perspective (Gender Pay Gap). The working sessions were followed by practical exercises. The harmonized set of gender-sensitive development indicators in the context of MDGs (launched in June 2008) refers to the creation of a platform for integrating the gender aspect in national policies and serves as an efficient monitoring and reporting tool in the promotion of gender equality in the Republic of Moldova. This set contributes to the fulfillment of the country’s national and international commitments. The harmonized set of gender-sensitive development indicators in the context of MDGs was developed in a participatory way (with participation of representatives of the Government, civil society, academic media, donors, mass-media) at extended meetings and at 5 public round tables. The full version of the harmonized set of development indicators includes 213 indicators. The NBS developed the publication “Harmonized set of gender-sensitive development indicators” in the reporting year, which is available on the website in electronic version and in the NBS library.

4.5. RELATIONS WITH MASS-MEDIA

In 2009, the relations of communication with the printed and verbal media of the Republic of Moldova were maintained through providing them with statistical information and, with their help, the public was informed on the social-economic situation of the country. The NBS is open to cooperation with all media institutions and has intensive cooperation with many of them. Measures were adopted to observe the rights of all mass-media representatives that want to have access to the produced statistics in line with the Press release Calendar and the amount of information presented on the basis of institution’s Statistical

mului informației prezentat în baza Programului lucrărilor statistice al instituției, documente plasate pentru informare pe pagina web a BNS. În scopul facilitării interpretării corecte a datelor și eliminării folosirii eronate a statisticilor, celor interesați li s-a asigurat accesul online la legislația și metodologia statistică, precum și consultanța necesară din partea specialiștilor BNS.

Către mass-media au fost emise toate comunicatele de presă cu principalii indicatori statistici (*Anexa 2*), elaborate de direcțiile/secțiile de statistică ale BNS conform graficului de emisie, care a fost făcut public din timp la începutul fiecărui trimestru al anului de raport. Este de menționat că comunicatele de presă, în număr total de 319 (dintre care 162 au fost emise de organele teritoriale de statistică), au fost difuzate către toate categoriile media naționale (presa scrisă, agențiile de presă, posturile de radio și televiziune), precum și către instituțiile publice centrale și locale. Un fapt îmbucurător este că în anul 2009 au fost stabilite și valorificate relațiile cu presa locală, la etapa actuală BNS colaborează cu peste 70 surse media din raioane.

Difuzarea electronică a informațiilor a facilitat accesul operativ atât al reprezentanților mass-media, cât și al altor utilizatori la comunicatele emise privind domeniile de activitate statistică.

În cursul anului au fost organizate interviuri la radio și televiziune, în presa scrisă, mai cu seamă în cadrul emisiunilor și rubricilor specializate cu profil economic cu participarea factorilor de decizie, specialiștilor BNS și experților din afara Biroului, parte din ele grație Proiectului Comun PNUD, UNIFEM, UNFPA, UNICEF „Consolidarea Sistemului Statistic Național”. De asemenea, s-a asigurat mediatizarea evenimentelor și a acțiunilor desfășurate de BNS.

Interviurile și expedierea anuală a unui număr remarcabil de comunicate de presă cu referire la domeniile de activitate social-economice ale țării și ale raioanelor, au reprezentat principalele mijloace de legătură ale Biroului cu reprezentanții mass-media.

Înțelegând specificul de activitate al presei, punctual, în timp util și într-o formă rapidă s-a răspuns la multiplele solicitări parvenite din partea reprezentanților presei. Cererile de informație statistică sînt soluționate în scris, deseori recurgîndu-se la modalitatea cea mai rapidă de primire a solicitărilor și expediere a răspunsurilor – poșta electronică. Cazurile de refuz al satisfacerii solicitărilor de date statistice din cursul anului ține de confidențialitatea datelor individuale, divulgarea cărora contravine Codului de Bune Practici ale statisticilor europene, elaborat de autoritatea statistică a UE și prevederilor Legii cu privire la statistica oficială în Republica Moldova, sau lipsa informației.

În scopul organizării mai eficiente a activității de diseminare a informației statistice, inclusiv facilitării comunicării cu presa, în anul de raport a fost elaborat în premieră „Regulamentul de organizare internă a activității de diseminare a informației statistice”, fiind o călăuză în activitatea specialiștilor BNS.

Works Program, documents posted on the NBS website. In order to facilitate the correct interpretation of data and to eliminate the erroneous use of statistics, online access was provided for those interested to statistical legislation and methodology and the necessary consultation was offered by NBS specialists.

Press-releases were provided to mass-media with the main statistical indicators (*Annex 2*), developed by the statistical divisions/sections of the NBS according to the release schedule that was made public in advance at the beginning of each quarter of the reporting year. It should be noted that the 319 press releases (of which 162 were produced by territorial statistical offices) were broadcast to all national media categories (printed press, press agencies, radio and TV stations), as well as to central and local public institutions. It is good that the relations with local press were established and capitalized in 2009 and NBS are currently cooperating with over 70 media sources from the districts.

The electronic dissemination of information facilitated the operative access of media representatives and of other users to the press releases on statistical activity.

Interviews on the radio, TV and in the printed media were held during the year, especially, at specialized economic programs and headings with the participation of decision makers, NBS specialists and ex-

perts outside the Bureau, part of them due to the Joint Project UNDP, UNIFEM, UNFPA, UNICEF „Consolidating the National Statistical System”. The events and actions carried out by the NBS were presented in the mass-media.

The interviews and the annual production of a considerable number of press releases with reference to the social-economic areas of activity of the country and of districts were the main means of connection between the Bureau and media representatives.

Given the specificity of the press, the multiple requests of the press were answered in time and rapidly. The requests of statistical information were settled down in written form and the email was often used as the most rapid way of receiving requests and sending answers. The cases of refusal to fulfill the requests of statistics were related to the confidentiality of individual data, whose disclosure contravenes the provisions of the European Statistics Code of Good Practices developed by the EU statistical authority and the Law on official statistics of the Republic of Moldova, or to the lack of information.

For a more efficient dissemination of statistics, including for easier communication with the press, the “Regulations on internal organization of statistics dissemination” was developed for the first time in the reporting year. The regulations guide the NBS staff in their activity.

4.6. BIBLIOTECA DE PUBLICAȚII STATISTICE A BNS

Biblioteca BNS activează începând cu anul 2003 și dispune deja de un fond prețios de publicații statistice din toate domeniile de activitate socială, economică, de mediu etc. Fondul de cărți cuprinde toate publicațiile statistice editate de BNS, alte publicații din domeniul statisticii editate în țară, precum și un număr mare de documente și publicații ale organelor de statistică din alte țări și a organismelor internaționale, cu care BNS întreține o comunicare informațională. La sfârșitul anului 2009 fondul total al bibliotecii BNS alcătuia peste 5000 publicații cu date statistice și un număr important de titluri editoriale, copii xerox, CD, casete audio ș.a.

Din colecția de carte fac parte:

➤ *Publicațiile Biroului Național de Statistică:*

- Publicații anuale (Anuarul Statistic al Republicii Moldova + CD, Moldova în cifre, Comerțul exterior al Republicii Moldova, Piața forței de muncă, Activitatea agricolă a micilor producători agricoli în Republica Moldova, Aspecte privind nivelul de trai, Femei și bărbați, Populația Republicii Moldova, Ocrotirea sănătății în Republica Moldova ș.a.);

- Publicații periodice (Situația social-economică a Republicii Moldova, Buletin statistic trimestrial, Dezvoltarea social-economică a mun. Chișinău ș.a.).

➤ *Publicații ale organizațiilor internaționale de specialitate:*

- EUROSTAT, FAO, ISAE (Institutul de Studii și Analiză Economică din Italia), Biroul Internațional al Muncii, Fondul Monetar Internațional, UNESCO, Banca Europeană, ONU, Agenția Internațională de Energie, UNIDO – Organizația Națiunilor Unite de Dezvoltare a Industriei, UNDP, UNIFEM, DFID, OECD etc.

➤ *Publicații ale oficiilor naționale de statistică:*

- oficiile de statistică ale țărilor CSI;
- majoritatea oficiilor de statistică ale țărilor UE;
- Departamentul pentru comerț, economie și statistică al SUA.

Fiind unica bibliotecă statistică din țară, biblioteca BNS reprezintă un centru informațional de date statistice naționale și internaționale și deservește tot spectrul cerințelor din domeniul statisticii. Zilnic biblioteca este vizitată de diferite categorii de utilizatori atât interni, cât și externi, cum ar fi: cadre didactice, studenți, cercetători științifici, agenți economici etc.

Accesul în bibliotecă este liber.

4.6. NBS LIBRARY OF STATISTICAL PUBLICATIONS

The NBS library is opened since 2003 and has a precious fund of statistical publications from all activity areas: social, economic, environmental activity, etc. The library has all statistical publications of the NBS, other publications in statistics and a large number of documents and publications of statistical offices from other countries and of the international organisms with which the NBS has information communication. At the end of 2009, the total fund of the NBS library included over 5000 publications with statistics and an important number of editorial titles, photocopies, CDs, audio tapes, etc.

The book collection includes:

➤ *Publications of the National Bureau of Statistics:*

- Annual publications (Statistical Yearbook of the Republic of Moldova + CD, Moldova in figures, Foreign trade of the Republic of Moldova, Labour force market, Agricultural activity of farm producers in the Republic of Moldova, Aspects of living level, Women and men, Population of the Republic of Moldova, Healthcare in the Republic of Moldova, etc.);

- Periodical publications (Social-economic situation of the Republic of Moldova, Quarterly statistical bulletin, Social-economic development of Chisinau municipality, etc.).

➤ *Publications of international specialized institutions:*

- EUROSTAT, FAO, ISAE (Institute of Studies and Economic Analysis of Italy), International Labour Organization, International Monetary Fund, UNESCO, the European Bank, UN, International Energy Agency, UNIDO – UN Industry Development Organization, UNDP, UNIFEM, DFID, OECD, etc.

➤ *Publications of national statistics offices:*

- statistics offices of CIS countries;
- most statistics offices of the EU countries;
- US Department of Commerce, Economy and Statistics.

As the only statistical library in the country, the NBS library is an information centre of national and international statistics and covers the whole range of requests in the field of statistics. The library is visited every day by different categories of internal and external users, such as: teachers, students, scientific researchers, economic entities, etc.

The access in the library is free.

5. INFRASTRUCTURA STATISTICĂ

În vederea asigurării funcționării eficiente a sistemului statistic, Biroul Național de Statistică utilizează un sistem de clasificări, nomenclatoare și registre statistice. Într-un producerea informației statistice comparabile la nivel internațional, în special al Uniunii Europene, BNS utilizează versiunile naționale ale clasificărilor statistice elaborate în conformitate cu cele internaționale.

Sistemul de clasificatoare și nomenclatoare naționale este constituit din:

- *Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (CAEM)*, elaborat în conformitate cu Nomenclatorul de Activități Economice din Comunitatea Europeană (NACE). În anul 2009 a fost elaborat și aprobat CAEM (rev.2), armonizat integral cu Nomenclatorul de Activități Economice din Comunitatea Europeană (NACE, rev.2), asigurând un raport de 1:1;

- *Clasificatorul Statistic al Produselor (Bunurilor și Serviciilor) al Republicii Moldova (CSPM)*, elaborat în conformitate cu Clasificarea produselor asociate activităților din Comunitatea Europeană (CPA);

- *Nomenclatorul național de produse și servicii industriale (PRODMOLD)*, elaborat în conformitate cu nomenclatorul PRODCOM din Comunitatea Europeană. Se utilizează pentru cercetarea produselor și serviciilor industriale;

- *Nomenclatorul Mărfurilor al Republicii Moldova*, elaborat în conformitate cu Sistemul armonizat de codificare și descriere a mărfurilor, standard internațional. Acest nomenclator se utilizează pentru producerea statisticii comerțului exterior;

- *Clasificatorul unităților administrativ-teritoriale al Republicii Moldova (CUATM)*;

- *Clasificatorul formelor de proprietate al Republicii Moldova (CFP)*;

- *Clasificatorul formelor organizatorico-juridice ale agenților economici din Republica Moldova (CFOJ)*;

- *Clasificatorul Ocupațiilor din Republica Moldova (CORM)*, elaborat în corespundere cu Clasificarea Internațională Standard a Ocupațiilor (ISCO 88) și implementat în anul 1998;

- Clasificarea cheltuielilor de consum ale gospodăriilor populației se efectuează în corespundere cu analogul European COICOP.

Sistemul de registre statistice este constituit din:

- Registrul Național Interadministrativ al Republicii Moldova (RENIM),

- Registrul Național de Unități Statistice (RENUȘ);

- Registrul gospodăriilor țărănești (de fermier) (RGT).

Crearea în procesul de tranziție la economia de piață a unui număr mare de agenți economici, preponderent cu proprietate privată, extinderea activității sectorului neorganizat în economie au impus necesitatea reformării sistemului observărilor statistice bazate pe implementarea cercetărilor prin sondaj, în conformitate cu practica mondială.

În acest scop au fost puse bazele creării Registrului Unităților Statistice (RENUȘ), care constituie instrumentul de bază pentru organizarea cercetărilor statistice în domeniul economic.

Actualmente, în RENUȘ sînt cuprinse cca 43 mii întreprinderi cu drept de persoană juridică și fizică, active din punct de vedere economic, ceea ce constituie cca 30% din numărul total de unități de drept înregistrate de Camera Înregistrării de Stat a Republicii Moldova. Totodată, în RENUȘ, în conformitate cu cerințele UE,

5. STATISTICAL INFRASTRUCTURE

In order to ensure the efficient operation of the statistical system, the National Bureau of Statistics uses a system of classifications, nomenclatures and statistical registers. To produce statistical information comparable at international level, especially within the European Union, the NBS uses the national versions of statistical classifications developed in line with the international ones.

The system of national classifiers and nomenclatures consists of:

- *Classification of Economy Activities of Moldova (CAEM)*, developed in line with the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE). The CAEM (rev. 2) was developed and approved in 2009, fully aligned to NACE, rev.2, ensuring the ratio of 1:1;

- *Statistical Classifier of Products (Goods and Services) of the Republic of Moldova (CSPM)*, developed in line with the Classification of Products by Activity in the European Community (CPA);

- *National nomenclature of industrial products and services (PRODMOLD)*, developed in line with the nomenclature PRODCOM of the European Community. It is used for the research of industrial products and services;

- *Nomenclature of Goods of the Republic of Moldova*, developed in line with the Harmonized System of Goods Codification and Description, international standard. This nomenclature is used for the production of foreign trade statistics;

- *Classifier of administrative-territorial units of the Republic of Moldova*;

- *Classifier of forms of ownership in the Republic of Moldova*;

- *Classifier of organizational-legal forms of economic entities in the Republic of Moldova*;

- *Classifier of occupations in the Republic of Moldova*, developed in line with the International Standard Classification of Occupations (ISCO 88) and implemented in 1998;

- Classification of households' consumption expenses follows the European analog COICOP.

The system of statistical registers consists of:

- National Inter-Administrative Register of the Republic of Moldova;

- National Register of Statistical Units;

- Farmer's Households Register.

The creation of a large number of businesses, predominantly with private ownership, the extension of the non-organized sector in economy in the process of transition to market economy imposed the need to reform the statistical observation system, based on sample survey implementation, in line with the international practice.

The Register of Statistical Units (RENUȘ), which is the basic tool for statistical studies in the economic field, was established for this purpose.

Currently, RENUȘ includes about 43 thousand enterprises, both individuals and legal entities, economically active, which is about 30% of the overall number of legal units recorded by the State Registration Chamber of the Republic of Moldova. In compliance with the EU requirements, RENUȘ also started to include local units (subunits subordinated directly to the enterprise: branch, representative office, plant, factory, section, workshop,

au început să fie incluse și unitățile locale (subunități direct subordonate întreprinderii: filială, reprezentanță, uzină, fabrică, secție, atelier, șantier de construcții etc., situate la o adresă diferită de cea a întreprinderii, în care se desfășoară activități economice).

1. Sursele administrative pentru crearea și actualizarea RENS-ului sînt:

- Registrul de Stat al Unităților de Drept;
- Registrul Fiscal și baza de date din Declarația pe venit;
- Rapoartele financiare anuale colectate și prelucrate de BNS.

2. Surse statistice:

- Ancheta Structurală Anuală în întreprinderi;
- alte cercetări statistice.

E necesar de menționat că în cadrul Memorandumului de Acord privind suportul în dezvoltarea sistemului statistic în Republica Moldova, Oficiul de Statistică al Norvegiei (OSN) acordă asistență tehnică privind reformarea Registrului Unităților Statistice din Moldova, întru crearea unui registru statistic funcțional, în conformitate cu practicile avansate ale țărilor din UE. Cu suportul OSN, în anul 2009 a fost elaborată sarcina tehnică pentru elaborarea complexului IT de gestionare a Registrului Unităților Statistice bazat pe platforma ORACLE. Ulterior urmează a fi elaborat complexul IT în conformitate cu sarcina tehnică nominalizată.

În linii generale activitatea de producere a informației statistice se efectuează în baza:

- metodologiilor/metodelor statistice (de elaborare a indicatorilor statistici și realizare a cercetărilor statistice) elaborate și/sau perfecționate în baza standardelor statistice și celor mai bune practici internaționale, prin adaptarea acestora la particularitățile Republicii Moldova;

- cercetărilor statistice realizate nemijlocit de BNS, precum și chestionarelor/anchetelor statistice și (datelor) administrative prezentate de către alte instituții de stat de resort, care dețin informația necesară pentru elaborarea statisticii oficiale de către BNS;

- aplicațiilor informatice standardizate (SPSS, STATA) și specifice elaborate de BNS.

În anul 2009 BNS a efectuat în total 163 de cercetări statistice. Majoritatea cercetărilor statistice – 91% sînt realizate în mod exhaustiv (total), circa 9% se realizează în baza metodelor selective (prin sondaj). Totodată, e necesar de menționat că prin intermediul cercetărilor prin sondaj se elaborează indicatori de importanță social-economică, așa ca: veniturile și cheltuielile populației, rata sărăciei, rata șomajului, nivelul inflației, activitatea sectorului neorganizat în agricultură, comerț.

Cercetările prin sondaj

În anul 2009 au continuat lucrările ce țin de dezvoltarea metodelor selective de colectare a datelor prin intermediul sondajelor. Au fost întreprinse acțiuni importante în vederea elaborării, implementării și îmbunătățirii metodologiei de eșantionare, în conformitate cu standardele internaționale, în special ale UE, precum și cu necesitățile BNS. Astfel, în anul de referință au fost elaborate și implementate metodologii de eșantionare pentru 3 cercetări statistice noi privind: munca copiilor, intrarea tinerilor pe piața muncii și veniturile salariale.

O atenție deosebită a fost acordată îmbunătățirii activității operatorilor de interviu. O acțiune importantă a fost elaborarea publicației "Ghid practic pentru operatorii de interviu". Ghidul este un suport teoretic sub formă de întrebări și răspunsuri, cu exemple concrete

construction site, etc. located at a different address than the enterprise's address where economic activities are carried out).

1. The administrative sources for creating and updating the RENS are:

- State Register of Legal Units;
- Fiscal register and database from the Income Statement;
- Annual financial reports collected and processed by the NBS.

2. Statistical sources:

- Annual Structural Survey in enterprises;
- other statistical studies.

It should be noted that, within the Agreement Memorandum on supporting the development of the Moldovan statistical system, the Statistical Office of Norway provides technical assistance on reforming the Moldovan Register of Statistical Units with a view to create a functional statistical register in line with the advanced practices of EU countries. The technical task for developing the IT complex of managing the Register of Statistical Units based on the ORACLE platform was developed in 2009 with support of the Statistical Office of Norway. The IT complex is to be developed in line with the above-mentioned technical task.

In general, the production of statistics is carried out on the basis of:

- statistical methodologies/methods (development of statistical indicators and fulfillment of statistical surveys) developed and/or improved on the basis of international statistical standards and best practices by adapting them to the particularities of the Republic of Moldova;

- statistical surveys conducted by the NBS, as well as statistical questionnaires and administrative data presented by other line state institutions that hold the necessary information to develop official statistics by the NBS;

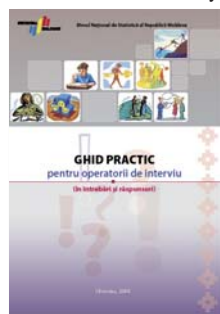
- standardized information applications (SPSS, STATA) and specific ones developed by the NBS.

In 2009, the NBS conducted 163 statistical surveys. Most of the statistical surveys – 91% are carried out exhaustively (total), about 9% are conducted on the basis of sample survey. Sample surveys are also used to develop social-economic indicators, such as: people's incomes and expenditures, poverty rate, unemployment, inflation, activity of the non-organized sector in agriculture, trade.

Sample surveys

Work on developing sample survey methods continued in 2009. Important actions were carried out in order to develop, implement and improve the sampling methodology, according to international standards, especially, EU standards and to the NBS requirements. Sampling methodologies for 3 new statistical surveys were developed and implemented in the reporting year on: child labour, youth integration on the labour market and salary incomes.

Special attention was paid to improving the activity of interview operators. An important action was the development of the publication "Practical guide for interview operators". The guide is a theoretic support, in the form of questions and answers, with specific examples and useful advice for the activity of interview operators employed in territorial statistical divisions/sections. The guide was published in 300 copies with financial

și sfaturi utile pentru activitatea operatorilor de interviu angajați în Direcțiile/secțiile teritoriale pentru statistică. Ghidul a fost publicat într-un tiraj de 300 exemplare, cu suportul financiar al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în cadrul proiectului comun PNUD, UNIFEM, UNFPA, UNICEF „Consolidarea Sistemului Statistic Național”.

În anul de raport a fost elaborat în premieră „Regulamentul cu privire la ocuparea funcției de specialist anchetator prin concurs în cadrul Biroului Național de Statistică”.

De asemenea, a fost întocmită o primă variantă de evaluare a activității anchetatorilor „Fișa de evaluare a calității lucrului operatorilor de interviu”. În anul 2010 urmează să fie testată și implementată în teritoriu. Scopul elaborării acestei fișe constă în stabilirea unor criterii standard de apreciere obiectivă a calității muncii specialiștilor anchetatori.

A fost elaborată a treia ediție a *Buletinului informativ* al cercetărilor statistice prin sondaj în gospodăriile populației. Informația prezentată în Buletin reflectă aspecte importante legate de coordonarea activității specialiștilor controlori și a operatorilor de interviu din cadrul Biroului Național de Statistică. A treia ediție a apărut în aceeași formulă și are drept scop menținerea unui mecanism transparent de comunicare între toți angajații BNS implicați în desfășurarea cercetărilor statistice în domeniul social și agricol. Ediția curentă a fost completată cu rubrici noi care pun în valoare caracterul interactiv al buletinului.

Pe parcursul anului 2009 au fost organizate un șir de seminare de instruire a specialiștilor controlori și a specialiștilor anchetatori din rețeaua integrată AFM și CBGC. Tematica seminarelor a fost axată pe specificul modulelor suplimentare desfășurate în cadrul cercetărilor statistice din domeniul social. La sfârșitul trimestrului patru al anului de raport, toți specialiștii din rețea au fost invitați la seminarul de generalizare și evaluare a calității lucrului desfășurat în anul 2009.

În perioada 23-27 noiembrie 2009, cu susținerea Proiectului comun UNDP, UNIFEM, UNFPA, UNICEF „Consolidarea sistemului statistic național”, a fost organizat un seminar de instruire în domeniul însușirii abilităților de predare – „Formare de formatori”. La seminar au participat 10 specialiști controlori din cadrul BNS care ulterior vor fi responsabili de organizarea și predarea seminarelor de instruire a specialiștilor anchetatori la nivel zonal. Seminarul a fost desfășurat de către doi traineri responsabili de gestionarea sistemului de instruire a operatorilor de interviu din cadrul Oficiului de Statistică din Marea Britanie, Yvonne Bettina Brown și Barrie Pick.

support of the UN Development Program within the joint project UNDP, UNIFEM, UNFPA, UNICEF „Consolidating the National Statistical System”.

The “*Regulations on recruitment of questionnaire specialists via contest in the National Bureau of Statistics*” was developed in the reporting year for the first time. In addition, the first variant of assessing the activity of questionnaire specialists

“*Form for assessing the quality of interview operators’ work*” was drafted. It will be tested and implemented in the territory in 2010. The goal of developing this card is to establish standard criteria for objectively assessing the quality of questionnaire specialists’ work.

The third edition of the *Newsletter* of households’ statistical researches via surveys was developed. The information presented in the Newsletter reflects important issues related to coordinating the activity of controllers and of interview operators within the National Bureau of Statistics. The third edition was produced in the same formula and aims at maintaining a transparent mechanism of communication between all NBS staff involved in statistical researches in the social and agricultural field. The current edition was completed with new headings that add value to the interactive character of the newsletter.

Trainings were delivered to controllers and questionnaire specialists from the integrated network LFS and HBS in 2009. The subjects of seminars focused on the specificity of additional modules introduced in statistical studies in the social field. At the end of the fourth quarter of the reporting year, all specialists of the network were invited at the seminar for summarizing and assessing the quality of work conducted in 2009.

Within November 23-27, 2009, training in teaching skills – “*Training of trainers*” was held with support of the Joint Project UNDP, UNIFEM, UNFPA, UNICEF „Consolidating the National Statistical System”. The seminar was attended by 10 controllers from the NBS who will be in charge for organizing and delivering trainings to questionnaire specialists at zonal level. The seminar was delivered by two trainers who were responsible for managing the training of interview operators from the UK Statistics Office, Yvonne Bettina Brown and Barrie Pick.

6. INFRASTRUCTURA TEHNICĂ

În activitatea BNS tehnologiile informaționale constituie un element de importanță majoră, nivelul dezvoltării cărora în mare măsură determină organizarea procesului de colectare și procesare a informației statistice, influențând prin aceasta modalitatea diseminării și gradul de accesibilitate a informației statistice.

Direcția Generală Tehnologii Informaționale (DGTI) realizează funcțiile de colectare, verificare, analiză, validare, sistematizare și centralizare a datelor recepționate de la organele teritoriale de statistică sau direct de la furnizorii de informație, lucrul de elaborare a aplicațiilor IT și bazelor de date (crearea, ținerea și extragerea informației), elaborarea și ținerea registrelor întreprinderilor și organizațiilor participante în cercetări statistice, lucrări de tipărire a formularelor și altor materiale statistice, deservirea (lucrări de gospodărie și achiziție a mărfurilor/serviciilor) și alte lucrări.

Este deosebit de importantă și primordială adaptarea statisticii naționale la cerințele informaționale existente, asigurând prin aceasta implementarea tehnologiilor informaționale moderne, comparabilitatea datelor statistice la nivel internațional, și reducând presiunea informațională asupra respondenților.

Gestionarea fondului de date statistice și întreținerea produselor program statistice

În cadrul lucrărilor de asigurare informațională a statisticii au fost verificate și prelucrate datele din 785,9 mii formulare statistice, din care statistica muncii – 355,6 mii, rapoarte financiare (contabile) – 144,9 mii, statistica agriculturii – 69,6 mii, statistica industrială – 56,8 mii etc.

În acest context se poate de menționat că Secțiile asigurării informaționale ale statisticii (AIS) în anul 2009 au elaborat și difuzat 556 de buletine statistice cu date complexe, dintre care 219 anuale, 159 trimestriale și 148 lunare.

Lucrările de gestiune a registrelor statistice (RENIM, RENU, RGT) au constat în înregistrarea întreprinderilor și organizațiilor și modificarea complexului de gestiune.

Au fost organizate cursuri de perfecționare în domeniul tehnologiilor informaționale pentru personalul BNS: 50 persoane. De asemenea au fost desfășurate cursuri de SAS (Statistical Analysis Software) pentru 20 persoane.

Au fost elaborate sisteme informatice pentru cercetările noi și pentru cercetările care au suferit modificări (4-IS, cadre, ancheta structurală a întreprinderilor, cheltuielile întreprinderilor).

Dezvoltarea infrastructurii tehnologiilor informaționale

În cadrul lucrărilor de dezvoltare a complexului tehnologiilor informaționale, DGTI a executat o serie de lucrări de reformare și înnoire a sistemului existent. În mare parte aceste activități au menținut tendințele anilor precedenți, fiind orientate spre dezvoltarea infrastructurii care reprezintă suportul pentru sistemul automatizat de colectare, prelucrare și stocare a datelor statistice.

Pe parcursul anului 2009 DGTI, cu suportul PNUD, a lucrat intens asupra definitivării proiectului Concepției Sistemului Informațional automatizat al BNS, care la momentul actual se află la etapa de coordonare cu instituțiile de resort.

6. TECHNICAL INFRASTRUCTURE

In the NBS's activity, information technologies represent an element of major importance, the development level of which largely determines the organization of the process of collecting and processing of statistical information, thereby influencing the method of dissemination and the degree of accessibility of statistical information.

The General Division of Information Technologies (GDIT) performs the functions of collection, verification, analysis, validation, systematization and centralization of data received from the regional statistical offices or directly from information providers, works to develop IT applications and databases (creation, maintenance and detecting of information), develops and keeps registers of companies and organizations participating in statistical research, prints forms and other statistical materials, performs maintenance (household work and purchase of goods / services) and other works.

Adaptation of national statistics to existing informational requirements is very important and vital, thereby ensuring the implementation of modern information technologies, international comparability of statistical data, and reducing informational pressure on respondents.

Management of the statistical data fund and statistical software maintenance

785 900 statistical forms have been verified and the data contained in them processed within the framework of informational protection of statistics, including labour statistics – 355 600, financial (accounting) reports – 144 900, agricultural statistics – 69 600, industrial statistics – 56 800, etc.

In this context it may be noted that the Sections for Information Provision for Statistics developed and distributed 556 statistical bulletins containing complex data in 2009, including 219 annual, 159 quarterly and 148 monthly ones.

Statistical registers management work (RENIM, RENU, RGT) consisted of recording enterprises and organizations and modifying the management complex.

There were organized training courses in the field of information technologies for NBS staff: 50 people. Also, SAS (Statistical Analysis Software) courses were conducted for 20 people.

There were developed informational systems for new research and research that have been changed (4-IS, frames, structural survey of enterprises, business expenses).

Information technology infrastructure development

Within the framework of developing the complex of information technologies, GDIT executed a series of works to reform and upgrade the existing system. Mainly, these activities have maintained the trends of previous years, being aimed at developing infrastructure that represents the support for the automated system of collection, processing and storage of statistical data.

During 2009, GDIT, with UNDP support, has been working actively on finalizing the draft of the NBS Automated Information System Concept, which is currently at the stage of coordination with relevant institutions.

De asemenea au fost lansate activitățile în vederea elaborării sistemului de raportare electronică, parte componentă a Sistemului Informațional al BNS, care va permite reducerea sarcinii informaționale asupra respondenților.

Pentru implementarea instrumentului modern de diseminare a datelor (PC-Axis), cu suportul experților Statisticii Norvegiei au fost realizate o serie de activități, inclusiv a fost creat un program special *PX-Creator* pentru facilitarea creării fișierelor PX.

Au fost conectate la Internet toate organele teritoriale de statistică, oferind astfel o viteză mare de transmitere a informației prin canale securizate de tip VPN de până la 4 Mbps, oferind posibilitatea de lucru cu aplicațiile informatice online.

BNS este parte a rețelei guvernamentale de comunicații, rețeaua asigură transferul de date cu capacitatea de 100 Mbs, astfel oferind posibilitatea interacțiunii sistemului informațional al BNS cu alte sisteme informaționale de stat. Suportul este asigurat de Centrul de Telecomunicații Speciale (CTS).

Informatizarea statisticii și modernizarea bazei informaționale statistice, ridicarea operativității și calității lucrărilor de colectare, procesare și diseminare a datelor statistice sînt condițiile de bază în realizarea sarcinilor puse în fața BNS pentru anul 2010. Esența înnoirii sistemului informațional și informatizarea organelor statistice constă în elaborarea unei strategii unice și a unui complex unic de programe pentru colectarea, procesarea și diseminarea informației, structurarea lucrărilor executate într-un complex de aplicații electronice sau programe flexibile.

There were also launched activities to develop the electronic reporting system, part of the Information System of the NBS, which will reduce the informational burden on respondents.

In order to implement the modern data dissemination tool (PC-Axis), there has been carried out a series of activities with the support of the experts of Statistics Norway, including the creation of a special program in order to facilitate the creation of PX files.

All territorial statistical offices were connected to the Internet, thus providing a high speed information transmission through secured VPN channels of up to 4 Mbps, offering the possibility to work with online computer applications.

NBS is part of the government communications network, the network provides data transfer with a speed of 100 Mbs, thus allowing interaction of the NBS information system with other state information systems. Support is provided by the Center for Special Telecommunications (CST).

Computerization of statistics and modernization of the statistical information database, increasing the promptness and quality of work of collecting, processing and disseminating statistical data, are the basic requirements in achieving the tasks set before the NBS for 2010. The point of the renewal of the information system and of the computerization of statistical bodies is to develop a single strategy and a unique complex of programs for collecting, processing and disseminating information, structuring the executed works in a complex of electronic applications and flexible programs.

7. COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ

Cooperarea statistică internațională joacă un rol important în reformarea sistemului statistic național al Republicii Moldova, devenind un pilon hotărâtor al armonizării statisticii moldovenești la standardele internaționale. Reformarea sistemului statistic național al Republicii Moldova se efectuează în mare parte cu concursul organizațiilor internaționale, serviciilor statistice naționale ale altor țări.

Colaborarea internațională fructuoasă de care s-a bucurat BNS în ultimii ani a promovat crearea unei imagini pozitive din partea organizațiilor internaționale (Banca Mondială, Fondul Monetar Internațional, Organizația Națiunilor Unite, inclusiv UNICEF, UNESCO, UNFPA, UNDP, UNIFEM, FAO, OIM, OMS) și în relațiile bilaterale multiple cu instituțiile naționale din alte țări (Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Federația Rusă, Kîrgîzstan, România, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Suedia, Norvegia, Lituania, Letonia și Estonia). În relația sa cu partenerii, BNS dă dovadă de profesionalism și abilități de cooperare în vederea atingerii obiectivelor comune.

La etapa actuală BNS are încheiate acorduri de colaborare bilaterală în domeniul statisticii și conlucrează activ cu *Oficiile Naționale de Statistică din Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Federația Rusă, Kîrgîzstan, România și Norvegia*.

În perioada de referință cooperarea statistică internațională s-a realizat prin următoarele activități:

- schimbul de experiență în sfera metodologiei și practicii statistice;
- organizarea de cursuri, seminare, consultări, vizite de studiu și alte activități similare;
- schimbul sistematic de publicații statistice și alte materiale;
- dezvoltarea anchetelor statistice comune.

În anul 2009 activităților specifice destinate procesului de reformare a statisticii oficiale le-a fost oferită asistența tehnică a următoarelor organizații și programe internaționale:

- *Oficiul de Statistică al Norvegiei*, cu susținerea financiară a Guvernului Norvegiei, în cadrul memorandumului de acord între Statistica Norvegiei și Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova privind suportul în dezvoltarea Sistemului Statistic în Moldova, semnat la 26 februarie 2009;
- *Institutul Național de Statistică al României*, în cadrul protocolului de cooperare în domeniul statistic între Institutul Național de Statistică din România și Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, semnat la 8 noiembrie 2004;
- Proiectul Comun UNDP; UNIFPA; UNIFEM; UNICEF „*Consolidarea sistemului statistic național*” cu finanțarea Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare;
- *Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO)* în cadrul proiectului de asistență tehnică pentru pregătirea către Recensămîntul General Agricol în Republica Moldova.

Pe parcursul anului colaboratorii BNS au participat la mai multe întruniri metodologice, seminare și conferințe internaționale în afara țării.

La solicitarea organismelor internaționale, BNS a furnizat diverse date statistice. Datele statistice solicitate acoperă toate domeniile statistice și conțin o periodicitate diferită: lunară, trimestrială, anuală.

7. INTERNATIONAL COOPERATION

International statistical cooperation plays an important role in reforming the national statistical system of the Republic of Moldova, becoming a decisive pillar of harmonization of Moldovan statistics with international standards. The reform of the national statistical system of the Republic of Moldova is made largely with the help of international organizations, national statistical services of other countries.

The efficacious international collaboration, that the NBS has enjoyed in recent years, has promoted a positive image of international organizations (World Bank, International Monetary Fund, United Nations, including UNICEF, UNESCO, UNFPA, UNDP, UNIFEM, FAO, IMO, WHO) and multiple bilateral relations with national institutions of other countries (Azerbaijan, Belarus, Georgia, Russian Federation, Kyrgyzstan, Romania, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, Sweden, Norway, Lithuania, Latvia and Estonia). In its relationship with partners, NBS shows professionalism and skills of cooperation in order to achieve common goals.

At present, NBS has concluded bilateral cooperation agreements in the field of statistics and works actively with *National Statistics Offices from Azerbaijan, Belarus, Georgia, Russian Federation, Kyrgyzstan, Romania and Norway*.

During the mentioned period, the international statistical cooperation was achieved through the following activities:

- exchange of experience in the field of statistical methodology and practice;
- organization of courses, seminars, consultations, study visits and similar activities;
- systematic exchange of statistical publications and other materials;
- development of common statistical surveys.

In 2009, specific activities intended for the process of reforming the official statistics have been provided together with technical assistance to the following international organizations and programs:

- *Statistics Norway*, with the financial support of Norway's Government, within the framework of the memorandum of agreement between Statistics Norway and the National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova regarding the support for the development of the Statistical System in Moldova, signed on February 26, 2009;
- *National Institute of Statistics of Romania*, within the Protocol of cooperation in the field of statistics between the National Institute of Statistics of Romania and the National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova, signed on November 8, 2004;
- Joint UNDP, UNIFPA, UNIFEM, UNICEF project “*Consolidation of the National Statistical System*”, with funding from the United Nations Development Programme;
- *Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO)*, within the framework of the technical assistance project aimed at the preparation for the General Agricultural Census in Moldova.

During 2009, NBS staff attended several methodological meetings, seminars and international conferences abroad.

At the request of international organizations, NBS provided various statistics. Required statistical data covers all statistical

Lunar au fost transmise către Comitetul pentru statistică al CSI informații vizînd principalii indicatori socioeconomiци pe țară.

În conformitate cu Memorandumul bilateral între EUROSTAT și BNS, trimestrial au fost difuzate informații statistice privind comerțul exterior al Republicii Moldova.

De asemenea, la solicitarea reprezentanților Băncii Mondiale, FMI, altor organisme internaționale cu sediul la Chișinău, misiunilor diplomatice ale Republicii Moldova, agenților economici și a persoanelor fizice străine au fost pregătite diverse informații statistice cu privire la situația social-economică a țării.

Colaborarea internațională în domeniul statisticii presupune schimbul reciproc de informație, elaborarea datelor în conformitate cu standardele internaționale întru asigurarea comparabilității lor, în condițiile perfecționării continue a metodelor statistice și IT, și prezentarea informației către organismele internaționale, în conformitate cu obligațiunile asumate de Republica Moldova.

areas and contain a different periodicity: monthly, quarterly, yearly.

Information regarding the main socio-economic indicators in the country was submitted monthly by the CIS Statistics Committee.

According to the bilateral Memorandum between EUROSTAT and NBS, statistical information regarding the foreign trade of the Republic of Moldova was disseminated on a quarterly basis.

Also, various statistical information regarding the socio-economic situation of the country was prepared at the request of World Bank, IMF and other international organizations based in Chisinau, of Moldova's diplomatic missions, economic agents and foreign natural persons.

International cooperation in the field of statistics involves mutual exchange of information, developing data in accordance with international standards in order to ensure their comparability, within the framework of continuous improvement of statistical and IT methods, and submitting information to international bodies, in accordance with the engagements assumed by the Republic of Moldova.

8. ACTIVITATEA ORGANELOR TERITORIALE DE STATISTICĂ

Activitatea **organelor teritoriale de statistică (OTS)** în anul 2009 s-a concretizat într-un ansamblu de acțiuni și măsuri urmărind îmbunătățirea colectării datelor primare de la unitățile furnizoare de informații, prelucrarea corespunzătoare a informațiilor și prezentării datelor centralizate către DGTI a BNS, cu excepția unor rapoarte specifice care sunt colectate și procesate la DGTI. De asemenea, de către organele teritoriale este efectuată o muncă voluminoasă privind realizarea diseminării rezultatelor cercetărilor statistice, în concordanță cu necesitățile și așteptările utilizatorilor.

Toate demersurile întreprinse de colaboratorii din teritoriu au avut drept scop îndeplinirea în termen și în condiții de bună calitate a lucrărilor cuprinse în *Programul lucrărilor statistice pentru anul 2009*. Astfel, în conformitate cu Programul dat, OTS au prezentat la BNS date din 785,9 mii rapoarte/anchete statistice colectate de la circa 49,7 mii respondenți. Trimestrial, specialiștii organelor teritoriale pentru statistică au verificat conform bazei de date din RENIM și au actualizat listele agenților economici gestionari cu informație statistică în toate activitățile economice. Permanent a fost acordată asistență agenților economici la întocmirea rapoartelor/anchetelor statistice și a celor financiare.

În anul de raport organele teritoriale de statistică au depus o muncă asiduă în vederea colectării datelor pentru cercetările prin sondaj privind: forța de muncă, populația ocupată și șomajul, bugetele gospodăriilor casnice, activitatea agricolă a gospodăriilor personale (auxiliare) ale cetățenilor și a gospodăriilor țărănești (de fermier), transportul rutier de mărfuri, activitatea întreprinderilor, înregistrarea prețurilor la produse alimentare, mărfurile nealimentare și serviciile prestate populației.

În ceea ce privește **activitatea economică și editorială**, Direcțiile teritoriale pentru statistică au elaborat unele analize, sinteze și publicații la nivel local privind starea social-economică a raionului (municipiului), în cursul anului fiind difuzate organelor administrației publice locale 144 rapoarte, 79 note informative, 412 informații operative despre situația social-economică a raioanelor (municipiilor), 4483 buletine, tabele și rapoarte generalizate vizînd situația principalelor ramuri ale economiei, 162 comunicate de presă. Direcția generală pentru statistică a municipiului Chișinău a editat culegerea de date statistice *Chișinău în cifre, ediția anului 2009*.

În anul 2009 Direcția pentru statistică Căușeni a fost gazdă a echipei de experți ai Organizației Națiunilor Unite pentru Agricultură și Alimentație (FAO), care au fost într-o misiune în Republica Moldova pentru a evalua nivelul de pregătire al BNS în efectuarea recensămîntului agricol preconizat pentru anul 2010. A fost selectat acest raion, deoarece în anul 2008 Direcția pentru statistică Căușeni a fost implicată în procesul de pregătire și efectuare a Recensămîntului general agricol de probă.

Organele teritoriale de statistică contribuie, atît prin lucrări, cît și prin difuzarea de date, la satisfacerea nevoilor de informații ale administrației publice locale și a agenților economici și persoanelor fizice.

8. THE ACTIVITY OF TERRITORIAL STATISTICAL OFFICES

The activity of **territorial statistical offices (TSO)** in 2009 has been materialized through a set of actions and measures aimed at improving primary data collection from units providing information, proper information processing and centralized data presentation to the GDIT of the NBS, with the exception of some specific reports which are collected and processed at the GDIT. At the same time, regional statistical offices carry out a voluminous work concerning the dissemination of statistical research outcome, in agreement with the users' necessities and expectations.

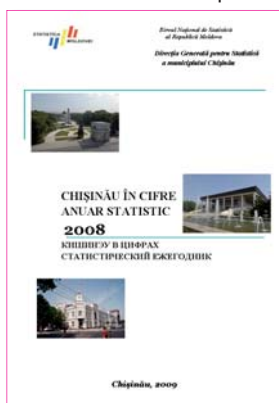
All the steps undertaken by employees of territorial offices aimed at carrying out the activities comprised in *The Statistical Works Program for 2009* in good quality and timely manner. Therefore, in conformity with the given Program, TSO have presented the NBS data from 785,9 thousand statistical reports/surveys, collected from approx. 49,7 thousand respondents. Quarterly, specialists of territorial statistical offices have checked and updated the lists of managing economic agents according to the RENIM data base with statistical information in every economical activity. Economic agents have permanently been given assistance at the preparation of statistical and financial reports/surveys.

During the reporting year, territorial statistical offices have worked assiduously in order to collect data for random research concerning labour force, employment and unemployment, household budgets, agricultural activity of private (auxiliary) households of citizens and rural households (farms), road transport of goods, enterprise activity, the registration of food product prices, non-food products and services provided to the population.

As to the **economic and editorial activity**, territorial statistical divisions have elaborated some analyses, syntheses and publications at a regional level, related to the socio-economic status of the district (city), 144 reports, 79 informative notes, 412 operating data about the socio-economic status of the districts (cities), 4483 bulletins, tables and generalized reports about the status of the main economic sectors, 162 press releases. The General Statistical Division of Chișinău has edited a selection of statistical data named *Chișinău in numbers, 2009 edition*.

Causeni Statistical Division has hosted a team of experts from the United Nations Organization for Agriculture and Alimentation (FAO), who have been on a mission in the Republic of Moldova in order to evaluate the preparation level of NBS for the agricultural census (planned for 2010). This district has been chosen because Causeni Statistical Division had been involved in the preparation and execution process of the sample general agricultural census in 2008.

Through their works and data dissemination, territorial statistical offices contribute to fulfilling the needs for information of the local public administration, economic agents and natural persons. During 2009, local public administration authorities have been provided with generalized statistical data in

Pe parcursul anului 2009 autoritățile administrației publice locale au fost asigurate cu informație statistică generalizată în formă de buletine statistice, rapoarte sau tabele. La nivel local au crescut solicitările de date statistice din partea diverșilor utilizatori, ceea ce reprezintă o activitate adițională programului de lucrări statistice și necesită un efort suplimentar. Aceasta se datorează în parte intensificării relațiilor de colaborare cu mass-media locală, care reprezintă, practic, principalul mijloc de rediseminare a informațiilor statistice către public.

Organele teritoriale pentru statistică, conlucrând cu organele administrației publice locale (Inspectoratul Fiscal, Direcția financiară, Camera Înregistrării de Stat, Inspecția de Stat în Construcții, Agenția Ecologică Zonală etc.), au organizat 71 seminare pentru agenții economici din teritoriu privind problemele dezvoltării social-economice, ameliorarea disciplinei de raportare,

DS Orhei

explicarea prevederilor Legii cu privire la statistica oficială, a normelor metodologice privind completarea rapoartelor statistice, a modului de calculare a indicatorilor economici.

Este de remarcat că în anul 2009 a fost implementat sistemul de evaluare a performanțelor în activitatea OTS, cu referire la: gradul de cuprindere a unităților raportoare; respectarea termenelor de prezentare a rapoartelor; calitatea datelor statistice; sarcina informațională asupra personalului OTS; diseminarea informației statistice; activitatea economico-financiară. În cadrul ședinței Colegiului BNS din februarie 2009 au fost menționate organele teritoriale cu cele mai bune performanțe în anul 2008:

DS Căușeni

OTS Chișinău – locul I, OTS Bălți – locul II, OTS Orhei – locul III, OTS Căușeni – pentru realizarea Recensământului agricol de probă.

Principala dificultate cu care s-au confruntat organele teritoriale de statistică în cursul anului de raport a fost obținerea datelor de la unele unități furnizoare de informație. Totuși, prin eforturi majore, s-a reușit menținerea unui grad ridicat de răspuns. În cazul anchetelor statistice desfășurate în gospodăriile populației, anchetatorii se confruntă cu multiple probleme legate de insuficiența informării populației.

Totodată, organele teritoriale pentru statistică se confruntă cu unele probleme care împiedică activitatea eficientă a specialiștilor, printre care cele mai esențiale rămân a fi: înzestrarea insuficientă a direcțiilor teritoriale cu echipament de calcul modern, necesitatea perfecționării produselor-program pentru prelucrarea informațiilor statistice, optimizarea numărului de personal în direcțiile teritoriale de statistică în scopul asigurării unei încărcături mai echitabile asupra lucrătorilor organelor teritoriale pentru statistică.

the form of statistical bulletins, reports or tables. The demand for statistical data from various users has grown at the local level, which represents an additional activity of the statistical works program and needs an extra effort. This is particularly due to the intensification of cooperation relationships with the local mass-media, which practically represents the main method of statistical data re-dissemination to the public.

By co-operating with the local public administration offices (Tax Inspectorate, Central Financial Office, State Chamber of Registration, State Construction Inspection, Zonal Environmental Agency, etc.), TSB organized 71 seminars for local traders, concerning the socio-economic development problems, the improvement of reporting discipline, the explanation of provisions of the law on official statistics, methodological standards regarding the completion of statistical reports and the method of calculating the economic indicators.

It is noteworthy that the evaluation system of TSO performance has been implemented in 2009, with reference to: coverage degree of reporting units; deadlines for submitting reports; statistical data quality; information burden on the TSO staff; statistical data dissemination; financial-economic activity. Within the NBS college meeting of February 2009, local bodies with the best performances in 2008 have been mentioned:

DGS Chișinău

Chișinău TSO – I place, Balti TSO – IInd place, Orhei TSO – IIIrd place, Causeni TSO – for the accomplishment of the pilot agricultural census.

The main difficulty faced by the territorial statistical offices during the reporting year was to obtain data from some units providing information. However, through major effort, a high response rate has been maintained. In the case of surveys conducted in households, interviewers face many problems related to the insufficient information of the public.

At the same time, TSOs are facing some problems that obstruct the efficient activity of specialists, among the

DS Bălți

most essential ones remaining: insufficient endowment of territorial divisions with modern computing equipment, the need for program-product improvement for processing statistical information, the optimization of staff number in the regional departments in order to ensure a fairer load on TSO workers.

9. RESURSELE UMANE

9. HUMAN RESOURCES

9.1. EFECTIVUL DE PERSONAL

Efectivul limită al aparatului central (AC) al Biroului Național de Statistică în anul 2009 a constituit 107 unități de personal, al Direcției recensăminte pe lângă BNS – 7 persoane, al Direcției generale tehnologii informaționale pe lângă BNS (DGTI) – 100 persoane, al organelor teritoriale pentru statistică – 415 unități de personal (fără personalul de interviatori).

La nivelul aparatului central al BNS (la 31.12.2009) numărul salariaților a constituit 98 persoane, 91,8% revenind femeilor și respectiv 8,2% – bărbaților.

În cadrul DGTI numărul salariaților la 31.12.2009 a constituit 88 persoane, din care 81,8% – femei și 18,2% – bărbați.

Din numărul total de posturi, 527 constituie posturile de funcționar public, din care 105 – în AC, 7 – în Direcția recensăminte și 415 în OTS. Din total posturi, două posturi revin personalului tehnic din AC.

Vârsta medie a personalului aparatului central al BNS constituie 41 de ani. În același timp vârsta medie a conducerii la nivel superior constituie 38 de ani, în cazul conducerii la nivel mediu – 49 de ani, iar în cazul personalului executiv – 38 de ani.

Vârsta medie a personalului DGTI constituie 47 de ani, a conducerii la nivel superior – 44 de ani, a conducerii la nivel mediu – 48 de ani, iar în cazul personalului executiv – 47 de ani.

Vârsta medie a personalului OTS constituie 48 de ani, a conducerii – 51 de ani și a personalului executiv – 42 de ani.

9.1. STAFF

NBS central office (CO) personnel consisted of 107 personnel units in 2009, NBS Census Division – 7 persons, NBS General Division of IT (GDIT) – 100 persons, TSOs – 415 personnel units (excluding interviewing personnel).

At the level of NBS central office (on 31.12.2009) the number of employees constituted 98 persons, 91,8% of which are women and 8,2% – men.

The number of employees within the GDIT constituted 88 persons on 31.12.2009, 81,8 % being women and 18,2% – men.

Out of the total number of positions, 527 are civil servant positions, out of which 105 – within the central office, 7 – in censuses division and 415 in territorial statistical offices. Out of the total number of positions, two are reserved for technical personnel from CO.

The average age of NBS central office staff is 41 years. At the same time, the average age of senior management is 38 years, in the case of mid-level management – 49 years, and in the case of executive personnel – 38 years.

The average age of GDIT personnel is 47 years, the average age of senior management – 44 years, mid-level management – 48 years, and in the case of executive personnel – 47 years.

The average age of the TSO personnel is 48 years, the average age of management being 51 years and that of executive personnel – 42 years.

Numărul personalului Biroului Național de Statistică (la 31.12.2009) National Bureau of Statistics staff number (as of 31.12.2009)														
Conducători de nivel superior Senior managers			Funcții de conducere Management positions			Funcții de execuție Executive positions			Posturi de deservire tehnică Technical service positions			Total		
pers.	%	vârsta medie, ani average age, years	pers.	%	vârsta medie, ani average age, years	pers.	%	vârsta medie, ani average age, years	pers.	%	vârsta medie, ani average age, years	pers.	%	vârsta medie, ani average age, years
Aparatul central al BNS NBS headquarters														
2	2,05	38,0	29	29,6	49,5	65	66,3	38,4	2	2,05	47,0	98	100,0	41,3
Direcția recensăminte pe lângă BNS Census Division affiliated to NBS														
-	-	-	2	40,0	61,5	3	60,0	51,3	-	-	-	5	100,0	55,4
Direcția generală tehnologii informaționale pe lângă BNS General direction of information technologies affiliated to NBS														
2	2,3	44,0	14	15,9	48,4	70	79,5	47,4	2	2,3	56,0	88	100,0	47,5
Organele teritoriale pentru statistică ale BNS NBS territorial statistical offices														
-	-	-	88	22,9	51,4	296	77,1	47,4	-	-	-	384	100,0	48,4

9.2. INDICATORI AI FLUCTUAȚIEI ȘI VECHIMII ÎN MUNCĂ A PERSONALULUI

Fluctuația personalului BNS (AC, DGTI și OTS) s-a micșorat, dar rămâne în continuare o problemă majoră: în anul 2009 a constituit 6,8% față de 11,0% în anul precedent. În anul 2009 numărul persoanelor care au fost eliberate din funcții din proprie inițiativă a constituit 39 funcționari (AC – 2, DGTI – 5, Direcția recensăminte – 1, OTS – 31). În structura fluctuației de personal cea mai mare pondere o dețin persoanele tinere.

Durata medie a stagiului de muncă în cadrul aparatului central al BNS constituie: 8,3 ani pentru conducerea la nivel superior (DGTI – 19,5 ani), 19,1 ani pentru conducerea la nivel

9.2. INDICATORS OF STAFF TURNOVER AND STAFF SENIORITY

NBS staff turnover (CO, GDIT and TSO) decreased, but still remains a major problem: in 2009 it constituted 6,8% versus 11,0% last year. In 2009 the number of people who were removed from office on their own will was of 39 officials (CO – 2, GDIT – 5, Census Division – 1, TSO – 31). The highest rate in the structure of staff turnover is represented by young people.

The average duration of work placement in the central office of the NBS constitutes: 8.3 years for senior management (GDIT – 19,5 years), 19,1 years for mid-level management (GDIT – 23,9 years), 10,6 years – for executive staff (GDIT – 20,6 years).

mediu (DGTI – 23,9 ani), 10,6 ani în cazul personalului executiv (DGTI – 20,6 ani). În AC ponderea persoanelor cu o durată a stagiului profesional mai mică de 5 ani constituie 22,9%. Ponderea angajaților cu o durată a stagiului profesional ce depășește 10 ani constituie 61,5%.

Ponderea persoanelor în vîrsta pensionară constituie 13,3% în aparatul central, 26,1% – în DGTI, 18,0% – în OTS.

Motivarea personalului, în special cea financiară insuficientă în condițiile lipsei spațiului locativ, îndeosebi pentru tineri, constituie una dintre cauzele principale a fluctuației sporite a personalului și este un impediment major în atragerea și menținerea tinerilor specialiști.

9.3. PERFECTIONAREA PROFESIONALĂ

Instruirea și perfecționarea personalului se realizează la nivelul instituției, pe intern și extern, atât în cadrul Academiei de Administrație Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova, cît și în cadrul altor instituții, sau în afara hotarelor țării.

Pe parcursul anului 20 persoane din cadrul BNS au participat la 17 cursuri de instruire și perfecționare organizate în afara hotarelor țării.

În perioada de raportare Biroul Național de Statistică a organizat, cu finanțare din contul Grantului oferit de către Statistica Norvegiei, primul an de studii de masterat la Academia de Studii Economice din Moldova, Facultatea de Cibernetică, Statistică și Informatică Economică, specialitatea Analiza statistică în economie și business pentru 10 colaboratori din cadrul BNS și a continuat al doilea an de studii pentru 7 colaboratori.

La 19 cursuri de instruire organizate la Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova au participat 24 colaboratori ai BNS, inclusiv 3 colaboratori din cadrul Organelor teritoriale pentru statistică.

În cadrul altor instituții au fost organizate 33 de seminare de instruire la care au participat 38 de funcționari publici din cadrul BNS.

4 colaboratori din cadrul BNS, inclusiv un colaborator din cadrul Organelor teritoriale pentru statistică au fost delegați la seminarele de instruire organizate de Ministerul Finanțelor, în contextul implementării sistemului de management financiar și controlului, auditului intern în sectorul public.

În cadrul BNS, de către experții străini au fost desfășurate 5 cursuri de instruire în domeniile: statisticii pe termen scurt, PC-Axis, SAS, studierea tehnologiilor informaționale, formare de formatori cu participarea a 78 de specialiști ai BNS, inclusiv 39 colaboratori din cadrul Organelor teritoriale pentru statistică.

Specialiștii direcțiilor/secțiilor ramurale ale BNS au organizat 4 seminare de instruire în domeniile statisticii pieței muncii și demografiei, industriei, energiei și construcțiilor, comerțului exterior și serviciilor pentru 75 colaboratori ai DGS Chișinău privind completarea anchetelor statistice; pentru 201 specialiști controlori și operatori de interviu din cadrul rețelei integrate AFM și CBGC în OTS vizînd generalizarea activităților pentru anul 2009 și evaluarea profesională a acestora; pentru 10 supraveghetori antrenați în cadrul cercetării statisticii selective a sectorului agricol și instruirea a 24 de specialiști care se ocupă cu înregistrarea prețurilor cu amănuntul la produse și serviciile cuprinse în IPC.

In CO the share of work placement lasting less than five years is 22.9%. The share of employees with a work placement exceeding 10 years constitutes 61.5%.

The share of persons of pension age is 13.3% in the central apparatus, 26.1% – in GDIT, 18.0% – in TSO.

Insufficient staff motivation, the financial one in particular, under the circumstances of lack of housing, especially for the youth, constitutes a major cause of increased staff turnover and is a major impediment for attracting and retaining young professionals.

9.3. PROFESSIONAL TRAINING

Staff training is conducted on an institutional scale, both internally and externally, at the Academy of Public Administration under the President of the Republic of Moldova and in other institutions as well, or outside the country.

During 2009, 20 people from NBS attended 17 training courses organized outside the country.

During the reporting period, the National Bureau of Statistics, with funding from the Grant Account offered by Statistics Norway, has organized the first year of master studies at the Academy of Economic Studies of the Republic of Moldova, Faculty of Economic Cybernetics, Statistics and Informatics, with the major in Statistical analysis in economics and business for 10 employees of the NBS and continued the second year of studies for 7 employees.

24 NBS employees, including 3 persons from regional statistical bodies, have attended 19 training courses organized at the Academy of Public Administration under the President of the Republic of Moldova.

33 training seminars, attended by 38 civil servants from the NBS, were organized in other institutions.

4 NBS employees, including an employee of the territorial statistical bodies, were delegated to training seminars organized by the Ministry of Finance, in the context of implementation of financial management and control, internal audit in the public sector.

5 training courses were conducted by foreign experts at NBS, in the following fields: short-term statistics, PC-Axis, SAS, study of information technologies, training of trainers with the participation of 78 specialists from the NBS, including 39 employees of the territorial statistical offices.

Specialists of branch divisions/sections of the NBS organized 4 training seminars in the fields of labour market statistics and demographics, industry, energetics and construction, foreign trade and services for 75 GDS employees of Chișinău on completing statistical surveys; for 201 inspectors and interviewers from the integrated network of LFS and HBS in TSO regarding the generalization of activities for 2009 and assessment of their work; for 10 supervisors involved in the selective statistical research of agriculture and training of 24 specialists who deal with recording retail prices of goods and services included in the CPI.

A major obstacle in the assimilation of international experience in the field of statistics is insufficient knowledge of English and French, which prevents familiarization with international statistical standards and best practices of other countries. For

Un impediment important în procesul de asimilare a experienței internaționale în domeniul statisticii constituie cunoașterea insuficientă a limbii engleze și franceze, fapt care împiedică familiarizarea cu standardele internaționale în domeniul statistic și cele mai bune practici ale altor țări. Din acest considerent, în anul 2009 au fost organizate 3 grupe de studiere a limbii engleze, de care au beneficiat 19 persoane, și 3 grupe de studiere a limbii franceze, la care au participat 20 persoane.

Ținem să menționăm că în cadrul BNS se reușește consolidarea an de an a colectivului de colaboratori. Acest fapt se remarcă și prin organizarea diferitelor evenimente și sărbători neoficiale, ca serbarea de Anul Nou pentru copiii colaboratorilor și pentru mături. În anul 2009 la serbarea pentru copii au fost invitați actori de la Teatrul municipal de păpuși "Guguță", prezentând un spectacol bogat pentru copii.

A devenit deja o tradiție participarea anuală a colaboratorilor BNS la Spartachiada organizată de Asociația sindicală teritorială Chișinău a Federației sindicatelor angajaților din serviciile publice din Republica Moldova.

În anul 2009 evenimentul a fost organizat la Campingul de la Vadul-lui-Vodă. Echipele-competitoare (15 la număr) au concurat la șapte probe: minifotbal, volei masculin și feminin, tenis de masă, joc de dame, șah și, pentru prima dată la această ediție, aruncarea buzduganului. În cadrul competițiilor, echipa BNS a obținut: locul I – la tenis de masă, locul I – la jocul de dame și locul II – la volei masculin.

this reason, in 2009 there were organized 3 groups for studying English, which were attended by 19 people and 3 groups for studying French, involving 20 people.

It must be mentioned that the NBS is successful every year in strengthening the team of employees. This is remarked by organizing various events and unofficial celebrations, like New Year's celebration for children of employees and adults, and not only. In 2009, actors from "Guguta" municipal puppet theater were invited to perform a generous show for the kids.

It has become an annual tradition of NBS employees to participate at the Sports competition organized by Chisinau Territorial Trade Union of the Federation of Public Service Employees Union in the Republic of Moldova. In 2009, the event was held at the Vadul-lui-Voda camping. Competing teams (15 of them), competed in seven events: mini-football, volleyball – men and women, table tennis, checkers, chess and, for the first time in this edition, throwing mace. During competitions, the NBS team has won: first place – in table tennis, first place – at the game of checkers and second place – men's volleyball.

10. FINANȚAREA BNS

Finanțarea activității sistemului BNS în anul 2009 a fost asigurată din:

a) alocații de la bugetul de stat – 39856,3 mii lei (91,7% din total mijloace financiare);

b) darea în arendă a încăperilor nelocuibile de către organele teritoriale de statistică – 1903,2 mii lei (4,4 % din total mijloace financiare);

c) mijloace provenite din prestarea serviciilor cu plată – 174,3 mii lei (0,4% din total mijloace financiare);

d) suportul financiar din partea donatorilor externi – 1515,3 mii lei (3,5% din total mijloace financiare).

Veniturile au fost orientate spre asigurarea realizării:

a) cercetărilor statistice cuprinse în Programul de lucrări statistice pentru anul 2009;

b) lucrărilor statistice suplimentare (cu finanțarea donatorilor externi).

Pentru întreținerea aparatului central al BNS în anul 2009 din bugetul de stat au fost utilizate 5995,2 mii lei, pentru întreținerea organelor teritoriale pentru statistică – 198279,7 mii lei, realizarea Programului lucrărilor statistice – 33289,9 mii lei, recensămintelor – 571,2 mii lei.

10. THE FINANCING OF NBS

Finances for the activity of the NBS system in 2009 were provided from:

a) allocations from the state budget – 39856,3 thousand lei (91.7% of total funds);

b) lease of uninhabitable premises by territorial statistical bodies – 1903,2 thousand lei (4.4% of total funds);

c) funds originating from the provision of pay services – 174,3 thousand lei (0.4% of total funds);

d) financial support from external donors – 1515,3 thousand lei (3.5% of total funds).

Revenues were targeted to ensure delivery of:

a) statistical research included in the Statistical Works Program for 2009;

b) additional statistical work (with external donor funding).

5995,2 thousand lei from the state budget were spent to maintain the central office of NBS in 2009, 198279,7 thousand lei – for maintaining territorial statistical offices, 33289,9 thousand lei – for the execution of the Statistical Works Program; 571,2 thousand lei – for censuses.

Finanțarea lucrărilor sistemului Biroului Național de Statistică în anii 2008-2009
Financing of works of the system of the National Bureau of Statistics in the years 2008-2009

mii lei / thousands lei

Programul/subprogramul Program/subprogram	anul 2008 / year 2008					anul 2009 / year 2009				
	total	sursa de finanțare source of finance				total	sursa de finanțare source of finance			
		buget de stat state budget	mijloace speciale special means		surse externe external sources		buget de stat state budget	mijloace speciale special means		surse externe external sources
		de la darea în arendă a încăperilor from the lease of premises	de la prestarea serviciilor cu plată from rendering pay services			de la darea în arendă a încăperilor from the lease of premises	de la prestarea serviciilor cu plată from rendering pay services			
Total, inclusiv: Total, including:	46571,5	43272,7	1589,8	200,5	1508,5	43449,1	39856,3	1903,2	174,3	1515,3
Aparatul central Central office	5995,2	5995,2	-	-	-	5995,2	5995,2	-	-	-
Programul lucrărilor statistice Statistical Works Program	39861,7	36562,9	1589,8	200,5	1508,5	36883	33289,9	1903,2	174,3	1515,3
Recensăminte Censuses	714,6	714,6	-	-	-	571,2	571,2	-	-	-

11. OBIECTIVELE PENTRU ANUL 2010 ȘI PROBLEMELE PRIORITARE

Biroul Național de Statistică va continua în anul 2010 procesul de dezvoltare a sistemului statistic național. În acest scop, principalele acțiuni se vor axa pe realizarea de cercetări statistice, perfecționarea în continuare a producției și diseminării statistice pentru asigurarea informațională, fundamentarea, monitorizarea și evaluarea politicilor economice și sociale, precum și în scopul satisfacerii integrale a cerințelor informaționale ale societății și necesitatea comparabilității la nivel internațional.

În anul 2010 BNS va întreprinde măsurile ce se impun întru realizarea sarcinilor ce-i revin conform prevederilor „Strategiei Naționale de Dezvoltare pe anii 2008-2011” și a Planului de acțiuni privind implementarea acestei Strategii, „Strategiei de dezvoltare a statisticii naționale pe anii 2008-2011”, Programului Guvernului pentru anii 2009-2013 „Integrarea europeană: libertate, democrație, bunăstare”, Programului lucrărilor statistice pentru anul 2010, Planului de Dezvoltare Instituțională al BNS pentru anii 2009–2011 prin:

1. Pregătirea și realizarea primului Recensământ general agricol în anul 2010.

2. Definitivarea și promovarea proiectului de Lege cu privire la organizarea și efectuarea Recensământului general al populației.

3. Renovarea pe etape a sistemului informatic statistic, în special prin:

a) definitivarea proiectului Concepției de dezvoltare a sistemului informațional al BNS, aprobarea și lansarea realizării acesteia;

b) crearea subsistemului informațional e-raportare;

c) inițierea lucrărilor de elaborare a complexului IT de gestionare a Registrului Unităților Statistice în conformitate cu sarcina tehnică elaborată.

4. Dezvoltarea în continuare a sistemului de indicatori, metodologiilor de calcul ale acestora, sistemului de cercetări statistice în conformitate cu normele Uniunii Europene, în special:

a) perfecționarea statisticii pe termen scurt privind activitatea întreprinderilor;

b) implementarea cercetării statistice vizînd investițiile străine în conformitate cu cerințele OECD și practicile avansate ale țărilor din UE;

c) extinderea utilizării metodelor prin sondaj:

➤ realizarea pe bază de eșantion a cercetărilor privind:

- numărul și remunerarea salariaților în întreprinderile mici;

- consumurile și cheltuielile în întreprinderi;

➤ elaborarea metodologiei de eșantionare și inferență statistică în vederea implementării cercetării infraanuale prin sondaj în domeniul întreprinderilor UNICA;

d) organizarea și lansarea cercetării statistice asupra gospodăriilor casnice privind Reconcilierea vieții profesionale cu cea de familie;

e) elaborarea metodologiilor cercetărilor statistice (instrumentar, chestionare etc.): Reconcilierea vieții profesionale cu cea de familie; Utilizarea timpului; Remunerarea salariaților/statisticile lunare; Ancheta locurilor de muncă vacante;

11. OBJECTIVES FOR 2010 AND PRIORITY ISSUES

National Bureau of Statistics will continue the development of the national statistical system in 2010. In order to achieve this, the main actions will focus on development of statistical research, further developments of statistical production and dissemination for the provision of information, monitoring and evaluation of economic and social policies, as well as for the full satisfaction of society's informational requirements and the need for international comparability.

In 2010, NBS will undertake necessary measures for the achievement of incumbent tasks, in conformity with the “National Development Strategy for the years 2008-2011” and the Action Plan regarding the implementation of this strategy, “Development strategy for national statistics in 2008-2011”, Government Programme for the years 2009-2013 “European Integration: freedom, democracy, welfare”, Statistical Work Program for 2010, and the NBS Institutional Development Plan for 2009-2011 through:

1. Preparation and implementation of the first General Agricultural Census in 2010.

2. Completion and promotion of the draft Law on the organization and implementation of the General Population Census.

3. Renovation in stages of the statistical information system, in particular by:

a) finalizing the draft Concept of the development of the NBS information system, approval and launch of its implementation;

b) creating the e-reporting information subsystem;

c) initiating the works of developing the IT complex for managing the Register of Statistical Units according to the technical task developed.

4. Further development of the system of indicators, their calculation methodologies, of the statistical research system in accordance with EU norms, in particular:

a) improvement of short-term statistics regarding business activity;

b) implementation of statistical research regarding foreign investment in accordance with the requirements of OECD and the advanced practice of EU countries;

c) extending the use of methods through surveys:

➤ accomplishment based on sample surveys of research regarding:

- number and remuneration of employees in small businesses;

- consumption and spending in enterprises;

➤ development of sampling methodology and statistical inference in order to implement infra-annual research through sampling in the field of UNICA enterprises;

d) organizing and launching the statistical research on households for reconciling professional and family life;

e) developing statistical research methodologies (instruments, questionnaires, etc.): Reconciling professional and family life; Time use; Compensation of employees / monthly statistics; survey of job vacancies;

f) improving the methodology of calculating price indices in construction;

f) perfecționarea metodologiei de calcul a indicilor prețurilor în construcții;

g) implementarea Clasificatorului activităților din economia Moldovei (CAEM), elaborat în conformitate cu Nomenclatorul activităților din UE (NACE rev. II);

h) elaborarea Sistemului de analiză și prognozare a numărului populației Republicii Moldova în baza creării bazei de date demografice și a pachetului de programe de prelucrare a informației.

5. Dezvoltarea diseminării informației statistice, în special prin intermediul paginii web:

a) lansarea noii metode de diseminare electronică a datelor statistice prin intermediul programului PC-Axis;

b) elaborarea/extinderea seriilor de timp cu utilizarea tehnologiilor PC-Axis;

c) elaborarea și asigurarea accesului larg la sistemul de metadata: documentarea metodologiilor statistice, a descrierii cercetărilor și procedeele statistice.

6. Consolidarea capacităților instituționale și resurselor umane ale BNS, prin:

a) optimizarea structurii organizaționale a BNS prin consolidarea aparatului central și a organelor teritoriale de statistică;

b) dezvoltarea resurselor umane și perfecționare a profesională.

7. Perfecționarea coordonării în cadrul sistemului statistic național, în special:

a) intensificarea activității Consiliului Național pentru Statistică;

b) asigurarea accesului în scopuri statistice a BNS la datele din registrele administrative;

c) divizarea atribuțiilor de producere și diseminare a datelor statistice privind domeniul:

➤ tehnologiilor informaționale și comunicaționale;

➤ statisticii de cercetare-dezvoltare.

8. Dezvoltarea colaborării internaționale în domeniul statisticii, în special:

a) în vederea armonizării statisticii naționale cu standardele UE;

b) prin participarea la programul de comparabilitate internațională;

c) prin prezentarea informației statistice în adresa organizațiilor internaționale conform obligațiilor Republicii Moldova;

d) în vederea realizării noilor lucrări statistice cu suportul donatorilor externi (recensământul general agricol și alte activități statistice).

g) implementation of the Classification of Economy Activities of Moldova (CAEM), developed according to the EU classification of activities (NACE rev. II)

h) development of the system of analysis and forecast of the number of Moldovan population based on the creation of the demographic database and of the software package for data processing.

5. Development of statistical information dissemination, especially through the website:

a) launching new methods of electronic dissemination of statistical data via the PC-Axis program;

b) development / extension of time series using the PC-Axis technologies;

c) development and provision of broad access to the system of metadata: documentation of statistical methodology, of the description of statistical research and procedures.

6. Strengthening institutional capacities and human resources of the NBS, by:

a) optimizing the organizational structure of the NBS by strengthening the central apparatus and the territorial statistical bodies;

b) developing human resources and professional improvement.

7. Improving coordination within the national statistical system, in particular:

a) increasing the activity of the National Council for Statistics;

b) providing access to the NBS data in administrative records for statistical purposes;

c) dividing the tasks of production and dissemination of statistical data regarding the field of:

➤ information technologies and communications;

➤ research and development statistics.

8. Development of international cooperation in the field of statistics, in particular:

a) regarding the harmonization of national statistics with EU standards;

b) through the participation at the program of international comparability;

c) through the presentation of statistical information addressed to international organizations according to the engagements of the Republic of Moldova;

d) in order to achieve new statistical works with external donor support (general agricultural census and other statistical activities).

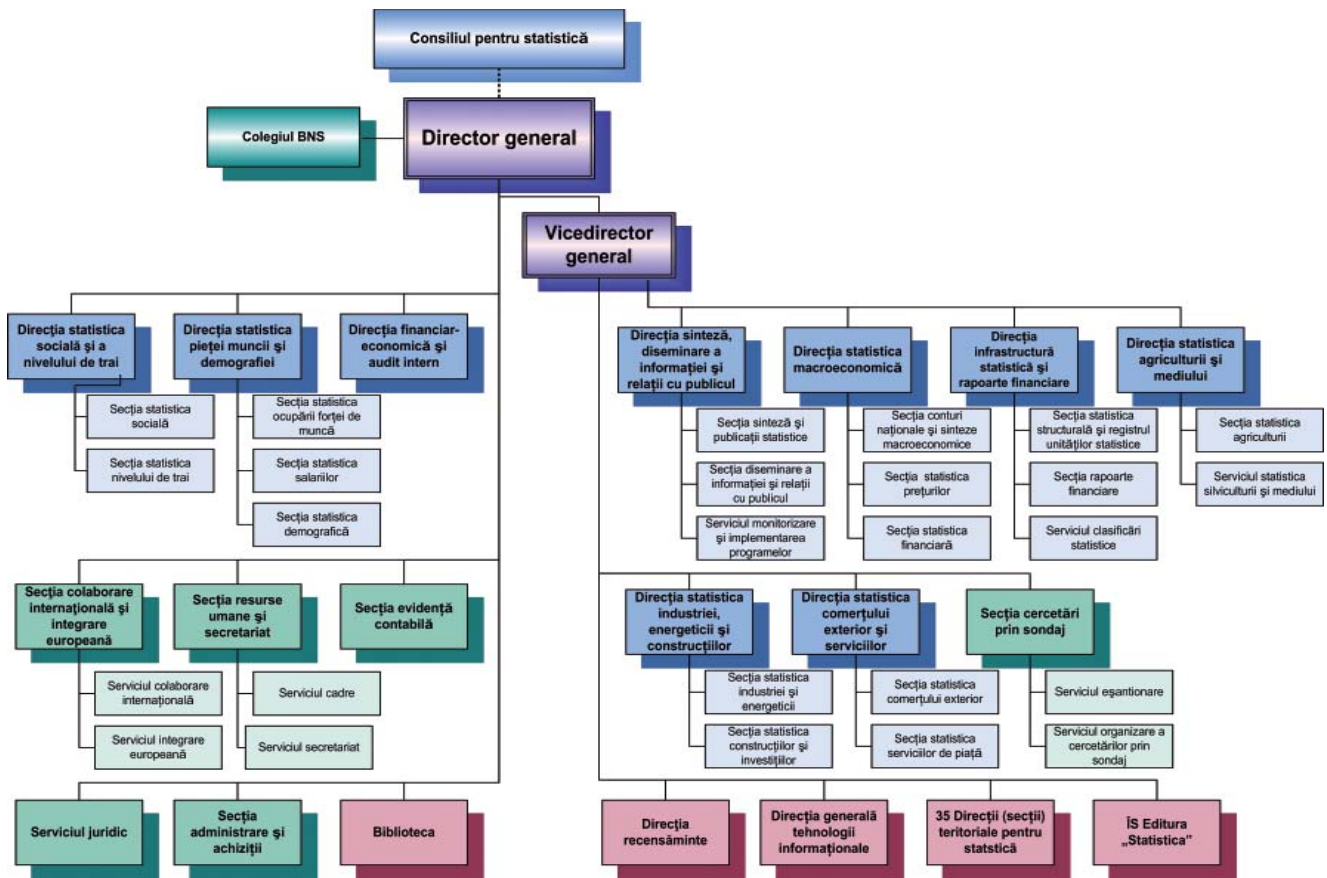
LISTA ABREVIERILOR

AFM – Ancheta Forței de Muncă
 APL – Autoritate publică locală
 APC – Autoritate publică centrală
 ARC – Graficul de emitere a datelor
 ASEM – Academia de Studii Economice a Moldovei
 BIM – Biroul Internațional al Muncii
 BNS – Biroul Național de Statistică
 CAEM – Clasificatorul Activităților Economice ale Moldovei
 CBGC – Cercetarea bugetelor gospodăriilor casnice
 CEE ONU – Comisia Economică Europeană a Organizației Națiunilor Unite
 CSI – Comunitatea Statelor Independente
 DGTI – Direcția Generală Tehnologii Informaționale
 DGS – Direcția generală pentru statistică
 EUROSTAT – Organul de statistică al Uniunii Europene
 FAO – Organizația pentru Alimentație și Agricultură
 FMI – Fondul Monetar Internațional
 ILO – Organizația Internațională a Muncii
 INS – Institutul Național pentru Statistică
 IOM – Organizația Internațională a Migrației
 IPC – Indicele prețurilor de consum
 IPI – Indicele producției industriale
 IPPI – Indicele prețurilor producției industriale
 ODM – Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului
 NSDP – Pagina Națională de Prezentare a Datelor
 OECD – Organizația pentru cooperare și dezvoltare economică
 OMS – Organizația Mondială a Sănătății
 ONU – Organizația Națiunilor Unite
 OTS – Organele teritoriale de statistică
 PDI – Planul de dezvoltare instituțională
 PIB – Produsul intern brut
 PNUD – Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
 RGA – Recensământul general agricol
 SCN – Sistemul conturilor naționale
 SDDS – Sistemul Special de Diseminare a Datelor
 SIDA – Agenția pentru Dezvoltare Internațională a Suediei
 UE – Uniunea Europeană
 UNICEF – Fondul Națiunilor Unite pentru Copii
 UNIFEM – Fondul Națiunilor Unite pentru Femei
 UNFPA – Fondul Națiunilor Unite pentru Populație

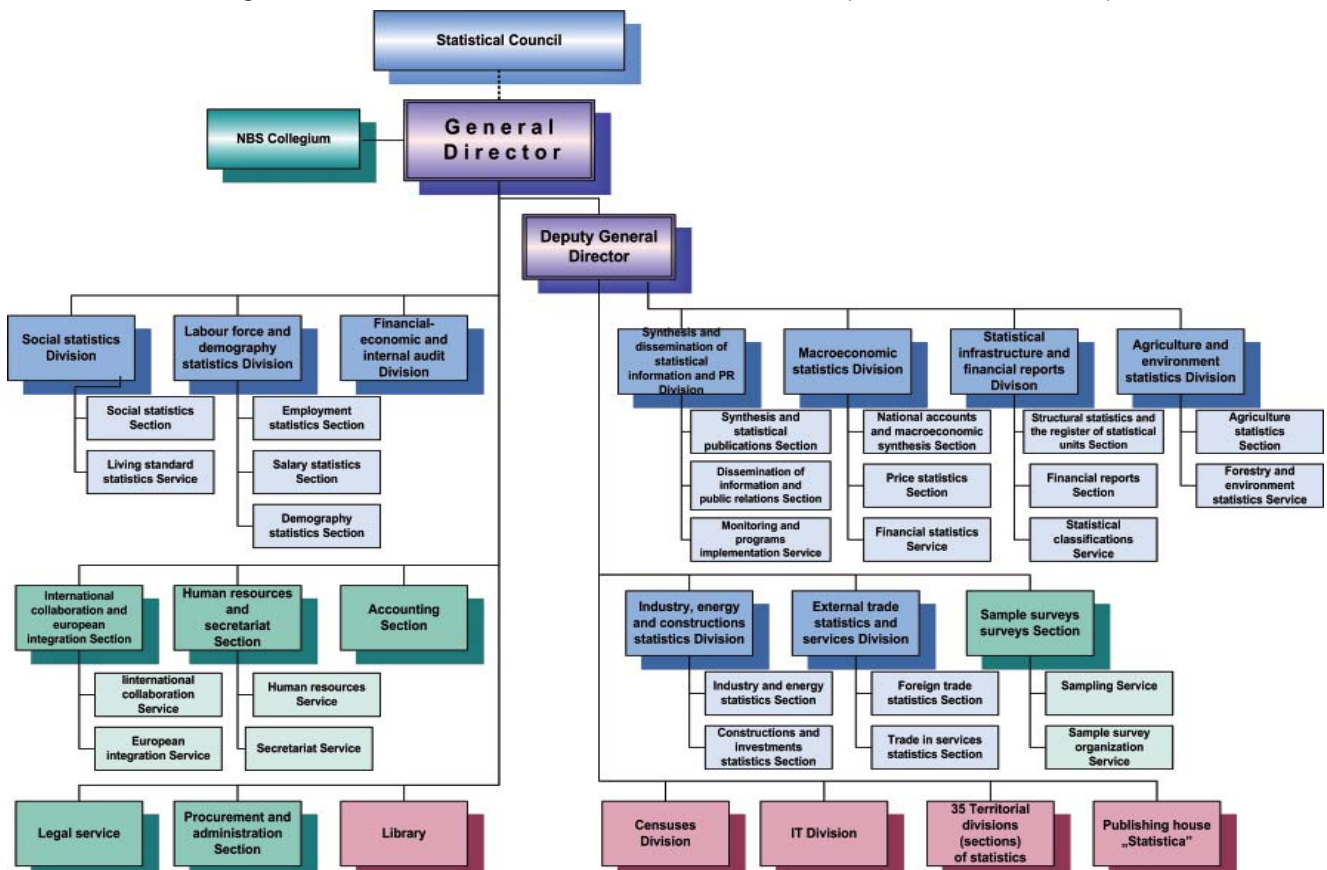
LIST OF ABBREVIATIONS

LFS – Labour Force Survey
 LPA – Local Public Authority
 CPA – Central Public Authority
 ARC – Advance Release Calendar
 AESM – Academy of Economic Studies of Moldova
 ILO – International Labour Office
 NBS – National Bureau of Statistics
 CAEM – Classification of Economic Activities of Moldova
 HBS – Household Budget Survey
 UNECE – UN Economic Commission for Europe
 CIS – Commonwealth of Independent States
 GDIT – General Division of Information Technologies
 GDS – General Division of Statistics
 EUROSTAT – EU statistics body
 FAO – Food and Agriculture Organization
 IMF – International Monetary Fund
 ILO – International Labour Organization
 NIS – National Institute of Statistics
 IOM – International Organization for Migration
 CPI – Consumer Price Index
 IPI – Industrial Production Index
 IPPI – Industrial production price index
 MDGs – Millennium Development Goals
 NSDP – National Summary Data Page
 OECD – Organization for Economic Cooperation and Development
 WHO – World Health Organization
 UN – United Nations
 TSO – Territorial Statistical Offices
 IDP – Institutional Development Plan
 GDP – Gross Domestic Product
 UNDP – United Nations Development Programme
 GAC – General Agricultural Census
 SNA – System of National Accounts
 SDDS – Special Data Dissemination System
 SIDA – Swedish International Development Cooperation Agency
 EU – European Union
 UNICEF – United Nations Children’s Fund
 UNIFEM – United Nations Development Fund for Women
 UNFPA – United Nations Population Fund

Structura organizatorică a Biroului Național de Statistică (la 31.12.2009)

Organizational structure of the National Bureau of Statistics (as of December 31, 2009)

Comunicate de presă cu principalii indicatori statistici, emise în anul 2009
Press releases with key statistical indicators, issued in 2009

Nr.	Denumirea Name	Periodicitatea Periodicity
1.	Accesul populației la serviciile de sănătate <i>Access of population to health services</i>	unică <i>single</i>
2.	Activitatea de comerț exterior a Republicii Moldova <i>Foreign trade activity of Moldova</i>	lunară <i>monthly</i>
3.	Activitatea de construcții realizată în antrepriză <i>Construction work performed under contract</i>	trimestrială <i>quarterly</i>
4.	Activitatea doctoratului și postdoctoratului <i>Doctoral and Postdoctoral activity</i>	anuală <i>yearly</i>
5.	Activitatea de leasing (pentru prima dată) <i>Leasing activity (for the first time)</i>	anuală <i>yearly</i>
6.	Activitatea industriei în Republica Moldova <i>Industrial activity in Moldova</i>	lunară <i>monthly</i>
7.	Activitatea instituțiilor de învățământ primar și secundar general <i>Activity of general primary and secondary education institutions</i>	anuală <i>yearly</i>
8.	Activitatea instituțiilor de învățământ secundar profesional și mediu de specialitate <i>Activity of institutions of secondary vocational education and secondary professional education</i>	anuală <i>yearly</i>
9.	Activitatea instituțiilor de învățământ superior <i>Activity of institutions of higher education</i>	anuală <i>yearly</i>
10.	Activitatea investițională <i>Investment activity</i>	trimestrială <i>quarterly</i>
11.	Activitatea întreprinderilor mici și mijlocii <i>Activity of small and medium enterprises</i>	anuală <i>yearly</i>
12.	Activitatea turistică a agenților de turism și turoperatorilor <i>Tourist activity of travel agents and tour operators</i>	trimestrială <i>quarterly</i>
13.	Activitatea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare <i>Activity of water systems and sewage</i>	anuală <i>yearly</i>
14.	Comerțul cu amănuntul și serviciile cu plată prestate populației <i>Retail trade and services rendered to population</i>	lunară <i>monthly</i>
15.	Construcții de locuințe <i>House-building</i>	trimestrială <i>quarterly</i>
16.	Contravențiile administrative <i>Administrative law violations</i>	anuală <i>yearly</i>
17.	Dinamica prețurilor în construcții <i>Price dynamics in construction</i>	trimestrială <i>quarterly</i>
18.	Evoluția prețurilor de consum <i>Consumer price development</i>	lunară <i>monthly</i>
19.	Evoluția prețurilor producției industriale <i>Industrial production price development</i>	lunară <i>monthly</i>
20.	Evoluția prețurilor de vânzare a producției agricole de către întreprinderile agricole <i>Development of sales prices of agricultural production by agricultural enterprises</i>	trimestrială <i>quarterly</i>
21.	Fondul locativ <i>Housing</i>	anuală <i>yearly</i>

Nr.	Denumirea Name	Periodicitatea Periodicity
22.	Forța de muncă în Republica Moldova, ocuparea și șomajul <i>Labour force in the Republic of Moldova, employment and unemployment</i>	trimestrială și anuală <i>quarterly and yearly</i>
23.	Frecvențarea structurilor de cazare turistică colectivă <i>Attendance of collective tourist accommodation</i>	trimestrială <i>quarterly</i>
24.	Investițiile în capital fix <i>Fixed capital investments</i>	anuală <i>yearly</i>
25.	Minimul de existență <i>Subsistence minimum</i>	trimestrială <i>quarterly</i>
26.	Mortalitatea generală după principalele clase ale cauzelor de deces <i>Overall mortality by main causes of death</i>	anuală <i>yearly</i>
27.	Numărul nașcutilor-vii după grupa de vîrstă a mamei și rangul nașcutului, pe medii <i>Number of live-births – by the age group of mother and baby's rank, on average</i>	anuală <i>yearly</i>
28.	Numărul preliminar al populației stabile în Republica Moldova <i>Preliminary count of resident population in Moldova</i>	anuală <i>yearly</i>
29.	Numărul populației stabile al Republicii Moldova, în profil teritorial <i>Permanent population of the Republic of Moldova, from a territorial point of view</i>	anuală <i>yearly</i>
30.	Numărul populației prezente în Republica Moldova pe unele grupe de vîrstă <i>Present population count in the Republic of Moldova, classified according to certain age groups</i>	anuală <i>yearly</i>
31.	Producția globală agricolă (pentru prima dată) <i>Global agricultural production (for the first time)</i>	trimestrială <i>quarterly</i>
32.	Produsul intern brut <i>Gross domestic product</i>	trimestrială <i>quarterly</i>
33.	Realizarea lucrărilor de cercetare-dezvoltare <i>Execution of research and development</i>	anuală <i>yearly</i>
34.	Remunerarea salariaților <i>Remuneration of employees</i>	lunară <i>monthly</i>
35.	Salubritatea localităților urbane <i>Urban sanitation</i>	anuală <i>yearly</i>
36.	Situația criminogenă în Republica Moldova <i>Criminal situation in the Republic of Moldova</i>	anuală <i>yearly</i>
37.	Situația copiilor în Republica Moldova <i>Children's condition in the Republic of Moldova</i>	anuală <i>yearly</i>
38.	Situația demografică în Republica Moldova <i>Demographic situation in the Republic of Moldova</i>	anuală <i>yearly</i>
39.	Situația tinerilor <i>Youth's condition</i>	anuală <i>yearly</i>
40.	Structura populației stabile a Republicii Moldova pe sexe și vîrste <i>Structure of permanent population of the Republic of Moldova by sex and age</i>	anuală <i>yearly</i>
41.	Suprafețele însămînțate sub roada anului 2009 <i>Sown areas under the 2009 harvest</i>	anuală <i>yearly</i>
42.	Transportul de mărfuri și pasageri <i>Freight and passenger transportation</i>	lunară <i>monthly</i>
43.	Veniturile și cheltuielile populației <i>Population's incomes and expenses</i>	trimestrială <i>quarterly</i>
44.	Vîrstnicii în Republica Moldova <i>Elders in the Republic of Moldova</i>	anuală <i>yearly</i>

Publicații statistice elaborate de BNS în anul 2009
Statistical publications issued by NBS in 2009

Nr.	Denumirea publicației <i>Name of publication</i>	Formatul disponibil <i>Available format</i>	Periodicitatea <i>Periodicity</i>	Ediția <i>Edition</i>	Sursa de finanțare <i>Source of finance</i>
1.	Activitatea agricolă a micilor producători agricoli în Republica Moldova în anul 2008 <i>Agricultural activity of small agricultural producers in the Republic of Moldova in 2008</i>	electronic <i>electronic version</i>	anuală <i>yearly</i>	2009	bugetul de stat <i>State budget</i>
2.	Anuarul statistic al Republicii Moldova <i>Statistical Yearbook of the Republic of Moldova</i>	tipărit, CD, electronic <i>print version, CD, electronic version</i>	anuală <i>yearly</i>	2009	Statistica Norvegiei <i>Statistics Norway</i>
3.	Anuarul statistic „Chișinău în cifre” <i>Statistical Yearbook „Chisinau in numbers”</i>	tipărit, electronic <i>print, electronic version</i>	anuală <i>yearly</i>	2009	bugetul de stat <i>State budget</i>
4.	Aspecte privind nivelul de trai al populației <i>Aspects of the population’s standard of life</i>	tipărit, electronic <i>print, electronic version</i>	anuală <i>yearly</i>	2009	UNDP/UNFPA/ UNIFEM/UNICEF
5.	Balanța energetică a Republicii Moldova <i>Energetic balance of the Republic of Moldova</i>	electronic <i>electronic version</i>	anuală <i>yearly</i>	2009	bugetul de stat <i>State budget</i>
6.	Buletin statistic trimestrial <i>Quarterly Statistical Bulletin</i>	electronic <i>electronic version</i>	trimestrială <i>quarterly</i>	2009	bugetul de stat <i>State budget</i>
7.	Condițiile de dezvoltare a întreprinderilor: analiza prin prisma de gen <i>Conditions for development of enterprises: analysis in terms of gender</i>	tipărit <i>print version</i>	unică <i>single</i>	2009	UNDP/UNFPA/ UNIFEM/UNICEF
8.	Conturi Naționale, 2007 <i>National Accounts, 2007</i>	tipărit, electronic <i>print, electronic version</i>	anuală <i>yearly</i>	2009	bugetul de stat <i>State budget</i>
9.	Conturi Naționale, 2008 <i>National Accounts, 2008</i>	tipărit, electronic <i>print, electronic version</i>	anuală <i>yearly</i>	2009	bugetul de stat <i>State budget</i>
10.	Comerțul exterior al Republicii Moldova în anii 2001-2008 <i>Foreign trade of the Republic of Moldova in the years 2001-2008</i>	electronic <i>electronic version</i>	anuală <i>yearly</i>	2009	bugetul de stat <i>State budget</i>
11.	Dezvoltarea social-economică a Republicii Moldova <i>Social-economic development of the Republic of Moldova</i>	tipărit <i>print version</i>	anuală <i>yearly</i>	2009	bugetul de stat <i>State budget</i>
12.	Dezvoltarea social-economică a mun. Chișinău <i>Social-economic development of Chisinau city</i>	tipărit, electronic <i>print, electronic version</i>	trimestrială <i>quarterly</i>	2009	bugetul de stat <i>State budget</i>
13.	Educația în Republica Moldova <i>Education in the Republic of Moldova</i>	electronic <i>electronic version</i>	anuală <i>yearly</i>	2009	bugetul de stat <i>State budget</i>
14.	Femei și bărbați în Republica Moldova (breviar) <i>Women and men in the Republic of Moldova (statistical abstract)</i>	tipărit, electronic <i>print, electronic version</i>	anuală <i>yearly</i>	2009	UNDP/UNFPA/ UNIFEM/UNICEF
15.	Forța de muncă în Republica Moldova. Ocupare și șomaj <i>Labour force in the Republic of Moldova. Employment and unemployment</i>	tipărit, electronic <i>print, electronic version</i>	anuală <i>yearly</i>	2009	UNDP/UNFPA/ UNIFEM/UNICEF
16.	Ghid practic pentru operatorii de interviu <i>Practical guide for interviewers</i>	tipărit <i>print version</i>	unică <i>single</i>	2009	UNDP/UNFPA/ UNIFEM/UNICEF

Nr.	Denumirea publicației <i>Name of publication</i>	Formatul disponibil <i>Available format</i>	Periodicitatea <i>Periodicity</i>	Ediția <i>Edition</i>	Sursa de finanțare <i>Source of finance</i>
17.	Ghidul utilizatorului statisticilor de gen <i>Gender Statistics User Guide</i>	tipărit, electronic <i>print, electronic version</i>	unică <i>single</i>	2009	UNDP/UNFPA/ UNIFEM/UNICEF
18.	Migrația forței de muncă în Republica Moldova <i>Migration of labour force in the Republic of Moldova</i>	tipărit, electronic <i>print, electronic version</i>	unică <i>single</i>	2009	bugetul de stat <i>State budget</i>
19.	Moldova în cifre <i>Moldova in numbers</i>	tipărit, electronic <i>print, electronic version</i>	anuală <i>yearly</i>	2009	Statistica Norvegiei <i>Statistics Norway</i>
20.	Moldova în cifre (englez-francez) <i>Moldova in numbers (English-French)</i>	tipărit, electronic <i>print, electronic version</i>	anuală <i>yearly</i>	2009	Statistica Norvegiei <i>Statistics Norway</i>
21.	Piața forței de muncă în Republica Moldova <i>Labour force market in the Republic of Moldova</i>	electronic <i>electronic version</i>	anuală <i>yearly</i>	2009	UNDP/UNFPA/ UNIFEM/UNICEF
22.	Populația și procesele demografice în Republica Moldova <i>Population and demographic processes in the Republic of Moldova</i>	electronic <i>electronic version</i>	anuală <i>yearly</i>	2009	bugetul de stat <i>State budget</i>
23.	Populația Republicii Moldova pe vârste și sexe, în profil teritorial, la 1 ianuarie 2009 <i>Population of the Republic of Moldova by age and sex, in territorial aspect, as of January 1, 2009</i>	electronic <i>electronic version</i>	anuală <i>yearly</i>	2009	bugetul de stat <i>State budget</i>
24.	Principalii indicatori social-economici, pe regiuni de dezvoltare, raioane și municipii <i>Main social and economic indicators of the regions, counties and municipalities</i>	electronic <i>electronic version</i>	trimestrială <i>quarterly</i>	2009	bugetul de stat <i>State budget</i>
25.	Raportul anual de activitate al BNS, 2008 <i>NBS annual activity report, 2008</i>	tipărit, electronic <i>print, electronic version</i>	anuală <i>yearly</i>	2009	bugetul de stat <i>State budget</i>
26.	Set armonizat de indicatori de dezvoltare sensibili la dimensiunea de gen <i>Harmonized set of gender-sensitive development indicators</i>	tipărit, electronic <i>print, electronic version</i>	unică <i>single</i>	2009	UNDP/UNFPA/ UNIFEM/UNICEF
27.	Setul de hărți „Republica Moldova. Situația demografică, 2008” <i>„Republic of Moldova. Demographics, 2008” Set of maps.</i>	tipărit, electronic <i>print, electronic version</i>	unică <i>single</i>	2009	UNDP/UNFPA/ UNIFEM/UNICEF
28.	Situația social-economică a Republicii Moldova <i>Socio-economic situation of the Republic of Moldova</i>	electronic <i>electronic version</i>	trimestrială <i>quarterly</i>	2009	bugetul de stat <i>State budget</i>